อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นายเนียน เอกอินทร์

ณ เมรุวัดเวฬุวนาราม (แหลมไผ่)

าเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๖ พฤษภาคม ๒๕๒๗

อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

นายเนียน เอกอินทร์

ณ เมรุวัดเวฬุวนาราม (แหลมไผ่)

ตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๖ พฤษภาคม ๒๕๒๗

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.
481/139 จรัลสนิทวงศ์ 37 บางกอกน้อย กทม. 10700
โทร.4114975. นายบุญส่ง รูปงาม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา.

คำอนุโมทนา

คุณจรูญ เอกอินทร์ ตั้งจิตเป็นกุศล จะพิมพ์หนังสือธรรมะแจกเป็นธรรมทาน แจกเป็นธรรมบรรณาการ เป็นอนุสรณ์ แด่ท่านผู้มีเกียรติ ซึ่งมาในงานฌาปนกิจศพของคุณพ่อเนียน เอกอินทร์

นับว่าเป็นความดำริที่ถูกต้อง เพราะคนทั่ว ๆ ไป กำลังจะเดินเข้าสู่แดนแห่งความมืด ยกตัวอย่างเช่น ไม่ทราบว่าบุญ-บาปเป็นอย่างไร พระสงฆ์ที่ดีท่านทำอย่างไร ไม่ดีท่านทำ—พูดคิดเป็นอย่างไร เคารพกันผิด ๆ ถูก ๆ ด่าว่าลงโทษท่าน ซึ่งบางทีท่านไม่ผิด อย่างนี้เป็นต้น

หนังสือธรรมะเป็นสื่อของปัญญา คือแสงสว่างชนิดหนึ่งจะเป็นเหตุให้คนอ่านในยุคนี้เกิดความเข้าใจใช้ถูกได้บ้าง

หนังสือพระตอบปัญหาธรรมะชาวบ้าน เป็นแนวหนึ่งอาจมีส่วนช่วยผู้ติดตามอ่านให้เกิดปัญญา ในวิธีการทำบุญที่ดีวิธีหนึ่ง

อาตมาในฐานะผู้เรียบเรียง จึงขออนุโมทนาในกุศลวิทยา-ทานนี้ อนุญาตให้เจ้าภาพจัดพิมพ์ได้ดังประสงค์

กุศลใดที่อาตมภาพและคณะผู้จัดทำ—บริจาคทุน จัดพิมพ์มาแล้วเฉพาะเล่มใหญ่ ๆ ๘ เล่ม และเล่มน้อยไม่ต้องนับก็ดี

กุศลของเจ้าภาพทุกคน ซึ่งทำบุญให้คุณพ่อเนียน เอกอินทร์ก็ดี กุศลของผู้อ่านซึ่งได้ปัญญาเพราะการอ่านก็ดี ขอจงมารวมกันบันดาลให้คุณพ่อเนียน เอกอินทร์ ได้รับทราบและอนุโมทนา

ขอกุศลทั้งปวงนั้น จงมีส่วนให้พระพุทธศาสนาที่สะอาดปราศจากมลทิน จงมาสถิตย์ในดวงใจของผู้ได้รับและอ่านหนังสือนี้ และจงดลบันดาลให้โลกนี้เกิดความสว่างด้วยธรรมประทีปโดยทั่วกันทุกท่าน ทุกแห่งเทอญ

พระ ป. ญาณโสภโณ

(พระ ป. ญาณโสภโณ)

ประธานดำเนินงานพระตอบปัญหาชาวบ้าน
วัดเขาพุทธโคดม อ. ศรีราชา จ. ชลบุรี
โทร. (๐๓๘) ๓๑๒๖๐๘

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

คำปรารภ

เจ้าภาพมีความตั้งใจที่จะจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก เพื่อเป็นบรรณาการแก่ท่านที่กรุณาให้เกียรติมาร่วมในงานฌาปนกิจศพ นายเนียน เอกอินทร์ โดยยึดหลักการว่า ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของ นายเนียน เอกอินทร์ ผู้ซึ่งเคร่งครัดต่อศีลห้า ชอบทำบุญด้วยการทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ฟังเทศน์ ฟังธรรม เป็นประจำ จึงได้หารือกับ นางสาวกฤษณา สิทธิรักษ์ ผู้ซึ่งได้ศึกษาและปฏิบัติต่อธรรม-วินัยเป็นประจำอย่างเคร่งครัดตลอดมา และเห็นพ้องต้องกันว่า เนื้อหาสาระของหนังสือที่ระลึกนี้ แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นคำกล่าวที่จำเป็นในศาสนาพิธี ส่วนที่สองเป็นเรื่องพระตอบปัญหาชาวบ้านโดยพระมหาประโยชน์ ญาณโสภโณ ซึ่งเป็นการให้ความรู้ทางพุทธศาสนาแก่ศาสนิกชนทั่วไป

ในส่วนที่หนึ่ง นางสาวกฤษณา สิทธิรักษ์ เป็นผู้รวบรวมให้และในส่วนที่สอง นางสาวกฤษณา สิทธิรักษ์ ก็เป็นผู้ประสานกับพระมหาประโยชน์ ญาณโสภโณ จนกระทั่งพระมหาประโยชน์ ญาณโสภโณ ยินดีและอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ ดังคำอนุโมทนาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้แล้ว

เจ้าภาพขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระมหาประโยชน์ ญาณโสภโณ ด้วยความเคารพ ขอขอบคุณนางสาวกฤษณา สิทธิรักษ์ ที่ได้ช่วยรวบรวมเนื้อหาสาระในส่วนหนึ่ง และช่วยให้การตรวจต้นฉบับทั้งครั้งแรกและครั้งสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้ได้เรียบร้อยด้วยดี

บุญกุศลใดอันพึงเกิดจากการจัดทำหนังสือเล่มนี้ เจ้าภาพขออุทิศแก่ นายเนียน เอกอินทร์ ขอท่านจงประสบสุขในสัมปรายภพทุกประการเทอญ

มล เอกอินทร์ บุตร ธิดา และญาติ

เจ้าภาพ

สารบาญ

พระตอบปัญหาชาวบ้าน

- พระให้พรญาติโยมทำไมต้องพนมมือไหว้
- พระ 4 รูปมาบิณฑ์ที่บ้านสงสัยจะเป็นนิมิตร้าย ให้ลูกชายต้องตาย
- ญาติโยมชวนให้เด็กบวชเป็นสามเณรแต่ต่อมา กลับเป็นคนชวนให้สามเณรสึกเสียเอง
- แม่ครัวร.พ. ทำใจอย่างไรจึงจะเป็นบุญ
- พนักงานก้าวหน้าการพิมพ์ถาม
- อาจารย์บางท่านใช้ศิษย์จนเสีย
- คุณสาวๆวัยไม่สูงมากด่าว่าเณรทะลึ่ง
- อาจารย์ประณีต ตอบปัญหาเรื่องปรารถนาเป็น ชายจะไม่ถวายเป็นกระเทย
- ไหว้รูปให้ถูกพระ
- การจัดงานแต่งงานทำไมถือว่าเป็นมงคล
- อย่าถวายของมีค่าแก่พระ
- วิธีแก้ความโกรธ
- พระไม่ยอมรับกิจนิมนต์ ท่านเห็นแก่ตัว

- ทำไมเจ้าอาวาสจึงเกลียดคนทรง
- พระพึ่งผู้หญิงสอนธรรมะจะมีโทษอย่างไร
- พระชวนลูกสาวเขาบวชชี เพราะกลัวเธอจะเสียคนแต่แม่ของเธอกลับมาด่า
- เป็นเจ้าภาพบวชพระศรัทธาถอย
- ทำไมจึงเอาหนังสือธรรมะไปรองนั่งในห้องน้ำ
- เทศน์แจงในงานศพจะได้บุญและมีอานิสงส์อย่างไร
- สามีทำตัวเป็นทาสของภรรยาเพราะกรรมอะไร
- มีคนฝากของมาถวายบำรุงวัดแต่มีคนนำเอาไปใช้ส่วนตัวเสียจะมีโทษอย่างไร
- พระบวชแล้วสบายจริงหรือ
- เอากระดูกมาไว้ในสถานที่ปฏิบัติพระกรรมฐาน
- บุญแทนเล่าประสบการณ์เป็นเชิงปัญหา
- เชื่อของหรือเชื่อบุคคลหรือเชื่อความดี
- ตั้งแต่รู้จักท่านอาจารย์มาลูก-เมีย-เพื่อนๆจะพากันหนีไปบวช
- ขายของทำไมจะไม่โกหก

- พระมีศีลบริสุทธิ์ทำไมจึงขาดเมตตา
- งานศพจุดดอกไม้ราคาเป็นหมื่นจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง
- ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี กลุ่ม 207
- นักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี กลุ่ม 221 ถามปัญหาธรรมะ
- กั้นม่านหน้าพระพุทธรูปทำไม

นายเนียน เอกอินทร์

ชาตะ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๕๓

มรณะ ๗ เมษายน ๒๕๒๖

ภรรยา บุตรในวันสวดพระอภิธรรมศพ
วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๒๖

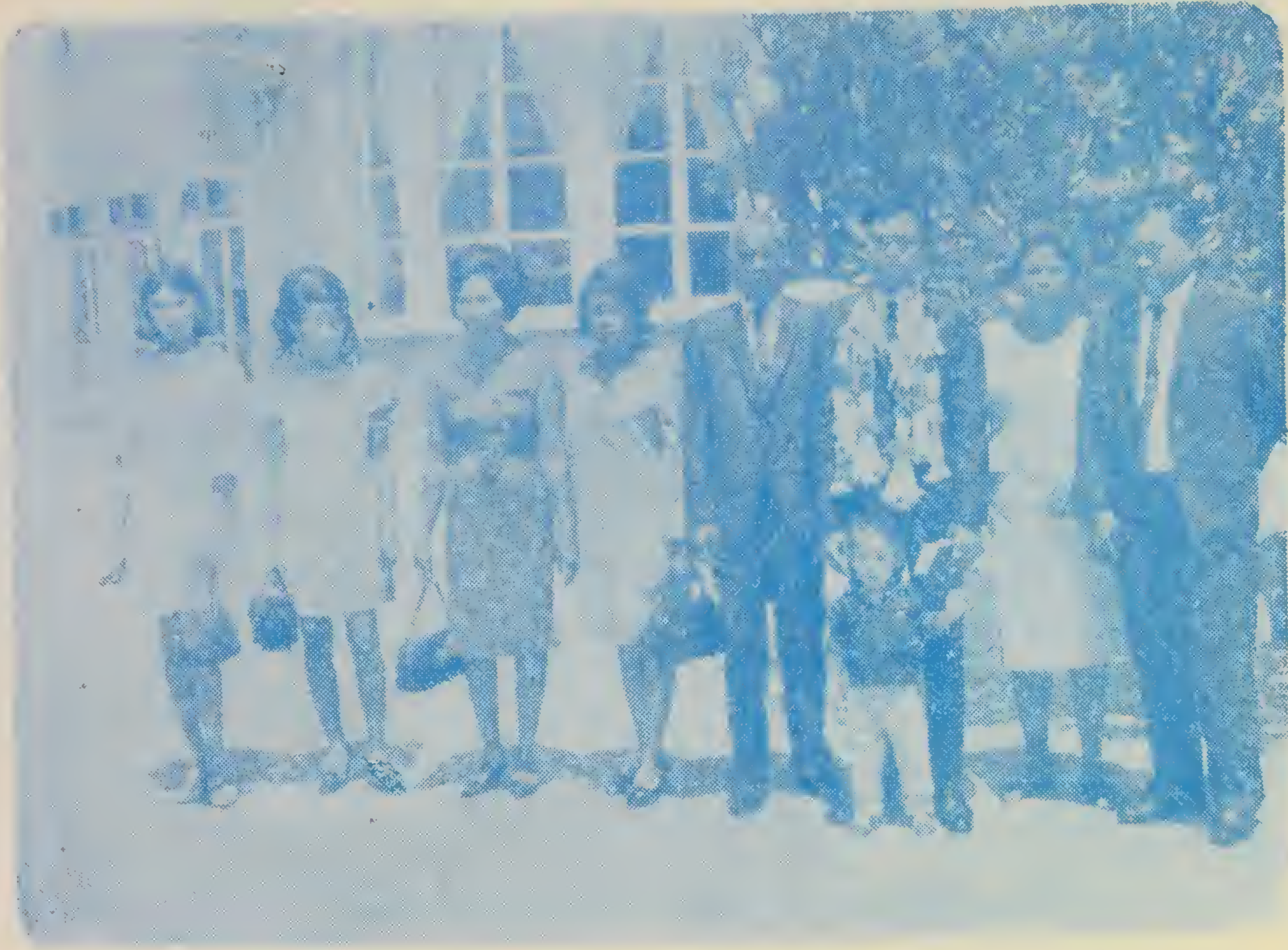
บุตรชาย ในวันสวดพระอภิธรรมศพ
วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๖

หลาน ๆ ในวันสวดพระอภิธรรมศพ
วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๖

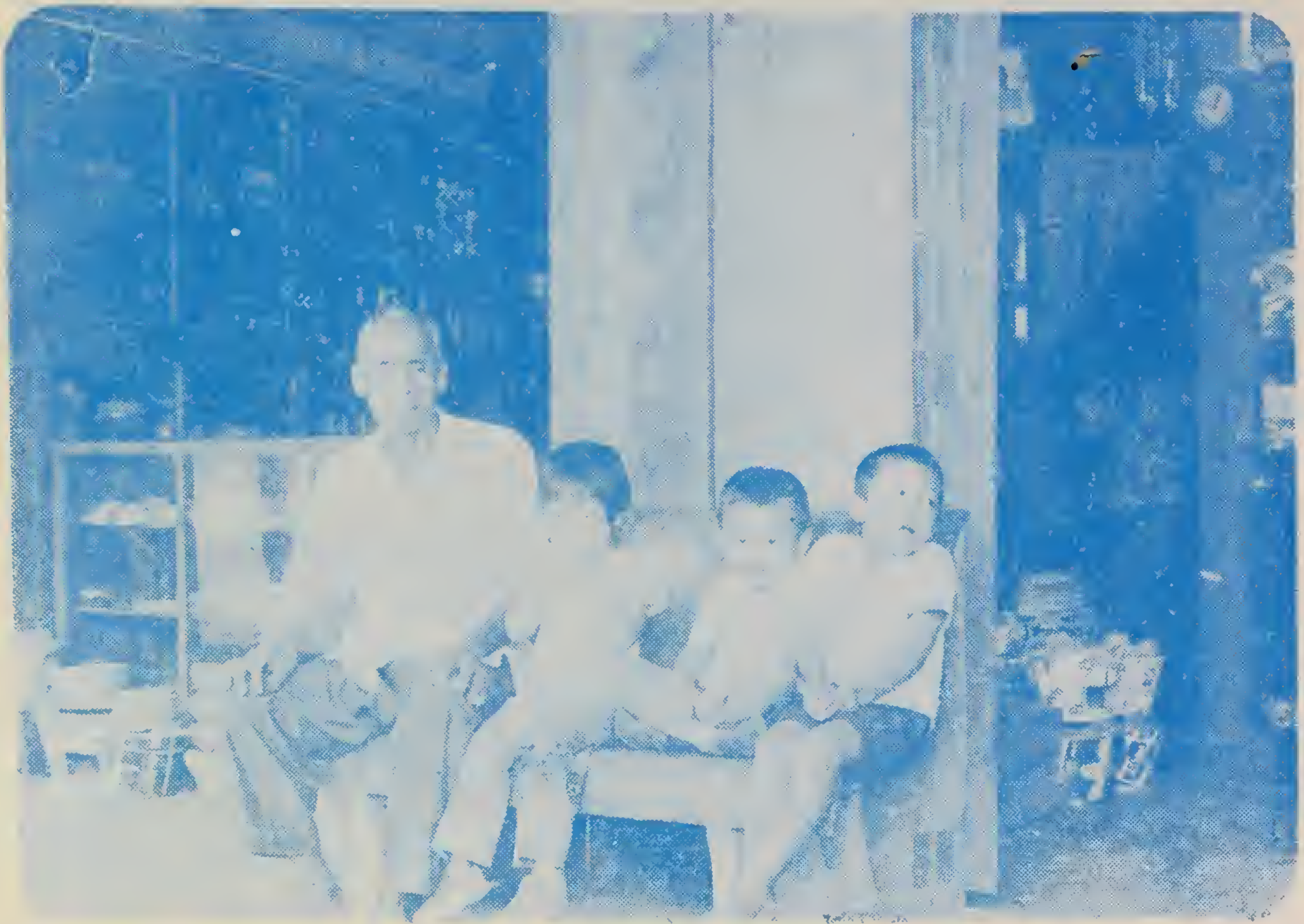

เมื่อวันลูกชาย (นายทวีป) ได้รับพระราชทานปริญญาตรี

(๒๕๐๘)

เมื่อวันลูกชาย (นายอำนาจ) เดินทางไปประเทศญี่ปุ่น (๒๕๑๖)

กับหลานๆ เมื่อวันอายุครบ ๖ รอบ (๒๕๒๕)

กับลูกๆ และหลานๆ

เมื่อวันอายุครบ ๖ รอบ (๒๕๒๕)

ประวัติ

นายเนียน เอกอินทร์ เกิดเมื่อวันที่ ๙ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ณ หมู่ที่ ๑ ตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบุตร นายนวล–นางคุ่น เอกอินทร์ มีพี่ชายร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๑ คน คือ นายรวย ชนะทัพ ซึ่งได้ถึงแก่กรรมไปก่อนแล้ว ไม่มีน้อง

นายเนียน เอกอินทร์ ได้มีโอกาสรับการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ณ โรงเรียนประชาบาล (วัดแหลมไผ่) ตำบลมะลวน นั่นเอง แต่ได้พยายามศึกษาด้วยตนเองโดยเฉพาะในขณะที่อุปสมบท และได้รับการเกณฑ์เป็นพลตำรวจ จนสามารถเขียนจดหมายโต้ตอบในธุรกิจและสั่งสอนลูก ๆ ในขณะที่ลูก ๆ ศึกษาต่ออยู่ในกรุงเทพมหานครได้ด้วยดี

การอุปสมบทได้อุปสมบทที่วัดมลิวัลย์ (วัดใน) ตำบลมะลวนเป็นเวลาหนึ่งพรรษา หลังจากลาสิกขาบทแล้ว ก็ได้รับการเกณฑ์เป็นพลตำรวจ ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเวลา ๒ ปี เมื่อพ้นจากการเกณฑ์เป็นพลตำรวจแล้ว ก็ได้ประกอบอาชีพการทำนา ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย

พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้ทำการสมรสกับนางสาวมล อมรแก้ว (บุตรนายพร้อม–นางพร้อย อมรแก้ว) และได้ช่วยกันประกอบอาชีพทำนาโดยยังคงอาศัยอยู่ที่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลมะลวน ซึ่งเป็นบ้านของบิดามารดา

นายเนียน เอกอินทร์ ประกอบอาชีพการทำนาด้วยความขยันขันแข็ง เป็นคนมัธยัสถ์ ไม่สุรุ่ยสุร่ายใช้จ่ายแต่ในสิ่งที่จำเป็น เก็บหอมรอมริบ จนสามารถซื้อที่นาให้มีมากขึ้นกว่าเดิมที่ได้รับมรดกจากบิดามารดา และปลูกบ้านเป็นของตนเอง ณ หมู่ที่ ๒ ตำบลตลาดมะลวนเมื่ออายุได้ ๓๘ ปี

นายเนียน เอกอินทร์ เป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างอันดีแก่ลูก ๆ เป็นผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่เที่ยวเตร่ในเวลาค่ำคืน ไม่ยอมก่อหนี้หรือยืมเงินผู้อื่น ซึ่งนับได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับครอบครัวชนบทในระยะนั้น

ถึงแม้ว่าเป็นผู้ได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา แต่ก็เป็นผู้สนับสนุนให้การศึกษาแก่ลูก ๆ ทุก ๆ คน ตามความสามารถของลูก ๆ แต่ละคน (โดยเฉพาะลูกผู้ชาย) จนถึงที่สุด มีความรักและเป็นห่วงลูกทุก ๆ คน เป็นอย่างมาก ในขณะที่ลูก ๆ กำลังศึกษาต่ออยู่ในกรุงเทพมหานคร ก็ได้สร้างบ้านให้ลูก ๆ

อยู่อาศัย สำหรับลูกผู้หญิงก็สนับสนุนให้การศึกษาเพียงชั้นมัธยมปีที่ ๖ เท่านั้น เพราะเห็นว่าสามารถที่จะส่งเสริมให้ประกอบอาชีพธุรกิจอยู่ที่บ้านได้อย่างสุขสบาย

การประกอบอาชีพทำนาในชนบทระยะนั้น คงต้องอาศัยแรงคน แรงวัว แรงกระบือเป็นหลัก ไม่มีเครื่องทุ่นแรงอย่างปัจจุบันนี้ ประกอบกับการที่มีนามากขึ้น จึงเปลี่ยนอาชีพเป็นการค้าขายและธุรกิจที่ตำบลตลาดมะลวนนั่นเอง

นายเนี่ยน เอกอินทร์ เป็นผู้ยึดถือในศีลห้าอย่างเคร่งครัด ฟังเทศน์ ฟังธรรม ชอบทำบุญด้วยการทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ถวายผ้าอาบน้ำฝนในวันเข้าพรรษาเป็นประจำ ช่วยเหลือในการสร้างโบสถ์ สร้างรั้ววัดวาอารามและโรงเรียน เป็นประจำ

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้เริ่มป่วยด้วยโรคเบาหวาน แต่ด้วยความเป็นห่วงในสุขภาพ จึงได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของนายแพทย์ตลอดเวลา ได้เข้ารักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลสุราษฎร์-ธานี ๒ – ๓ ครั้ง แพทย์ที่ทำการรักษาทุกท่านได้พยายามช่วยเหลืออย่างดีที่สุด แต่อาการก็ไม่ดีขึ้นจนกระทั่งในที่สุดก็จากโลกนี้ไปเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๖ รวมอายุได้ ๗๓ ปี

นายเนี่ยน เอกอินทร์ มีบุตรธิดากับนางมล เอกอินทร์ รวม ๖ คน คือ

๑. นายจรูญ เอกอินทร์ สมรสกับ นางสาวสุธีร์ สิทธิรักษ์ มีบุตร ๓ คน คือ

๑.๑ นางสาวจนัสกร เอกอินทร์

๑.๒ เด็กชายจโนช เอกอินทร์

๑ ๓ เด็กชายจีรายุส เอกอินทร์

๒. นายทวีป เอกอินทร์ สมรสกับ นางสาวอรุณี นิ่ลรัตน์ มีบุตร ๓ คน คือ

๒.๑ เด็กหญิงธนพร เอกอินทร์

๒.๒ เด็กชายฐปนันท์ เอกอินทร์

๒.๓ เด็กหญิงนัฐวรรณ เอกอินทร์

๓. นางประดับ (เอกอินทร์) เรืองเสวียด สมรสกับ นายถนอม เรืองเสวียด มีบุตร ๒ คน คือ

๓.๑ เด็กชายวรพงษ์ เรืองเสวียด

๓.๒ เด็กหญิงวราภรณ์ เรืองเสวียด

๔. นางสนทนา (เอกอินทร์) พงศ์ศุภสมิทธิ์ สมรสกับ นายวุฒิชัย พงศ์ศุภสมิทธิ์ มีบุตร ๑ คน คือ

๔.๑ เด็กชายพัฒนพงษ์ พงศ์ศุภสมิทธิ์

๕. นายอำนาจ เอกอินทร์ สมรสกับ นางสาวสุนันทา โฉมศิริ มีบุตร ๒ คน คือ

๕.๑ เด็กหญิงสุขุมาล เอกอินทร์

๕.๒ เด็กหญิงสุปรียา เอกอินทร์

๖. นายทวีลาภ เอกอินทร์

คำไว้อาลัย

ตลอดระยะเวลาที่อยู่ด้วยกันมาเกือบ ๕๐ ปี คุณเป็นคนพูดน้อย แต่เป็นผู้รับฟังที่ฉันพูดตลอดมา นาน ๆ ครั้งจึงจะเป็นผู้พูดหรือให้ความคิดเห็น ซึ่งทุกครั้งที่พูดหรือให้ความคิดเห็น จึงเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง เมื่อคุณจากไปทำให้ฉันรู้สึกว่าขาดสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ ผู้ที่จะรับฟัง

บุญกุศลใดอันพึงมีจากการกระทำหนังสือที่ระลึกเล่มนี้ และจากด้านอื่นที่ฉันได้บำเพ็ญแล้ว มีใส่บาตร ฟังธรรม เป็นต้น ฉันขออุทิศแก่คุณ ขอคุณจงประสบสุขในสัมปรายภพทุกประการเทอญ

มล เอกอินทร์

คำไว้อาลัย

พ่อเป็นลูกชาวนาที่ต้องทำนาเป็นอาชีพสืบเนื่องมาตั้งแต่สมัย ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อเป็นชาวนาที่ขยันทำนา ในฤดูทำนาพ่อจะต้องตื่นตั้งแต่เช้าไปทำนา และอยู่ในนาทั้งวันตั้งแต่ต้นฤดูกาลจนถึงสิ้นฤดูกาล ปีหนึ่ง ๆ จึงทำนาได้ข้าวปีละมาก ๆ เมื่อขายข้าวได้แล้ว ก็สะสมเงินไว้เพื่อซื้อที่นาเพิ่มขึ้น เมื่อมีที่มากก็แบ่งให้เขาเช่านา

พ่อเป็นชาวนาที่เห็นประโยชน์ของการศึกษา จึงพยายามให้ลูก ๆ ทุก ๆ คนได้ศึกษาตามความสามารถของแต่ละคนจนถึงที่สุด โดยเฉพาะลูกผู้ชายซึ่งพ่อคงเห็นว่า ผู้ชายต้องมีหน้าที่เลี้ยงดูครอบครัวของแต่ละคนต่อไป และด้วยความรักที่มีต่อลูกชายไม่ต้องการให้ลูก ๆ ทำนา เพราะต้องเหนื่อยแรงกายเช่นพ่อ จึงพยายามให้ลูก ๆ ได้ศึกษาต่อในกรุงเทพมหานครทุกคน ด้วยความรักและเป็นห่วงต่อลูกผู้หญิง จึงไม่ให้ลูกผู้หญิงเข้าศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร เพราะไม่มีที่พักเนื่องจากพ่อเป็นลูกชาวนาไม่มีญาติ เพื่อนฝูง พี่น้อง ที่จะให้ลูกผู้หญิงมาและอาศัยอยู่ได้อย่างปลอดภัย และพ่อคงเห็นว่าสามารถที่จะส่งเสริมให้ลูกผู้หญิงประกอบอาชีพธุรกิจที่บ้านได้อย่างสบาย

เมื่อลูก ๆ ได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานครถึงสองคน พ่อก็ลงทุนสร้างบ้านในกรุงเทพเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับลูกทุก ๆ คน เมื่อลูกคนใดที่สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพและมีครอบ-ครัวจะสร้างบ้านอยู่อาศัย พ่อก็ยังคงช่วยเหลือในการสร้างบ้านตามความเหมาะสมอีกด้วย

พ่อเป็นชาวนาในตำบลมะลวนคนหนึ่ง ที่สามารถให้ลูกผู้ชายทุกคน ได้รับการศึกษาจนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยดี และสามารถให้ลูกผู้หญิงทุกคน ประกอบอาชีพธุรกิจที่บ้านได้สบาย

พ่อเป็นคนขยันเสมอต้นเสมอปลาย ในระยะหลังซึ่งเลิกจากอาชีพการทำนาแล้วซึ่งได้เปลี่ยนเป็นการค้าขายและธุรกิจแล้วนั้น พ่อก็คงเป็นคนขยันในด้านการค้าขายและธุรกิจ จนกระทั่งในวาระสุดท้ายซึ่งพ่อต้องการความเงียบสงบ จึงได้ปลูกบ้านหลังเล็ก ๆ อยู่ห่างจากบ้านเดิมไม่มากนัก อยู่สองคนพ่อและแม่ก็ขยันเกี่ยวกับงานสวนเล็ก ๆ น้อย

พ่อรู้ตัวมานานแล้วว่าเป็นโรคเบาหวาน แต่ก็ยังมีความห่วงใยในสุขภาพ และห่วงใยลูกชายคนเล็กซึ่งยังไม่มีครอบครัว จึงได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของนายแพทย์ตลอดเวลา เช่น อด

อาหารบางประเภทที่นายแพทย์ห้ามทั้ง ๆ ที่เป็นอาหารที่ชอบ พ่อได้เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีหลายครั้ง บางครั้งก็บอกให้ลูก ๆ ทุกคนไปเยี่ยม แต่การป่วยครั้งหลังสุดไม่ได้บอกให้ลูก ๆ ที่ไม่ได้อยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีทราบแต่ประการใด ลูก ๆ จึงไม่ได้เตรียมใจไว้ก่อนว่า พ่อจะมาด่วนจากไปโดยเร็วเช่นนี้ ทำให้ลูก ๆ รู้สึกว้าเหว่และเศร้าเสียใจเป็นอย่างยิ่ง

ลูก ๆ มั่นใจว่า ตลอดชีวิตของพ่อ พ่อไม่เคยทำบาปกรรมใด ๆ เลย คอยประกอบแต่กรรมดีตลอดเวลา วิญญาณของพ่อคงจะประสบและเสวยสุขในสัมปรายภพนั้นโดยแน่นอน

จากลูก ๆ

คำขอบคุณ

นับตั้งแต่ นายเนี่ยน เอกอินทร์ ได้ล้มป่วยลงต้องไปรักษาตัว ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ได้มีเพื่อนฝูง ญาติ และท่านที่เคารพนับถือ ไปเยี่ยมเยียนตามข่าวคราวเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ยังได้รับความกรุณาจากนายแพทย์และพยาบาลของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีเป็นอย่างดี ซึ่งเจ้าภาพอดที่จะขอบคุณในความเมตตากรุณาของท่านเหล่านั้นเสียมิได้

เมื่อนายเนี่ยน เอกอินทร์ ถึงแก่กรรมก็ได้รับความกรุณาจากญาติมิตรและท่านที่เคารพนับถือ ช่วยจัดการศพ เป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลศพจนกระทั่งงานได้สำเร็จลงอย่างเรียบร้อย เจ้าภาพจึงใคร่ขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณญาติมิตร ท่านผู้บังคับบัญชาและท่านที่เคารพนับถือทั้งหลายไว้เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อช่วยเหลือในครั้งนี้ ขอให้กุศลกรรมทั้งหลายที่ท่านได้บำเพ็ญมาจงดลบันดาลให้ท่านทั้งหลาย จงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

เจ้าภาพ

คำกล่าวที่จำเป็นในศาสนพิธี

ไหว้พระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ.

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว, ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ.

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว, ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์

คำอาราธนาศีล ๕

(ขอหลายคน)

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ

(ถ้าขอคนเดียว เปลี่ยน **มะยัง** เป็น **อะหัง** และ **ยาจามะ** เป็น **ยาจามิ**)

คำแปล

ข้าแต่พระคุณเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอศีล ๕ พร้อมทั้งสรณะ ๓ เพื่อจะรักษาไว้ให้ดีเป็นข้อ ๆ ไป

แม้ในวาระที่สอง ข้าแต่พระคุณเจ้าผู้เจริญ...ฯลฯ...

แม้ในวาระที่สาม ข้าแต่พระคุณเจ้าผู้เจริญ...ฯลฯ...

พระว่านำ ผู้รับศีลว่าตามเป็นบท ๆ ไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ จบ)

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระธรรมเจ้า เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระสงฆ์เจ้า เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก

ทุติยัมปิ ฯลฯ แม้ในวาระที่ ๒ ฯลฯ

ตติยัมปิ ฯลฯ แม้ในวาระที่ ๓ ฯลฯ

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการฆ่าสัตว์)

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมย)

กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการประพฤติล่วงประเวณีในทางกาม)

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการพูดเท็จ)

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุรา และเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท)

คำอาราธนาพระปริตต์ (สวดมนต์)

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติ สิทธิยา
สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

คำอาราธนาธรรม

พรัหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธสัตตาปปะระชักขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อนุกัมปิมัง ปะชัง

คำบูชาข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพยัญชนะ สัมปันนัง สาลีนัง โภชนัง
อุทะกังวรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอบูชาเครื่องบริโภคแห่งข้าวสาลี อันถึงพร้อมด้วยแกงและกับ และน้ำอันประเสริฐนี้ แด่พระพุทธเจ้า

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอส่วนที่เหลืออันเป็นมงคล

คำถวายสังฆทาน

(เพื่อการมงคล)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ.

คำถวายสังฆทาน

(เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ตาย)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัง ญาตะกานัญ จะ กาละกะตานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย และแก่ญาติทั้งหลาย มีมารดา บิดาเป็นต้น ที่ตายไปแล้วด้วย กาลนานเทอญ.

คำถวายผ้ากฐิน

นำ กล่าวคำนมัสการ (นโม) ๓ จบ แล้วนำคำถวายผ้ากฐินดังต่อไปนี้

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะเหต์วา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกราลด้วยผ้านี้เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้าป่า

เอตานิ มะยัง ภันเต จีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุ สังโฆ เอตานิ จีวะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายจีวรทั้งหลายเหล่านั้น กับทั้งของที่เป็นบริวารแด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับ จีวรทั้งหลายเหล่านั้นกับทั้งของที่เป็นบริวารของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสสิกะสาฏิกะจีวะรานิ ภิกขุ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ วัสสิกะสาฏิกะจีวะรานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าอาบน้ำฝนทั้งหลายเหล่านี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่ง

ผ้าอาบน้ำฝนทั้งหลายเหล่านั้นของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

คำกรวดน้ำ

(ปัตติทานคาถา)

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิเม เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตาปปะมาณะกา เย ปิยา คุณะวันตา จะ มัยหัง มาตาปิตาทะโย ทิฏฐาเม จาปยะทิฏฐา วา อัญเญ มัชฌัตตะเวริโน สัตตา ติฏฐันติ โลกัสมิง เตภุมมา จะตุโยนิกา ปัญเจกะจะตุโวการา สังสะรันตา ภะวาภะเว ญาตัง เย ปัตติทานัมเม อนุโมทันตุ เต สะยัง เย จิมัง นัปปะชานันติ เทวา เตสัง นิเวทะยุง มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อนุโมทะนะเหตุนา สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ เตสาสา สิชฌะตัง สุภา

คำแปล สัตว์ทั้งหลายไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญที่เราทำแล้ว ณ กาลบัดนี้ก็ดี แห่งบุญทั้งหลายอื่นที่เราทำแล้วก็ดีสัตว์ทั้งหลายเหล่าใดเป็นที่รักก็ดี เป็นผู้มีคุณคือมารดาบิดา ของเราเป็นต้นก็ดี สัตว์ทั้งหลายที่เราเห็นแล้วก็ดี ที่เราไม่เห็นก็ดี สัตว์เหล่าอื่นที่เป็นกลาง ๆ หรือเป็นคู่เวรกันก็ดี สัตว์ทั้งหลายนั้น จงมีส่วนบุญที่เราอุทิศให้เถิด สัตว์ทั้งหลายตั้งดำรง

อยู่ในโลก ผู้เป็นไปในภูมิ 3 เป็นไปในกำเนิด ๔ และมีขันธ์ ๕ ขันธ์ ๑ ขันธ์ ๔ ก็ดี ซึ่งท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อย ภพใหญ่ก็ดี สัตว์เหล่าใดได้รู้ส่วนบุญที่เราอุทิศให้แล้ว สัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด ส่วนสัตว์เหล่าใดยังไม่รู้ส่วนบุญที่เราอุทิศให้นี้ ขอเทวดาทั้งหลายจงบอกสัตว์เหล่านั้นให้รู้แล้วอนุโมทนา เพราะเหตุ คืออนุโมทนาบุญที่เราให้แล้ว ขอสัตว์ทุกหมู่เหล่าจงไม่มีเวร ดำรงชีพอยู่โดยสุขทุกเมื่อเทอญ อนึ่งขอสัตว์เหล่านั้นจงได้บรรลุถึงบทอันเกษม คือ นิพพานเถิด ขอความปรารถนาที่ดีงามของสัตว์ทั้งปวงนั้น จงสำเร็จดังใจหวังเทอญ.

คำกรวดน้ำ (อย่างย่อ)

อิทัง โน ปุญญัง ญาตะกานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

คำแปล ขอบุญนี้จงมีแก่ญาติทั้งหลาย และขอให้ญาติทั้งหลายจงมีความสุขเถิด

พระตอบปัญหาชาวบ้าน

ภาค ๘

โดย พระ ป. ญาณโสภโณ

๑. พระให้พรญาติโยม ทำไมต้องพนมมือไหว้

ได้ทราบว่า มีพระพม่าท่านหนึ่ง (ท่านมาอยู่เมืองไทยนานแล้ว) ท่านว่าเวลาพระไทยอนุโมทนาให้พรแก่ญาติโยม ทำไมจึงต้องพนมมือไหว้ เป็นทำนองไหว้ญาติโยม หรือเคารพญาติโยมด้วย ?

ตอบแทนพระไทยว่า เราอย่าถือว่าไทยกับพม่าเคยเป็นศัตรูกัน เราต้องถือว่าเราเป็นสาวกของพระพุทธองค์เดียวกัน ท่านผู้อ่านฟังเหตุผล อย่าเอาประวัติศาสตร์มาเป็นเหตุโกรธแค้นกัน ไม่ดี

เหตุผลของพระไทยรุ่นเก่า ๆ จะมีอย่างไรไม่ทราบ แต่เท่าที่ผู้เขียนเข้าใจขณะนี้ ไม่ใช่ว่าพระไทยทุกวัดทุกสำนักจะพนมมือไหว้ในเวลาให้พรทุกแห่งไป บางแห่งไม่พนมมือแต่อยู่ในอาการสำรวมก็มี ท่านคงจะต้องการทำสมาธิจิต อ้างเอาคุณพระให้พรแก่ญาติโยม ขอให้ญาติโยมจงเป็นสุขมาก ๆ ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่งกรรมที่ดีที่ญาติโยมได้กระทำไว้เกิด

ในกรุงเทพฯ หรือในเมืองหลายแห่ง ในชนบทนอก ๆ หลายวัดก็ไม่พนมมือแต่ใช้ตาลปัตรบังหน้า ป้องกันจรรยาไม่

สุภาพทางปาก หรือป้องกันสายตาจะเป็นสื่อให้เผลอสติเสียสมาธิ ท่านก็ไม่ต้องพนมมือ แลดูเป็นระเบียบสวยงามน่าเลื่อมใสดีด้วย

แต่สมมุติว่าท่านพนมมือไหว้จริง ๆ ท่านจะพนมมือไหว้ญาติโยมเช่นนั้นหรือ ?

ตอบว่า ถ้าพระคิดเช่นนั้น พระก็เป็นอาบัติ เป็นบาปทางใจ แต่คงไม่มีใครคิดเช่นนั้นแน่ ๆ พระจะต้องเคารพในบทสวดอนุโมทนา ซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้ามากกว่าอย่างอื่น เราจะให้อะไรแก่ใครเราก็ต้องเคารพของที่เราให้ โดยแสดงให้เหมาะแก่เรื่องราว วัตถุ สิ่งของกาละเทศะและบุคคล เช่น... ญาติโยมใส่บาตร ถอดรองเท้า ยกมือขึ้นจบอาหาร (ไหว้พระรัตนตรัย) แล้วบรรจงใส่ด้วยความเคารพ

พระเคารพในทานเจตนาของญาติโยม ไม่ใช่เคารพโยมเพียงแต่รับมาด้วยความเอื้อเฟื้อแสดงความเต็มใจรับ นอบน้อมรับ

เวลาพระให้พร ถ้ายืนให้ ก็ไม่ต้องพนมมือ ถ้านั่งอยู่อาจใช้พัด หรือมือประสานไว้บนตัก หรือพนมมือเคารพพรที่ตนให้และส่งใจไปตามกระแสของพร ไม่ส่งใจไปที่อื่น หรือพูดคุยกับคนอื่น ทำกิจอื่น ๆ ไปด้วย

เรื่องนี้ จะถูกผิดอย่างไร ขอให้พิจารณาดูเถิด ยังไม่พบหลักฐานว่าพระพุทธเจ้าบังคับไว้ที่ใดว่าห้ามยกมือไหว้ คงจะไม่ลึกซึ้งมากจนถึงกลับต้องผิดพลาด แล้วเสียแนวทางไปสุดแต่พระท่านนิยมใช้อย่างไรหรือไม่ ?

ข้อสำคัญพนมตรง ๆ หรือไม่พนมมือ ทำอย่างไรให้เรียบร้อยเหมือน ๆ กันอย่านั่งเอียงไปเอียงมา มือตก คอตก สำคัญเสียงไม่ไพเราะ ไม่ประสานกัน หรือต่างคนต่างสวด อย่างพระบางประเทศที่เขาทำกันอยู่เลย

ผิดพลาดพลั้งไป ผู้เขียนขออโหสิทั้งพระพม่าและพระไทยอย่างไหนดีก็ทำเลียนแบบกัน ช่วยกันแก้ไขปรับปรุงให้ดีให้เหมาะสมแก่กาละ เทศะ บุคคล ไม่ให้ผิดคำสอนของพระพุทธเจ้าเถิด

ขอแสดงไมตรีจิต

พระ ป.ญาณโสภโณ

17 ส.ค. 26

๒. พระ ๔ รูปมาบิณฑ์ที่บ้าน สงสัยจะเป็นนิมิตร้ายให้ลูกชายต้องตาย

คุณโยมผู้ชายวัย ๖๐ เศษ เล่าปรารภเป็นคำสงสัยว่า พระบนเขา ฯ แห่งหนึ่ง ณ บางพระ มาบิณฑบาตโปรดสัตว์ตอนเช้า วันหนึ่งท่านมากัน ๔ รูป รู้สึกใจไม่ดี เกรงว่าจะเป็นนิมิตร้ายให้ใครในบ้านตายสักคนหนึ่งก็ได้

อยู่ต่อมาอีก ๒ – ๓ วัน ลูกชายของคุณโยมวัย ๓๕ แลดูยังหนุ่ม ยังไม่เคยบวชเรียน แต่มีภรรยาแล้ว มีลูกแล้ว ยังเล็ก ๆ อยู่ยังไม่ร่ำรวยอะไร เขานั่งรถมาจากนครสวรรค์มาด้วยความเร็วสูง ๑๒๐ ถูกรถตู้ส่ง น.ส.พ. ไทย...ชนท้ายอย่างแรงแถวเลยรังสิตมาแล้ว รถที่นั่งมาเล็กกว่าเสียหลักกลิ้งลงข้างถนนหลายตลบ มีเด็กเล็กคนหนึ่งน่ารักคอขาดกระเด็นไปไกล มีคนบาดเจ็บสาหัสและไม่สาหัสหลายคน ส่วนลูกชายของคุณโยมช้ำที่อก และใบหูขาด มาตายที่ ร.พ. ภูมิพล ในเวลาราวไม่เกิน ๔ ชั่วโมงต่อมา

ถามว่าที่คุณโยมสงสัยเช่นนี้ จะเป็นจริงหรือไม่ ?

ตอบว่า พระพุทธองค์ตรัสว่า "สมณานญฺจ ทสฺสนํ เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ การได้เห็นพระสมณะผู้มีจิตใจสงบเป็นมงคล

อย่างสูงสุด" สมณะจริง ๆ ในศาสนาของพระพุทธองค์จะไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้ใด นอกจากคนทั่วไปจะมีอุปาทานกันไปเองเท่านั้น

ทำไมไม่คิดว่าพระมาโปรดครบ ๔ รูป ครบองค์สงฆ์ใส่บาตร ทำบุญถวายท่านเจ้าของบ้านจะได้บุญมากบ้างไม่ดีกว่าหรือ?

และถ้าหากพระ ๔ รูป ผ่านมารับบาตรบ้านเราเป็นนิมิต-ร้ายจริงแล้ว ท่านทั้ง ๔ รูปนี้ก็ไปโปรดอีกหลายสิบบ้านทำไมเขายังไม่เป็นอะไรกันเลย

ความจริงแล้ว ไม่ว่าบ้านใด ไม่ว่าพระจะมา ๔ รูป มารูปเดียว หรือมา ๑๐๐ รูป หรือไม่เคยมีพระมาโปรดเลย แต่ละบ้านก็ต้องเคยตายกันมาแล้ว ที่กำลังตายก็มี และจะตายกันต่อ ๆ ไปก็ยังมี ถ้าคนเกิดมาแล้วไม่ตายกันเลย มนุษย์ก็ล้นโลกจะเอาอะไรมาเลี้ยงกัน

สรุปแล้ว ขอญาติโยมอย่ามีอุปาทานในนิมิตดีว่าไม่ดี ขอให้ปลงว่าเป็นกรรมของแต่ละบุคคลเอง มาในรถเป็นสิบ ๆ คนก็มีตายอยู่ราว ๒ คน นอกนั้นรอดตายมาได้

ส่วนพระจะไปบิณฑบาตบ้านใคร จะไปธุระที่ไหนในเขตบ้านใคร (คงยกเว้นนั่งรถเมล์) จะไปเยี่ยมใคร ขอได้ระวังญาติโยมจะไม่สบายใจไว้ด้วย

กุศลใดที่ได้จากการเขียนบทความนี้ ขอแผ่ให้แก่ลูกชายของคุณโยม จงมีส่วนได้รับกุศลของผู้เขียน และพระ 4 รูปที่มารับบาตรวันนั้น และจากคณะของเราที่นั่งกรรมฐานร่วมกันด้วยเถิด

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๖

๓. ญาติโยมชวนให้เด็กบวชเป็นสามเณร แต่ต่อมากลับเป็นคนชวนให้สามเณรสึกเสียเอง

คุณอมรา พาสุข (นามสมมุติ) ถามว่า ท่านผู้หนึ่งหวังดีต่อเด็ก ชวนให้เด็กมาบวชเป็นสามเณร เจ้าตัวตกลงบวชตามที่ชวน พอศึกษาปฏิบัติเริ่มจะดี ท่านที่ชวนบวชก็มากลับชวนสึกเสียเอง อยากทราบว่า ผู้ชวนจะบาปหรือไม่ ?

ตอบว่า การชวนคนบวชนี้ได้บุญส่วนหนึ่ง การบวชแล้วทำความดีมาก–น้อยเจ้าของเป็นผู้ได้บุญเอง ผู้ชวนบวชพลอยอนุโมทนาด้วย ก็จะได้บุญอีกส่วนหนึ่ง

ตอนที่เจ้าภาพหรือโยมอุปัฏฐากของสามเณรมาชวนสึกนี้ก็ยังกำกวมอยู่ ไม่ทราบเขามีเหตุผลอะไร เขาอาจจะเข้าใจว่าขืนบวชต่อไป อาจจะทำเสียหายหรืออย่างไร หรือพ่อเณรอยากสึกเอง แต่ไม่กล้าพูด ยกคนอื่นมาอ้างชวนสึกก็เคยมีบ่อย ๆ ถ้าเขาชวนสึกจริง ๆ โดยไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องเป็นบาปแน่ ๆ

ผู้เขียนขอพูดเป็นกลาง ๆ ว่า ใครคิดไม่ดี ใครโกหกใครไม่จริงใจต่อตัวเองเป็นบาปแก่ผู้นั้น

เรื่องนี้เป็นบทเรียนว่า การบวชเป็นพระ เป็นเณร เท่าที่ผู้เขียนผ่านมา จะเอาญาติโยมหรือใครอื่นเป็นหลักไม่ได้ จะต้องถือหลักที่ว่าพึ่งตัวเองในทางถูก เตือนตนเองในทางถูก เป็นต้น การบวชจึงจะไปได้ตลอดและค่อนข้างจะสะอาด ได้ผลดีมากกว่าเสีย

คนส่วนมากไม่ว่านักบวชหรือผู้ครองเรือน ก็มีมารสิงอยู่ในใจเกือบทั้งสิ้น เขาเห็นพระเณร เริ่มจะมีดี เขาก็มักจะวาดภาพเอาไปสืบสกุล เอาไปใช้งานเป็นต้น พระคุณเจ้ารู้ไม่ทันคล้อยตามเขา ก็บวชได้ไม่นาน ปฏิบัติอะไรไม่ได้ ละกิเลสไม่ได้ สึกไปแล้วจิตใจก็ตกวูบลง อาจทำชั่วเสียหายกว่าเดิม แบบผู้ดีตกยาก หรือคนอกหักผิดหวังตลอดชีวิตอย่างน่าเสียดาย เมื่อเรื่องเสียหายเกิดขึ้นใครเขาจะมารับผิดชอบชีวิตเรา

ขอวิงวอนว่าเขียนด้วยมือดีแล้ว โปรดอย่าลบด้วยเท้า จงคิดให้รอบคอบ จะเป็นบาป เวลาทุกข์มาถึงตัวเองแล้ว จะรู้ว่ามันสายเกินไปเสียแล้ว

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๖

๔. แม่ครัว ร.พ. ทำใจอย่างไรจึงจะเป็นบุญ

ถามโยมแม่เณรสุนทร....ว่าคุณมีอาชีพเป็นคนปรุงอาหารในโรงพยาบาลเอกชน...อยากทราบว่านอกจากรับจ้างเขาได้เงินใช้แล้ว ทำใจอย่างไรจึงจะได้บุญเพิ่มขึ้นอีกโดยที่ไม่ต้องลงทุนด้วยเงินอะไร ? (๒๖ มี.ค. ๒๖)

พระตอบแทนว่า โรงพยาบาลก็บ่งอยู่แล้ว มีไว้สงเคราะห์คนไข้ให้หายโรคเป็น สุขกาย สุขใจ ถึงว่าแท้จริง ร.พ. เอกชนจะตั้งใจเก็บเงินค่ารักษาก็จริง แต่เราต้องเห็นใจเพราะเจ้าของต้องลงทุนแพงและเสียสละอย่างมาก

เพียงแต่ว่าทุก ๆ คน ทุก ๆ หน้าที่ ทำงานด้วยใจรักหน้าที่ เชื่อมโยงถึงหน้าที่คนอื่น ๆ มุ่งจุดเดียวกันคือเพื่อช่วยเหลือคนไข้ให้หายทุกข์ ต้อนรับดี รวดเร็ว ทันใจ สุภาพ แพทย์วินิจฉัยโรคถูก วางยาถูก ไม่เลี้ยงไข้ ไม่คิดแพงเกินไป ใครมีเงินน้อยหรือพระสงฆ์องค์เจ้าสมควรที่ทาง ร.พ.น่าจะลดราคาให้บ้าง คิดว่าทำได้อย่างนี้ ท่านเจ้าของ ร.พ. และทุก ๆ คนในร.พ.จะมีชื่อเสียง มีเงินใช้ ได้บุญกุศล ได้รับความสุข และกิจ-กรรมของ ร.พ.จะก้าวหน้าไปอีกนาน...

โดยเฉพาะตำแหน่งแม่ครัวอย่างคุณ ควรจะตั้งใจให้ถูกไหว้พระสวดมนต์ภาวนาทุก ๆ วัน ขอบารมีพระ... ช่วยดลให้

อาหารจงเป็นเหมือนของทิพย์ มีรสชาติดี ถูกปากคนไข้คนไข้ทานแล้วให้หายวันหายคืน ขอให้ข้าพเจ้าและคนไข้ จงอย่ามีโรคกาย โรคใจ ได้มีโอกาสปฏิบัติธรรมะ พบธรรมะของพระพุทธ-เจ้าทุกขณะจิตที่ปฏิบัติงานในหน้าที่...และนอกหน้าที่...นี้ตลอดไป...ขออย่าให้มีใครมาแย่งความสุขโดยชอบธรรมและดีจริงของเราไปครองอีกต่อไปเลยถ้าเป็นของเสีย ๆ ซึ่งเราทิ้งแล้วก็ขอให้เขาจงเอาไปเร็ว ๆ เถิด อย่าส่งผีกลับมาให้ฉันเผาอีกก็แล้วกัน จงช่วยเผาให้ฉันด้วยขอบคุณจ้ะ

ขอให้มีสติกำหนดรู้ขณะทำงานที่มือ...เท้า เป็นต้น เวลาพูด เวลาคิด ต้องมีสติภาวนาไว้อย่าให้เผลอทุกเมื่อเถิด นี่เป็นยอดบุญของแม่ครัว เมื่อขยันฝึกต่อไป จะพ้นทุกข์ทางกายทางใจทางครอบครัว ทางทรัพย์สินเงินทอง ขอให้ประหยัดอย่าเผลอได้เงินมาก็อย่าลืมแบ่งทำบุญแผ่ส่วนกุศลให้ผู้ที่เคยช่วยให้ชีวิตเราดีขึ้น ผู้มีอุปการะใน ร.พ.ให้คนไข้ทุก ๆ คน ฯลฯ อย่าหลงคารมคนง่าย อย่าหลงรูปคนง่าย อย่าให้กำลังใจคนผิด ๆ ทำให้เขาได้ใจ วางท่าเฉย ๆ ไว้บ้าง แล้วจะพบสันติสุขตลอดไป...

ขอเจริญเมตตาธรรม

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๖

๕. พนักงานก้าวหน้าการพิมพ์ถาม

(๑) คนหนุ่มถามว่า "พระดูดกัญชาบาปไหม" ?

ตอบว่า ถ้าตั้งใจดูดเป็นยาเสพติดโดยตรง ผิดตามพระวินัยคงต้องสงเคราะห์เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เป็นบาปเป็นอกุศลย้อมจิตใจ และเป็นเหตุให้เสียสุขภาพทางกายเช่นสมองมึน ซึม สุขภาพทางจิตเสียไป เช่น คิดอะไรลึกซึ้งไม่ค่อยได้ ความจำเสื่อม หัวเราะง่ายในเรื่องไม่น่าหัวเราะเป็นต้น

เท่าที่กล่าวมานี้ บุญหรือบาปก็ลองคิดดู และคนชาวบ้านดูดแล้วมีโทษถึงอย่างนี้ พระบวชเพื่อละกิเลส ทำตนให้ดีเป็นตัวอย่างของชาวบ้านควรดูดไหม ?

(๒) ปุ้ย ถามว่า ลูกสาวโกรธแม่บาปไหม ?

ตอบว่า ความโกรธ ความไม่พอใจความกลัวเป็นต้น เป็นชื่อของกิเลสตัวใหญ่ตัวหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าโทสะ เป็นบาปเป็นอกุศลเป็นความไม่ดี ให้ผลเป็นความทุกข์ในขณะที่โกรธ หรืออาจให้ผลหลังจากนั้นต่อไปอีกนาน โดยไม่มีกำหนด

อนึ่ง โทสะนั้นนอกจากเป็นบาปในตัวเองดังกล่าวแล้ว ยังเป็นสาเหตุหรือมูลเหตุให้เกิดอกุศลอย่างอื่น ๆ ได้อีก เช่น อิสสา ริษยาเห็นผู้อื่นได้ดีทนอยู่ไม่ได้ มัจฉริยะ ตระหนี่หวงแหน

ทรัพย์และคุณความดีของตน กุกกุจจะ ความรำคาญใจในทุจริตที่ทำไปแล้วและในสุจริตที่ยังไม่ได้ทำเป็นต้น และยังมีผลบาปพลอยเกิดอีกมาก

ความโกรธนี่ จะบาปมากหรือน้อยก็เกี่ยวกับอารมณ์ที่เราไปโกรธด้วยส่วนหนึ่งเหมือนกัน เช่นที่ถามว่าลูกสาวโกรธแม่จะบาปไหม ?

ก็ต้องตอบว่าบาปแน่ และแม่เป็นผู้มีพระคุณอีกด้วย ก็ต้องบาปเพิ่มขึ้นอีกเป็นธรรมดาถ้าเราโกรธท่านโดยไม่มีเหตุผลแบบเด็ก ๆ ยิ่งน่าจะตีซ้ำให้หายโกรธเสียได้ก็จะยิ่งดี สมมุติว่าแม่ของเราเองเป็นอริยบุคคล หมดกิเลสไปมากแล้วหรือหมดกิเลสทุกชนิดแล้ว ลูก ๆ ที่โกรธท่านก็จะยิ่งบาปมากขึ้น

นี้พูดหมายถึงโกรธชนิดที่ไม่เกี่ยวกับไปด่าว่า หรือแกล้งให้ท่านเดือดร้อนแต่อย่างใดเพียงแต่คิดโกรธอยู่ในใจตามปกติเท่านั้น

ฉะนั้น ลูก ๆ รู้ตัวแล้วว่าตนเองอยู่ใกล้พระอรหันต์หรือใกล้กับไฟ จึงต้องระวังทำดีจะได้บุญมาก ถ้าทำเสียล่วงเกินท่านก็จะได้บาปเช่นกัน เมื่อรู้ตัวว่าผิดต้องขอขมาท่านเสีย

พ่อแม่เห็นว่าลูกเป็นคนฉลาด รู้บาปบุญคุณโทษยอมรับผิดแล้ว ตัวเองก็ต้องปรับปรุงตัวให้ดี ให้สมกับที่ลูกเป็นคนดีและยกย่องเราด้วย บุญจะเกิดแก่ลูกและพ่อแม่ทั้งสองฝ่าย

(๓) คุณแมวถามว่า เวลาญาติโยมเอาข้าวน้ำไปให้หมาแมวในวัด แล้วคนห่มผ้าเหลืองเอาไม้ไล่ตี ไม่ให้มันกินอย่างนี้จะบาปไหม ?

ตอบว่า ท่านคนห่มผ้าเหลืองกำลังทำบาปและก็อาจจะบาปต่อไป ทั้งจะทำให้ญาติโยมผู้นำของไปเลี้ยงนั้น ถ้าทำใจไม่หนักแน่นจะพลอยเป็นบาปเพิ่มขึ้นอีกด้วย

การทำความดีต้องมีอุปสรรค ต้องอดทน ต้องใช้ปัญญาพิจารณาดูว่า ทำไมคนห่มผ้าเหลืองจะต้องมาตีสุนัข แมว ไม่ให้ไปกินข้าวในวัด เพราะว่าท่านอาจมีเหตุผลเช่น....

– ท่านอาจจะกลัวสุนัข แมวไปถ่ายมูลรดวัดกลิ่นไม่สะอาด

– หรือท่านตั้งใจจะบำเพ็ญพระกรรมฐาน ต้องการจะทำใจให้สงบ

– หรือท่านไม่ต้องการให้สุนัข แมวมาอยู่กุฏิท่านเพราะท่านเลี้ยงของท่านไว้มากแล้ว และบำรุงรักษาอย่างดีด้วย กลัวโรคผิวหนังจะมาติดสัตว์เลี้ยงของท่าน

– หรือท่านเจ้าอาวาสสั่งไว้ไม่ให้องค์ใดหรือใครเลี้ยงสุนัข แมวไว้ในวัด เป็นต้น

– หรือประสาทท่านไม่ปกติจริง ๆ ก็สงสารท่านเถิด อย่าไปรบกวนท่านเลย

สรุปแล้ว ถ้าเรารู้ความจริงว่าเป็นกิเลสของท่านหรือท่านมีเหตุผล ความโกรธเราก็จะเบาบางไป เราก็หลีกไปเลี้ยงที่อื่นก็ได้ ถ้าท่านดีจริง ๆ เอาอาหารใส่บาตรท่านบ้าง ท่านจะไม่ขัดใจเรา ไม่ห้ามเรา ไม่กล้าตีสุนัข แมวขณะที่เรานำมาเลี้ยงก็ได้

จงถือคติว่า หาความผิดในตัวเองให้พบ แล้วละทิ้งเสียดีกว่าที่จะไปคิดถึงความผิดของใคร ซึ่งจะเป็นการเปิดฉากให้อกุศลเดินเข้ามาสู่ตนเปล่า ๆ โดยไม่จำเป็น

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๖

๖. อาจารย์บางท่านใช้ศิษย์จนเสีย

พระภิกษุ สามเณร แม่ชี บางรูปบางท่าน ได้เล่าเรื่องทำนองครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณมาก่อน (ไม่ทราบว่าปลูกพืชหวังผลหรือไม่) กำลังเรียนธรรมะอยู่ดี ๆ ยังไม่ทันจะจบอะไร เป็นอะไร หรือบางทีกำลังเจริญพระกรรมฐานอยู่ แต่ก็ยังตามมาเรียกให้ไปช่วยทำงาน ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็มีบารมีมาก บวชมาก็นานโข ถ้าจะเรียกใช้ เรียกจ้าง วานคนอื่นทำก็ย่อมได้สบายมาก แต่ก็ไม่เรียก ทำเหมือนริษยาชีวิตของศิษย์ผู้หลงจงรักภักดี เป็นเหตุให้ศิษย์เสียการเรียน การปฏิบัติไปเปล่า ๆ เนิ่นช้าขาดตอนเสียเวลาไปเป็นปี ๆ เรียนต่อใหม่ก็ไม่ค่อยติดต่อ

จึงเรียนถามแบบประท้วงว่า อย่างนี้ศิษย์จะดื้อบ้าง จะมีบาปหรือไม่ ?

ตอบว่า คนทั่วไป รวมทั้งพระ โดยมากก็จะทำความดีต่อใคร ๆ แบบปลูกพืชหวังผล เลี้ยงคนไว้ประดับบารมี เอาไว้เป็นบริวาร ไม่ได้พิจารณาถึงว่าศิษย์กำลังทำอะไรอยู่ ควรจะละกิจนั้น ๆ ได้บ้างหรือยัง ถ้างานของอาจารย์นั้นจำเป็นเข้าขั้นคอขาดบาดตาย เช่นป่วยหนักหาคนพยาบาลไม่ได้จริง ๆ ก็น่าเห็นใจอาจพักศิษย์ไว้ก่อน จัดเปลี่ยนเวรกันไปช่วยท่าน

การใช้คนไม่ดูจังหวะ ไม่ดูงานจำเป็น เอาแต่ได้ของตนอย่างเดียว เสียอนาคตผู้อื่นเช่นนี้ คงไม่พ้นเป็นบาปกรรมติดตัวผู้ใช้แน่ ๆ อย่างนี้นี่เองบวชพระมาตั้งนาน ขวนขวายในทางไม่ถูก อยากได้ดีแต่ไม่ศึกษาปฏิบัติ มัวแต่วางแผนพึ่งผู้อื่น หวังแต่จะหาทางเอาเงินจากกระเป๋าคนอื่น หาทางแต่จะวางแผนหาลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ตรงกันข้าม กลับริษยาชอบพูดว่าคนอื่นซึ่งดีกว่าตนอยู่เป็นเนืองนิตย์

อย่างนี้ อีกสักกี่ปี กี่ร้อยชาติ จึงจะพบความสมหวัง ศาสนาและเหตุการณ์ในวัดจะไม่มีทางสะอาดได้เลย มีแต่ทำลายพระ-ศาสนา และทำลายตัวเองไปให้ตกต่ำไปทีละน้อย เพราะท่านทำงานสวนทางกับความเจริญอยู่หลายอย่าง แต่คิดว่ายังไม่สายเกินไป ยังมีหนทางแก้ไขได้

สรุปแล้ว จะใช้ใครต้องนึกถึงผลได้ ผลเสียของตนและของพระศาสนาให้มาก ๆ บาปกรรมนั้น ๆ จะไม่ตกถึงตัวเมื่ออาจารย์ตายแล้วจะได้ไม่ต้องเป็นทาสรับใช้ผู้อื่นอีกต่อไป

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒ สิงหาคม ๒๕๒๖

๗. คุณสาว ๆ วัยไม่สูงมากด่าเณรทะลึ่ง

สามเณรรูปหนึ่งเล่าให้ฟังว่าคุณผู้หญิงสาวคนหนึ่งใส่บาตรตอนเช้า ๆ คุณเธอใส่เสื้อคอกว้างไป เวลาก้มลงใส่บาตรคงจะไม่ปกปิดของต้องสงวนไว้ เป็นการบริจาคด้วยหรือเปล่าไม่ทราบ

บังเอิญสายตาของพ่อเณรน้อยก็เหลือบไปเห็นเข้าโดยจงใจหรือเปล่าไม่ทราบ คุณผู้หญิงเขาด่าสามเณรว่า "ทะลึ่ง...."

จึงขอถามเป็นรูปปัญหาแทนผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่ายว่าเรื่องนี้ ใครผิด? (๒๘ มีนาคม ๒๕๒๖)

ตอบว่า เรื่องนี้เคยมีมาแล้วในสมัยพุทธกาล หลานสาวท่านผู้หญิงวิสาขามหาอุบาสิการูปสวยมาก เป็นที่รู้ ๆ กันในหมู่พระภิกษุหนุ่ม สามเณรน้อย

ในขณะที่พระภิกษุสามเณรไปฉันอาหารที่บ้านของท่านผู้หญิง มีภิกษุรูปหนึ่งเหลือบไปเห็นหลานสาวของท่านคนหนึ่ง ซึ่งกำลังตักน้ำใส่ขวด มองเห็นเงาตัวเองในถังน้ำ คงคิดว่าตัวเองสวยแล้วก็หัวเราะ พระหนุ่มเมื่อเห็นเช่นนั้น ก็พลอยหัวเราะบ้าง บังเอิญผู้หญิงสาวก็เหลือบมาเห็นเข้าพอดีเช่นกัน เธอก็ด่าว่า "ไอ้คนหัวขาด" (คือตัดผมทิ้งหมดเป็นคนมีเสนียด หมดค่าในสังคมแล้ว ยังจะมาเสือกยุ่งกับผู้หญิงสวย ๆ อย่างฉันซึ่งเป็นผู้ดีมีสกุลอีก)

ตกลงพระท่านก็สวนปากสวนคำด่าโต้ตอบกันและกันอยู่นาน ใครห้ามก็ไม่ฟัง ท่านผู้หญิงก็ตัดสินตามตรงว่าเป็นพระไม่สำรวม พระผิด พระท่านก็ไม่ยอมรับผิด

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาทราบเรื่องเข้า พระองค์ทรงเห็นอุปนิสัยของพระภิกษุในอดีตดีโดยตลอด จึงปลอบใจพระภิกษุทำนองว่าเธอไม่ผิด มานี่ลูก ฉันจะแสดงธรรมะให้เธอฟังแล้วก็มีการฟังธรรมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ปรากฏว่าพระหนุ่มรูปนี้ถ้าจำไม่ผิดก็ได้สำเร็จเป็นพระโสดา หรือพระอรหันต์อย่างใดอย่างหนึ่ง (เรื่องมีอยู่ในคัมภีร์ธรรมบทอรรถกถา)

เรื่องอย่างนี้ จะว่าพระพุทธองค์เข้าข้างคนผิดก็ไม่ถูก แต่ทรงเห็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ จึงทำทีเป็นคล้อยตาม เพื่อจะปลูกคุณธรรมเบื้องสูงให้ต่อไป ฉะนั้น ผู้ใหญ่ทุกวันนี้ บางท่านก็อาจไม่ได้ลำเอียงโดยตรง แต่อาจมีเหตุผลอะไร ซึ่งไม่อาจอธิบายได้ก็คงมี แต่ปุถุชนคงไม่พ้นมีอคติ

ต่อมาพระพุทธองค์ก็ทรงบัญญัติข้อปฏิบัติของพระภิกษุสามเณรไว้ว่า เมื่อรับบาตรให้แลดูแต่ในบาตร (อย่าไปดูอย่างอื่นของโยม) เวลาเดินไปก็ให้มีสายตาทอดลง (หน้าและลูกตาไม่ต้องทอดลง ซึ่งจะกลายเป็นน่าเกลียด เสียบุคคลิก) เวลา

ฉันอาหารก็แลดูแต่ในบาตรอย่าแลลอยไปที่อื่น อย่าทำกิจอื่น ๆ ไปพลางฉันไปพลาง ข้าวอยู่ในปากอย่าพูด อย่าแลดูบาตรพระรูปอื่นเพื่อคิดจะยกโทษจับผิดเป็นต้น

สรุปแล้ว พระเณรปุถุชนเรา ๆ นี้ จะไม่ให้ผิดเลยนั้นยากที่เวลาคุณสาว ๆ แต่งตัวพลั้งเผลอไม่สำรวมบ้าง สามเณรท่านก็เผลอไปบ้างเป็นบางท่านแล้วจะว่าใครผิด ท่านคงจะนึกว่าตั้งใจจะมายั่วพระเณรหรืออย่างไร หรือมีของดีต้องการจะอวดก็ไม่ทราบได้

แล้วหากจะถามว่าที่ด่าสามเณรว่าทะลึ่งนั้น หมายความว่าอย่างไร บาปไหม ? ลูกหลานของคุณก็อาจจะต้องบวชกันบ้างอยากทราบว่าจะสำรวมดีมาก–น้อยแค่ไหน

ข้อนี้ ผู้เขียนอยากจะตัดสินให้เสมอกัน และในนามของพระภิกษุสามเณรผู้ไม่สำรวมซึ่งไปรับบาตรตามบ้านญาติโยมผู้ใจบุญนั้น อาตมาขออภัย ขอขมาโทษแทนพระภิกษุสามเณรต่อญาติโยมด้วย คิดว่าจะเป็นบทเรียนของพระผู้ปกครอง จะได้ตักเตือนพระเณรในปกครองต่อไป

บางองค์ตาท่านมองใครเอียง ๆ (ตาเข) โดยปกติก็มีจะหาว่าท่านชำเลืองดูขออย่าเข้าใจผิดจะเป็นบาป

ขอเจริญพร

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๖

๘. อาจารย์ประณีต ตอบปัญหาเรื่อง ปรารถนาเป็นชายจะไม่กลายเป็นกระเทย

ถาม มีผู้พูดกันว่า ผู้ที่เกิดเป็นหญิงแล้ว ปรารถนาเป็นชาย จะกลายเป็นกระเทยจริงหรือไม่

ตอบ เรื่องของการเกิดเป็นหญิงก็ดี เป็นชายก็ดี พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ว่าขึ้นอยู่กับความยินดีพอใจในเพศนั้นของผู้นั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นความยินดีพอใจในรูปร่าง หรือหน้าตากิริยาอาการของเพศนั้น ๆ ก็ตาม รวมไปถึงการกระทำที่เหมาะสมกับเพศนั้น ๆ ด้วย

บางคนอาจจะแย้งว่า เขาทำอะไรก็ทำไปตามปกติ ไม่เคยคิดว่าทำเช่นนั้นเพราะหวังจะเกิดเป็นหญิงหรือชายเลย ถึงอย่างนั้นการกระทำและการแสดงออกทางกาย วาจาใจ ของผู้นั้นถ้าหนักไปทางของเพศใด ก็เท่ากับผู้นั้นยินดีพอใจเพศนั้นอยู่ในตัวแล้ว เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่แสดงออกทางเพศนั้น ๆ

ยกตัวอย่าง หญิงคนหนึ่งไม่ได้คิดปรารถนาจะเกิดเป็นชายในอนาคต แต่เวลาที่ทำอะไรในปัจจุบัน จะทำด้วยความเข้มแข็งไม่เกรงกลัวใคร โผงผาง เกลียดความอ่อนแอเห็นผู้ชายที่บึกบึนแข็งแรง ตลอดจนอากัปกิริยาหน้าตาของชายก็ชอบใจ มีนิสัยชอบ

อะไรเหมือนที่ผู้ชายชอบ การกระทำและความพอใจในอากัปกิริยาของชายอยู่เสมอ ๆ นี้ ก็เป็นปัจจัยให้หญิงคนนี้เกิดเป็นชายในอนาคตได้

แต่บางคนทำบุญอะไรก็ปรารถนาขอเกิดเป็นชายเสมอ ๆ การที่มีความปรารถนามั่นคงเช่นนั้น ก็เป็นปัจจัยให้เป็นชายได้ตามปรารถนาเช่นกัน เพราะฉะนั้นการเกิดเป็นหญิงหรือชายจึงขึ้นอยู่กับเจตนาและการกระทำของผู้นั้นเอง เชื่อว่าคงไม่มีใครอยากเกิดเป็นกระเทยเป็นแน่

การเกิดเป็นกระเทยนั้นเกิดด้วยอำนาจของกุศลที่มีกำลังอ่อน ที่มีอกุศลเป็นบริวารหรือไม่ก็เกิดขึ้นด้วยอำนาจของอกุศลกรรมที่เนื่องด้วยการล่วงศีลข้อกาเม คือ ประพฤติผิดลูกเมียผู้อื่นเป็นชู้เมียเขา อันนี้หมายความว่ากุศลที่มีกำลังอ่อนนำปฏิสนธิจึงเกิดเป็นอเหตุกสัตว์หมายความว่าในอดีตชาติผู้ที่เกิดเป็นกระเทยได้เคยเกิดเป็นชายแล้วผิดภรรยาชายอื่น หรือผิดลูกของผู้อื่นเมื่อกรรมนั้นให้ผลไปเกิดในอบายแล้วพ้นจากอบาย ก็จะเกิดเป็นกระเทยด้วยอำนาจเศษบาปที่ยังเหลืออยู่ ตัวอย่างในเรื่องนี้มีอยู่ในมหานารทชาดก ซึ่งจะขอนำมาเล่าประกอบไว้ด้วย

เรื่องนี้เป็นเรื่องของท่านพระอานนท์ พุทธอนุชาของพระพุทธเจ้าของเรานี้เองในอดีตสมัยนั้นท่านเกิดเป็นพระราชธิดาของพระเจ้าอังคติราช มีพระนามว่ารุจา พระนางทรงระลึกถึงชาติในหนหลังได้ ๗ ชาติ และชาติในอนาคตอีก ๗ ชาติ ได้ทรงเล่าเรื่องนี้ถวายพระราชบิดา ซึ่งทรงมีความเห็นผิด เพราะทรงเชื่อคำของอาชีวกคนหนึ่ง จึงไม่ทรงเชื่อเรื่องบาปบุญว่ามีจริง และไม่ทรงเชื่อผลของบาปบุญว่ามีจริง

โดยตรัสเล่าว่า ถอยหลังไป ๗ ชาติ หม่อมฉันเกิดเป็นบุตรนายช่างทอง ในเมืองราชคฤห์แคว้นมคธ ได้คบหาคนชั่วเป็นมิตร มิตรนั้นชักชวนให้ทำบาปกรรมเป็นอันมาก เที่ยวคบชู้ภรรยาผู้อื่น เมื่อตายไป กรรมที่เป็นชู้กับภรรยาผู้อื่นยังไม่ให้ผล แต่กุศลกรรมอย่างหนึ่งให้ผลให้เกิดเป็นบุตรชายคนเดียวของเศรษฐีเมืองโกสัมพี ในชาตินี้ได้มิตรดีสหายดี ชักชวนให้ทำกุศลมีการรักษาศีลอุโบสถ เป็นนิตย์เป็นต้น แต่บุญกรรมนี้ก็มิได้ให้ผลในชาติต่อมา แต่กรรมที่ทำชู้กับภรรยาผู้อื่นมาให้ผลนำเกิดในโรรุวะนรก เป็นเวลานาน ได้รับความทุกข์ทรมานมาก พ้นจากนรกมาเกิดเป็นลา ในภินนาคตะนคร ถูกตอนและถูกใช้งานลำบากมากไม่มีความสุขเลย นี้เป็นผลของการเป็นชู้ภรรยาผู้อื่น

พ้นจากเป็นลาถูกตอนมาเกิดเป็นลิงในป่าใหญ่ ถูกลิงหัวหน้าฝูงกัดลูกอัณฑะเสียหาย นี้ก็เป็นผลของการเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น สิ้นชีวิตจากการเป็นลิง มาเกิดเป็นโคในทลันนรัฐ ถูกตอนอีก มีกำลังแข็งแรง ต้องถูกใช้ให้เทียมยานพาหนะอยู่ช้านาน ได้รับความทุกข์มาก นี้ก็เป็นผลของการเป็นชู้ภรรยาผู้อื่น ครั้นพ้นจากการเป็นโคถูกตอน ก็มาเกิดเป็นกระเทยในตระกูลที่มั่งคั่ง แม้การเกิดเป็นกระเทยนี้ก็เป็นผลของการเป็นชู้ภรรยาผู้อื่น

เพราะฉะนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่นนั้น เป็นผลให้ตกนรกพ้นจากนรกเป็นลาถูกตอน จากลาเป็นลิงถูกกัดอวัยวะเพศ พ้นจากเป็นลิงมาเกิดเป็นโคถูกตอนพ้นจากโคจึงเกิดเป็นกระเทย การเกิดเป็นกระเทยจึงเป็นผลของการผิดศีลข้อกาเมสุมิจฉาจาร ที่มีกำลังอ่อนแล้ว เพราะกรรมที่มีกำลังแรงทำให้เกิดในนรกก่อน พ้นจากนรกก็เกิดเป็นสัตว์ที่ถูกตอนบ้าง ถูกกัดอวัยวะเพศเสียหายบ้าง ต่อจากนั้นจึงเป็นกระเทย พ้นจากกระเทยยังมาเกิดเป็นหญิง อีก ๖ ชาติ ชาติที่ ๗ จึงเกิดเป็นเทพบุตร คือ เป็นเทวดาผู้ชาย

ท่านพระอานนท์ซึ่งในอดีตเกิดเป็นชาย แต่เพราะทำชู้กับภรรยาผู้อื่น กว่าจะได้กลับเป็นชายอีกก็ต้องลงนรก เป็นเดรัจฉาน

เป็นกระเทย และเป็นผู้หญิงอยู่นานรวมถึง ๑๑ ชาติ เป็น ๑๒ ทั้งชาตินี้ที่เป็นพระนางรุจาด้วย แล้วจึงได้เกิดเป็นชาย เพราะฉะนั้น กรรมที่ทำให้เป็นกระเทยนั้น จึงเป็นอกุศลกรรมที่เกิดจากการล่วงศีลข้อกาเม ฯ

. สำหรับท่านที่ปรารถนาความเป็นชายนั้น ถ้าไม่ได้ทำอกุศลกรรม คือ การล่วงศีลข้อกาเมแล้ว ก็อาจจะเป็นชายได้ตามปรารถนา หรือแม้จะได้ล่วงศีลข้อกาเมนี้ ก็อาจจะเกิดเป็นชายได้สมปรารถนา นั่นคือการล่วงศีลข้อกาเมไม่ได้ให้ผลหมดสิ้นแล้ว ไม่ต้องรับผลของการทำชั่วนั้นอีกต่อไป ถึงบางท่านชาติหน้าอาจจะยังไม่ได้เป็นชายสมใจหวัง แต่ถ้าทำบุญแล้วตั้งเจตนาไว้เรื่อย ๆ ไป พร้อมทั้งพอใจในความเป็นชายไม่เสื่อมคลาย ก็คงจะได้เกิดเป็นชายแน่นอน

ประณีต ก้องสมุทร

เคยพบในที่บางแห่ง ดูเหมือนธรรมบทอรรถกถา... ว่าโทษล่วงศีลข้อกาเม ฯ พระอานนท์เคยเกิดเป็นโสเภณีมาแล้วหลายชาติด้วย และมาเกิดเป็นกระเทยอีก ๗ ชาติ

ป.

๙. ไหว้รูปให้ถูกพระ

เมื่อหลายปีมาแล้ว บ้านชนบทแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนเคยไปเยี่ยมในฐานะญาติผู้ใหญ่เห็นเอารูปพระมาติดไว้ข้างฝาสูง แสดงถึงว่าเป็นครูบาอาจารย์ เป็นที่ระลึกถึง กราบไหว้บูชา...

จึงถามว่า นั่นรูปใคร ใครให้มา จึงได้ความว่าได้มาจากผู้เป็นญาติเกี่ยวดองนับถือกันมาอีกต่อหนึ่ง

อยู่ต่อมาไม่นาน อีกไม่เกิน ๑๐ ปี เห็นถอดรูปนั้นทิ้งไปไหน ไม่ทราบ ไม่ได้ถามก็ได้ความว่าพระรูปนี้ที่เคยถูกพรรณนาว่าดีนักหนานั้น ได้ลาสิกขา (สึก) ออกจากพระไปแล้ว สงสัยว่าน่ จะทำตัวไม่ดีตอนบวชอีกด้วย เขาจึงจำเป็นต้องเอารูปลงจากที่สูง ไม่บูชาไหว้กราบอีกต่อไป

ในลักษณะเช่นนี้ อยากทราบว่าผู้กราบไหว้บูชาจะมีบาปเป็นโทษอย่างไร หรือไม่ ?

ตอบว่า ภาษิตเก่า ๆ เล่ากันต่อมาว่า...

ไหว้พระพุทธ อย่าให้ถูกทองคำ
ไหว้พระธรรม อย่าให้ถูกใบลาน (หนังสือ)
ไหว้พระสงฆ์ อย่าให้ถูกลูก ถูกหลาน (ตัวบุคคล)

พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ว่า "ให้บูชาคนที่ควรบูชา จะเป็นทางก้าวหน้าของชีวิตอย่างสูง" ในทางตรงข้าม ถ้าชาวพุทธเรา

ไปกราบไหว้บูชา ซึ่งคนหรือวัตถุที่ดียังไม่พอ และผู้กราบยังทำใจไม่ถูกก็จะเกิดเป็นบาปเป็นโทษ เป็นอัปมงคลติดตัวไป เคยพบในหนังสือของพระอาจารย์สัทธรรมโชติกะฯ ว่า ผู้ยกย่องคนพาล ตายแล้วจะต้องไปเกิดเป็นอสุรกาย กายของผู้ไม่กล้าหาญ ไร้ศักดิ์ ไร้ศรี

ฉะนั้น ต่อไปนี้ ถ้าพบรูปพระสงฆ์ธรรมดา เราอย่าดูถูกเหยียบย่ำ แต่ถ้ายังไม่รู้จักความดีของท่านอย่างแท้จริง ก็ไม่ควรนำเอามาติดไว้ที่บ้านเพื่อกราบไหว้บูชา และไม่ควรสนใจรูปพระปุถุชนมากเกินไป เพราะการทำรูปตัวเองออกแจก ก็มีผลดีเฉพาะผู้ที่ดีจริง ๆ ให้เป็นที่ระลึกแกศิษย์ แต่ที่เสียก็คือไม่ควรไปแบ่งความเคารพจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ผู้สิ้นกิเลสไปแล้ว พระอย่างเรา ๆ นี่ ควรจะแนะให้ญาติโยมไหว้พระให้ถูกพระ จะดีมาก อย่าไปหวังผลให้ใครมารู้จักเราให้มาก ไหว้เราให้มากเลย ให้เขาไหว้กราบเพื่ออะไร ? ขอให้ผู้อ่านตอบเอาเอง...

เวลาเราไหว้ใคร เราก็คิดว่าเราไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ผู้สิ้นกิเลสไม่ใช่ไหว้คนห่มผ้าเหลือง อย่างนี้ท่านจะดีหรือไม่ดี เราไม่รับรู้ เป็นเรื่องของท่าน เราไหว้ถูกพระเป็นใช้ได้

เป็นบุญกุศล เป็นอุดมมงคลสำหรับเราแล้ว ส่วนผู้ถูกไหว้ก็อย่ายินดีรับเอา เราก็ต้องคิดว่าเขาไหว้พระ ไม่ใช่ไหว้เรา แต่เราต้องไหว้ตอบโดยมรรยาท ก็คิดว่าเราไหว้พระอีกเช่นกัน สรุปแล้วทำใจให้ถูก ไม่มีใครได้บาป ใครทำใจไม่ถูกไหว้ผิด กราบผิดเอง ก็เอาบาปมาใส่ตัวเอง

พระอาจารย์สัทธรรมโชติกะฯ เคยปรารถนาไว้เท่าที่พอจำได้และย่อใหม่ง่าย ๆ แบบร้อยแก้วว่า...

คาเรยฺยํ คารารหํ
วนฺเทยฺยํ วนฺทนารหํ
มาเนยฺยํ มานนารหํ
ปูเชยฺยํ ปูชนารหํ

ขอกุศลที่ข้าพเจ้าเคยสร้าง จงดลบันดาลให้ข้าพเจ้าได้เคารพคนที่ควรเคารพกราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ นับถือคนที่ควรนับถือ บูชาคนที่ควรบูชา และท่านยังปรารถนาขอให้เป็นคนระลึกชาติได้ (ชาติสรญาณ) อย่าเป็นคนยากจนทุกภพทุกชาติไปและในชาติสุดท้าย ขอให้เป็นพระพุทธเจ้าประเภทปัญญาธิกะ มีปัญญายิ่งตรัสรู้เร็ว (อยู่ท้ายเล่มสมถทีปนี)

นี่ก็เป็นเครื่องเตือนใจว่า เราจะต้องวางแผนการติดต่อกับคนไว้ล่วงหน้า เมื่อไหว้ใครแล้ว เขาต้องดีจริง ๆ เมื่อท่าน

เลิกดี เราก็เลิกไหว้ อย่าหลงไหว้ จำใจไหว้จะกลายเป็นบาปเมื่อเราใช้กุศลปางหลังช่วยไว้เช่นนี้ ก็ต้องสมปรารถนาในทางที่ถูกแน่นอน ชีวิตของเราจะก้าวหน้าต่อไปไม่หยุดยั้ง ไม่มีทางตกต่ำเลย

และข้อสำคัญ ใครเขาประพฤติตัวดีมาแล้ว จะดีต่อเราหรือผู้อื่นก็ตาม แต่ตกต่ำลงหรือยังต่ำ ๆ และต่ำอยู่เหมือนเดิม เราก็ไม่ดูหมิ่นเหยียบย่ำเขา จะเป็นบาป ถ้าสงสารเขาช่วยเขาให้ดีขึ้น ตอบแทนเขาด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็จะได้บุญมาก หากยกไม่ขึ้น ช่วยไม่ไหวแล้ว ก็ต้องปล่อยไปตามกรรม

พระ ป. ญาณโสภโณ

๓ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๐. การจัดงานแต่งงานทำไมถึงว่าเป็นมงคล

เมื่อ ๓ มิถุนายน ๒๖ ได้สนทนากับคุณบัญชร สายสงค์ ตอนหนึ่งได้ถามเธอว่าที่ว่าจะจัดงานมงคลสมรสนั้น ลองว่ามาดูทีหรือว่าตอนไหนหรือทำอย่างไร จึงเรียกว่าเป็นงานมงคลสมรส ?

คุณบัญชร เป็นคนบวชไม่นาน ชำนาญแต่ไปท่องสวด-มนต์เอาไว้ไปสวดตามงาน จึงจาระไนไม่ถูกว่าตอนไหนเป็นมงคล หรือรู้แล้ว แต่ยอมจำนนด้วยเหตุผล เลยแกล้งทำเป็นตอบไม่ได้

เพราะในงานนี้ได้ทราบว่า กะไว้ว่าจะมีการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมีสุรายาเมา บุหรี่มาเลี้ยงแขกในงานด้วย อย่างนี้ไม่น่าจะเรียกว่างานมงคล น่าจะเรียกว่างานอวมงคล หรือไม่ก็งานอัปปะมงคลน่าจะถูกกว่า

จะเห็นได้ว่าการแต่งงานก็คือ เชิญแขกมารับรู้ในการเสพสมรสกัน เพื่อประกาศให้เขาทราบว่า ฉันต่างมีคู่ครองกันแล้วนะ ใครอย่ามายุ่งกับฉัน หรือฉันก็จะไปกุ๊กกิ๊กกับใคร ๆ อีกไม่ได้เช่นกัน อย่างนี้จะว่าเป็นมงคลก็ไม่เชิง จะว่าเป็นมงคลก็ต้องอนุโลมเข้า ในฐานะที่ศีลข้อ ๓ บริสุทธิ์และการแต่งงาน

เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ เลยผสมเรียกดี ๆ เข้าไว้เป็นการให้กำลังใจเจ้าบ่าวเจ้าสาว

แต่ถ้าจะให้จัดว่าในงานทั้งงานมีอะไรเป็นมงคลบ้าง อัปปะ-มงคลบ้าง จะขอยกตัวอย่างเช่น...

– ในงานมีการไหว้พระ รับศีล ๕ ฟังพระสวดมนต์ ใส่บาตรทำบุญ แจกของแก่แขกไหว้ผู้หลักผู้ใหญ่ขอขมาโทษเป็นต้น อันนี้เรียกว่า "มงคล" แปลว่าเป็นเหตุให้ก้าวหน้า หรือเป็นเหตุให้ชีวิตเจริญขึ้น ซึ่งถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ดีด้วย

– แต่หากว่าในงานมีการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต มีสุรายาเมามาเลี้ยงแขกกัน บางงานก็มีการเปิดบ่อนเล่นการพนันด้วยอย่างนี้เป็นต้น เรียกว่าเป็นอัปปะมงคล จะเป็นเหตุให้ชีวิตครอบครัวไม่ก้าวหน้า ไม่เจริญ ทำมาหากินไม่ขึ้น

ถึงว่าในงานจะมีการยกแก้วเหล้าอวยพร ขอให้คู่บ่าวสาวจงเจริญ ก็ไม่ต้องดีใจรับเอาไว้เลย คนขี้เหล้าเมายา ทำบาปทำกรรม จะมาพูดดี พูดให้เกิดมงคล คำอวยพรจะศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างไร ?

ถ้าเจ้าภาพจัดงานไม่ถูกแบบนี้ หลังจากเสร็จพิธีแล้ว การเงินเริ่มจะขัดข้อง จิตใจไม่ดี การงานอาจขัดข้อง สุขภาพจิตเริ่มจะไม่ดี นี่แหละการเริ่มต้นชีวิตผิด ๆ หายนะกำลังจะก่อตัวแก่ครอบครัวในอนาคต ฉายแสงให้เห็นลาง ๆ แล้ว ใช่หรือไม่ ?

สรุปแล้ว ขอให้ทำงานอย่างประหยัด สมฐานะ สมท้องถิ่น และถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าและอย่าลืมเลี้ยงพระของพระพุทธเจ้าก่อน จึงเริ่มเลี้ยงคน เลี้ยงแขกผู้มาในงานจะถูกต้องดีมาก

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๖

๑๑. อย่าถวายของมีค่ามากแก่พระ

พระบางท่านมาปรารภว่า ญาติโยมถวายของมา ซึ่งเป็นส่วนตัวบ้าง ส่วนรวมบ้าง และบางอย่างก็เป็นของมีค่ามาก แต่ก็ไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้บ่อยนัก

ท่านว่าลำบากในการรักษามาก เวลาทำกิจส่วนตัวเสียไปมาก รักษาไม่ดี เจ้าภาพก็จะด่าว่าให้ หรือไม่ก็อาจถูกกล่าวหาว่ายักยอกของสงฆ์ หรือเป็นการสมรู้ร่วมคิดกับโจรก็ได้

จึงขอถามแทนท่านผู้อ่านว่า ผู้ถวายกับผู้รับ ใครจะมีบาปมากกว่ากัน ?

ตอบ ถ้าถวายของส่วนตัวท่าน เมื่อท่านเห็นว่าดีเกินไป ท่านอาจจะถวายผู้ทรงคุณต่อไป หรือถวายบูชาพระพุทธเจ้าก็ได้ หรือจะถวายแก่พระที่ขาดแคลนกว่าก็ย่อมมีสิทธิ์ทำได้

อนึ่ง ของที่ถวายส่วนตัวท่านแล้วนี้ ดีหรือเลว ราคาถูกหรือราคาแพงอย่างไร ถึงจะลำบากในการรักษา แต่ถ้าหายไปจริง ๆ ก็ปล่อยวางใจเสียได้ ไม่จำเป็นต้องไปซื้อหามาใช้สงฆ์เขา

แต่ถ้าเป็นของสงฆ์หรือของส่วนรวม ถ้าพระรูปใดรักษาไว้ บังเอิญของหายไปนี่ซิน่าคิด และข้อสำคัญของบางอย่างแพงมากราคานับล้าน เช่นพระแก้วมรกต พระผู้รักษาจะเอาที่ไหนมาใช้เขา

เมื่อจิตมัวหมองแล้ว การบวชประพฤติพรหมจรรย์ก็เริ่มไร้ผล หรือเริ่มจะมีอันตรายร้ายแรงนั่นเอง คล้าย ๆ กับเป็นลางบอกเหตุว่าตายแน่ ๆ

สรุปแล้ว ทำบุญถวายทานแด่พระเฉพาะที่ท่านจำเป็นต้องใช้ สะดวกในการรักษาและควรแก่พระจะบริโภคใช้สอยได้ โดยไม่ผิดพระวินัย ไม่ต้องมีกังวลมาก ผู้ถวายกับพระผู้รับจึงได้บุญและสบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย ได้อานิสงส์แรง ถ้าตรงกันข้ามก็เกิดบาปทั้งสองฝ่ายแล

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖

๑๒. วิธีแก้ความโกรธ

แม่ชีจรูญ ณ อ้อมน้อย เคยมาเยี่ยมที่วัดเขาฯ เมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕ พระจึงถามถึงวิธีแก้โทสะหรือความโกรธว่าทำอย่างไร ?

แม่ชีได้กรุณาตอบให้ผู้อ่านทราบดังต่อไปนี้

(๑) ว่าคาถา ในหลักสูตรพระอภิธรรมของพระอาจารย์โชติกะฯ (มัชฌิมะ–ตรี) ว่า อตฺตโน สนฺนานํ ปุนาติ โสเธตีติ ปุญฺญํ (ว่าบ่อยๆ)

คำแปลว่า "ธรรมชาติที่ชำระสันดาน (กาย–ใจ) ของตนให้สะอาดได้–ชื่อว่าบุญ"

(๒) ใช้โยนิโสมนสิการคิดให้รอบคอบถึงสาเหตุของเรื่องนั้นๆ หรือมองโลกในแง่ดีเข้าไว้

(๓) เปลี่ยนอิริยาบถไปมาอย่าเผลอสติ

(๔) ระบายอารมณ์เสียออกมาบ้าง แต่อย่าให้มากนัก ให้นึกถึงว่าเราตกนรกมาแล้วหลายครั้ง เพราะเราโกรธใช่หรือไม่ ?

สาธุ ขอให้เจ้าของความคิดได้ทำดีนี้ต่อไป จะได้มีผู้ดำเนินรอยตามให้เกิดผลเป็นสุขในพระศาสนา

พระ ป. ญาณโสภโณ

๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๓. พระไม่ยอมรับกิจนิมนต์ ท่านเห็นแก่ตัว

คุณศรีไพร ใจกุศล (นามสมมุติ) บอกว่าพระไม่ยอมรับกิจนิมนต์ ท่านเป็นพระเห็นแก่ตัว

ผู้เขียนถามแทนผู้อ่านว่าคุณศรีไพร พูดอย่างนี้พูดผิดหรือพูดถูก ?

ตอบว่า การเห็นแก่ตัวถูกก็มี เห็นแก่ตัวผิด ๆ ก็มี เห็นแก่ตัวถูก เช่น รู้ตัวว่าสังขารไม่ดี สวดมนต์ไม่เก่ง อาหารฉันได้เป็นบางอย่าง ฉันได้นิดเดียว เวลาของชีวิตคงจะเหลือน้อยสมควรจะหวงเวลาไว้ทำกิจส่วนตัวบ้าง ส่วนรวมบ้างซึ่งยังค้างอยู่ อย่าให้เป็นกังวลใจเป็นหนี้กรรมที่คิดไว้ในภพต่อ ๆ ไป

อนึ่ง กิจนิมนต์ใครก็อยากไป หากเราไม่เสียสละแล้ว คนอื่นก็อาจจะอด และความโลภโกรธหลงก็จะเกิดแก่เรา มัวแต่คอยจ้องว่าใครจะมานิมนต์บ้าง ใครถวายมากถวายน้อยไม่ถวายเลย เก็บเงินไว้ได้เท่าไรแล้วกลัวจะหาย ใครมายืมไป ใช้หรือยัง เขาจะโกรธเราหรือเปล่าก็ไม่รู้ อย่างนี้เป็นต้น ล้วนเป็นสาเหตุให้จิตหวั่นไหวทั้งสิ้น

กิจนิมนต์ถ้าผู้อื่นไปอาจจะทำได้ดีกว่าเราแน่ แต่กิจที่เราทำอยู่หลายชนิด เกือบหาคนทำแทนไม่ได้เลย ใครไม่เห็นใจ

จะปล่อยให้อดตายก็คงจะต้องยอมถวายชีวิตเป็นพุทธบูชา (คิดไว้ถึงเวลาจริง ๆ อาจไม่ถวายก็ได้) จะพยายามใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์ให้สมชื่อ และให้มากก่อนที่จะทำอะไรไม่ได้อีกแล้ว

เห็นแก่ตัวผิด ๆ เช่นเวลาทำงาน เราหลบ เวลามีรายได้เราเสนอตัวมาช่วยงาน พูดดีด้วยเป็นต้น

ขออนุโมทนาที่พูดเคาะให้น่าโกรธ และน่าอนุโมทนาเกือบจะพอ ๆ กัน

ขอเจริญพร

พระ ป ญาณโสภโณ

๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๔. ทำไมเจ้าอาวาสจึงเกลียดคนทรง

หลายท่านชอบว่าพระอาจารย์กรรมฐานสำนักนั้น ท่านเจ้าอาวาสสำนักนี้ ทำไมชอบเกลียดชัง ชอบว่าคนทรงเจ้าเข้าผี ?

ตอบว่า เหตุผลอันใดของแต่ละท่านนั้น ผู้เขียนไม่ทราบชัดได้

บางท่านอาจจะคิดว่าเป็นแนวทางนอกศาสนาพุทธหรือคิดว่าไม่จริงจัง หลงงมงายหรือไม่ใช่แนวทางปฏิบัติวิปัสสนาเพื่อความพ้นทุกข์ก็เป็นได้

แต่ขอให้สังเกตให้ดี ๆ พระรูปไหนชอบโจมตีวิธีการทรงเจ้า เข้าผี ตัวเองมักจะหนีไม่พ้นต้องใกล้ตัวเองเข้ามาทุกที จนตัวเองต้องย้ายหนี หรือไม่ก็ยอมลดตนเองลงมานับถือถามไถ่ปรึกษาการงาน ขอพึ่งเขาก็มี ต้องเป็นพระทรงเจ้าเข้าผีเสียเองก็มี

เท่าที่ผู้เขียนสังเกตเห็นคนทรงคนหนึ่ง ชอบพูดคุยมากคุยอวดสรรพคุณ เผลอสติเก่งอย่างนี้เอง ท่านอาจารย์องค์นั้นท่านจึงรังเกียจสมแล้ว ขอคนทรงเจ้าจริง ๆ ไม่ใช่เจ้าปลอมไม่หลอกลวง ไม่อยากดัง ไม่หวังเงิน เพียงแต่หวังสร้างบารมีร่วมกัน หวังสงเคราะห์ปวงชนที่ยังพึ่งอะไรไม่มั่นคงนัก ให้เขาเกาะ

ไปพลาง ๆ ก่อนไม่ใช่เจ้าใจน้อย ใจเสาะ ปากด่าคนเก่งต้องหวังความบริสุทธิ์แห่งศาสนา หวังความสุขแก่ชาวโลกอย่างแท้จริง

ผู้เขียนขออนุโมทนาสาธุด้วย แต่ขอเตือนพระไว้ว่า ถ้าใครเขาจะบำเพ็ญบารมีปฏิบัติพระกรรมฐาน ซึ่งจะได้อานิสงส์แรงจริง ๆ แล้ว ขอท่านอย่าได้ขัดขวางการปฏิบัติของเขาเลยปล่อยให้เขาเป็นอิสระเถิด เพียงแต่ขอให้แผ่ส่วนบุญให้ใช้บ้าง ก็บุญแล้ว เป็นบุญมากด้วยกันทั้งสองฝ่าย ส่วนทรงเจ้า ถ้าพระรู้ไม่จริง อย่าขัดอย่าว่าเขา อย่ารับไว้ในวัดชั่วคราวก่อนทรงธรรมะของพระพุทธเจ้าไว้ในตัวเองดีกว่า

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๕. พระฟังผู้หญิงสอนธรรมะ
จะมีโทษอย่างไร ?

เมื่อ ๒๐ กว่าปีมาแล้ว คุณผู้ชายคนหนึ่ง คงจะเคยบวชเรียนมานานแล้ว เขาเห็นพระหลายรูปไปฟังอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์พูดธรรมะ เขาจะสนทนากันระหว่างผู้ชายด้วยกันเป็นเชิงเตือนสติพระว่า "พระฟังเสียงผู้หญิงพูดธรรมะ ถ้าไม่ตั้งสติฟังให้ดี ๆ จะเป็นเมถุนสังโยชน์เป็นบาป"

จึงถามแทนผู้อ่านว่าที่คุณผู้ชายพูดเช่นนั้น หมายความว่าอย่างไร ?

ตอบว่า คำว่าเมถุนสังโยชน์ แปลว่าความรู้สึกที่ยังเกี่ยวพันกับการครองเรือน หรือคล้าย ๆ กับการมีชีวิตคู่

ธรรมะนี้พระพุทธองค์ตรัสสอนมุ่งถึงนักบวช หรือท่านผู้ไม่แสดงเพศเป็นนักบวชแต่ต้องการจะเป็นผู้บวชใจตนเอง จะต้องไม่มีเมถุนสังโยชน์ ๗ อย่าง ซึ่งมีที่มาในคัมภีร์อังคุตตรนิกาย สัตตกนิปาต (มีในธรรมวิภาค น.ธ. โท) ขอลอกโดยใจความมาดังนี้

๑. ยินดีการถูกต้องลูบไล้ การประคบ การให้อาบน้ำ การนวดแห่งสตรี ปลื้มใจด้วยการบำเรอนั้น

๒. ซิกซี้เล่นหัวพูดสัพยอกกับสตรี ปลื้มใจด้วยการเสสรวลนั้น

๓. ใช้สายตาเพ่งพิศจ้องดูตาสตรี ปลื้มใจด้วยการเพ่งดูนั้น

๔. ฟังเสียงสตรีหัวเราะ–พูด–ขับร้อง–ร้องไห้ ข้างนอกฝาหรือข้างนอกกำแพงแล้วปลื้มใจเสียงนั้น

๕. ระลึกถึงเรื่องอดีตที่เคยหัวเราะพูดเล่นกับสตรีแล้วปลื้มใจ

๖. เห็นคฤหบดี บุตรของคฤหบดี ผู้มั่งมีศรีสุข บำรุงบำเรอมากไปด้วยกามคุณแล้วพลอยปลื้มใจกับเขาด้วย

๗. บวชเพื่อปรารถนาจะได้เป็นเทพเจ้า หรือเทพองค์ใดองค์หนึ่ง (หรืออยากจะเป็นผู้มีสมณศักดิ์สูง ๆ หรืออยากจะสึกมาทำงานทำการเป็นผู้หลักผู้ใหญ่มีชื่อเสียงเป็นต้น) แล้วปลื้มใจ

สรุปแล้วก็อยากได้และติดใจในรูปเสียงกลิ่นรส โผฏฐัพพะหรือลาภ–ยศ–สรรเสริญ–สุข แบบเดียวกับชีวิตของผู้ครองเรือน ถ้าความรู้สึกอันนี้ยังมีอยู่ไม่ว่ามากหรือน้อย แสดงว่าชีวิตการบวชของพระยังไม่บริสุทธิ์ ยังบวชแต่กาย ใจไม่บวช หากขณะไหนไม่มีสิ่งเหล่านี้มาพัวพันในจิตใจ แสดงว่าขณะนั้น นักบวชมีความเป็นพระสูง เป็นพระทั้งกายและจิตใจ

ขอขอบคุณท่านผู้พูดครั้งนั้น นับว่าท่านพูดได้บุญมาก ยังเป็นข้อคิดสะกิดใจอยู่จนถึงทุกวันนี้ และถ้าใครเป็นฆราวาส ถ้าทำจิตใจไม่ยินดีในเมถุนดังกล่าวได้เช่นพระอนาคามี คิดว่าใจของท่านคงเป็นพระที่แท้เรานี่เอง ในทางตรงข้ามหากกายบวชอยู่ ครองผ้าเหลืองผ้าขาวอยู่ แต่ใจนั้นยังออกไปมั่วกับกามคุณแบบฆราวาสอยู่ ใจของเราของท่านก็คือชาวบ้านทั่ว ๆ ไปนั่นเอง

ผิดพลาดพลั้งไปขออภัยท่านผู้อ่าน ไม่มีเจตนาจะพูดโจมตีใคร แต่พูดเพื่อไว้เตือนใจตนเองและผู้อ่าน ซึ่งยังไม่ค่อยจะสูงไปตามเพศและวัยเท่านั้น

ข้อคิดเรื่องผู้หญิงสอนพระคุณเจ้า

สุภาพสตรีในกรุงเทพฯ หลายท่าน พอมีเงินไม่ต้องทำงานมาก มีโอกาสได้ศึกษาปฏิบัติธรรมะดี และมีบางท่านที่สามารถสอนต่อเป็นธรรมทานได้ เป็นนิมิตที่ดีของชาวพุทธที่น่าอนุโมทนา

แต่ขอเสนอเล็กน้อยว่าส่วนมากสุภาพสตรีไม่ค่อยได้เรียนรู้วินัยสงฆ์ดีนัก จึงยากที่จะสอนพระคุณเจ้าให้ถูกดีได้ ยกตัวอย่างเช่น การอยู่ในห้องหรือในที่แจ้งกับพระคุณเจ้าสองต่อสอง การถวายของไม่ครบองค์ประเคน ถวายมากเกินไปเป็นบางรูป เป็นกันเองมากเกินไป แสดงกิริยาไม่เคารพหรือไม่เหมาะสม พระ-

คุณเจ้าไม่ค่อยสนใจพึง ไม่ทำตามคำสั่งง่าย ๆ ทราบว่าพระคุณเจ้าทำผิดไม่ดีไม่งามเช่นสอบไล่ทุจริต แล้วขาดความเลื่อมใส เรียนไปคุยไปนอกเรื่องเป็นต้น ครูสตรีไม่กล้าตักเตือน สตรีโดยมากใจอ่อนอาจมีความลำเอียง หรือใจตกต่ำไปในทางผิด ๆ ได้ง่าย ๆ เป็นเหตุให้หน้าที่ครูสอนหรืองานของส่วนรวมนี้ต้องเสียไป

จึงขอให้ช่วยกันแก้ไขปรับปรุงทั้งครูสาวและศิษย์ พระเณร

ขอเจริญพร

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๖. พระชวนลูกสาวเขาบวชชี เพราะกลัวเธอ จะเสียคน แต่แม่ของเธอกลับมาด่า

หญิงสาวสวยวัย ๑๘ ผมยาวประบ่า นัยน์ตาคม อาจจะเป็นภัยสำหรับพระเณร ซึ่งไม่สำรวมใจไว้

อยู่ ๆ เธอก็มาขอร้องให้พระไปเป็นเฒ่าแก่ พูดเป็นสื่อกลางให้แม่ของฝ่ายหญิงตกลงยกลูกสาวให้ฝ่ายชาย

พระบอกกับเธอว่า....โอ กรรมหนัก ไม่ใช่หน้าที่สงฆ์ ถ้าพระไปทำหน้าที่นี้สำเร็จ ก็เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ขอเปลี่ยนเป็นให้เธอบวชชี อุทิศส่วนกุศลให้บิดามารดา เจ้ากรรมนายเวรเป็นต้น ก็แล้วกัน เธอตกลงได้โดยง่าย แม่ชีผู้หนึ่งเป็นพี่เลี้ยงสอนให้ทำกรรมฐานและพระได้สอนธรรมะเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เป็นแนวทางชีวิต เธอบวชได้ทั้งไม่ปลงผมและปลงผม ดีบ้างไม่ดีบ้าง ก็ราว ๒ เดือนกว่า พาเพื่อนผู้หญิงนักเที่ยวใจแตกมาบวชด้วยอีก ๑ คน

จะเป็นเพราะบุญทางศาสนาช่วยหรืออย่างไรไม่ทราบชัด แต่พอสึกออกมาแล้วจิตใจค่อยดีขึ้น ผู้ชายคนนั้นก็ตีตัวออกห่างไปเอง เข้าทำนองหมางใจกัน ต้มกันไม่สำเร็จหรืออย่างไรพระไม่กล้าพูด

เราดีใจว่าได้ชุบชีวิตเธอและเพื่อนผู้หญิง ให้รู้จักบาป–บุญ–คุณ–โทษ ได้บ้าง ไหว้พระก่อนนอนบ้าง ทุกวันนี้นานๆ ช้าๆ เพื่อนเธอก็มักจะมาเยี่ยม มาขอหนังสือธรรมะไปอ่าน มาฟังคำแนะนำบ้าง เอาปัจจัยมาทำบุญบ้าง ได้เงินรับจ้างมาก็ส่งให้แม่ ไม่เที่ยวมากใจแตกเหมือนแต่ก่อน

แต่ตัวเธอเองนั้นมาบ่อยระยะแรก ระยะหลังนี้ได้ทราบว่ามีสามีเป็นหลักเป็นฐานไป แต่ไม่ทราบว่ามั่นคงหรือไม่ ?

จึงชวนสงสัยว่า เราช่วยลูกเขาให้ดีอย่างนี้ เพราะเหตุไร แม่ของเธอจึงตั้งใจมาต่อว่า คงคิดจะด่าด้วย แต่ไม่ทันได้ด่า ลับหลังคงถูกด่ามาก เมื่อเห็นหน้าพอเดาออกว่าเป็นใคร มาทำอะไร พระก็นั่งหลับตาแผ่ส่วนกุศลตามมีตามเกิด ขออโหสิกรรมต่อกันเสีย จะได้ผลจริงหรือเปล่าไม่ทราบได้ แต่หลับตารวมแล้วราว ๑ ชั่วโมง ลืมตามาเป็นครั้งที่ ๒ แม่ของเธอไม่ว่าอะไร ขอให้ท่านไปเยี่ยมที่บ้านบ้าง เป็นอันว่าชนะยกสุดท้าย แต่นั้นแม่ของเธอก็ไม่มาให้เห็นหน้าอีกเลย ไม่ทราบว่าหายโกรธเฉยๆ หรือละอายใจที่พระช่วยให้ลูกไม่ขายของเก่า ไม่ฆ่าตัวตายแล้วแต่กลับจะมาด่าพระ

ย่อคำถามว่า แม่เขาโกรธพระทำไม ?

ขอมอบให้ผู้อ่านเป็นผู้ตอบเอาเอง (รายละเอียดยังมีมาก) กุศลใดที่พระได้จากการกระทำดีอย่างอดทนและน่ากลัวนี้ ขอแผ่กุศลนั้นให้แก่ตัวเธอและเพื่อน แม่–พ่อ–เจ้ากรรมนายเวรของข้าพเจ้าและของเธอทุกคน ท่านผู้มีอุปการะของข้าพเจ้าทุกคน ท่านผู้อ่าน

กรรมใดที่ข้าพเจ้าเคยล่วงเกินผู้หญิงมาแต่ชาติใด ภพใด ขอจงอโหสิกรรมต่อกัน ขอได้เปิดโอกาสดลบันดาลให้ข้าพเจ้าได้บวชประพฤติพรหมจรรย์ด้วยความบริสุทธิ์ มีศีล–สมาธิ–ปัญญา ที่ดียิ่งขึ้น การปฏิบัติพระกรรมฐาน ซึ่งยังได้น้อยอุปสรรคมากนั้น ขอให้อุปสรรคจางหายไป ได้ผลทางปฏิบัติพระกรรมฐาน ละกามฉันท์นิวรณ์เป็นต้น ได้ดีขึ้นโดยลำดับและตลอดไปเทอญ

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๙ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๗. เป็นเจ้าภาพบวชพระ ศรัทธาถอย

คุณอัจฉรา บัวทิพย์ (นามสมมุติ) เล่าให้ฟังว่า ดิฉันเป็นเจ้าภาพบวชพระองค์หนึ่งเพิ่งมารู้ทีหลังว่าตั้งแต่บวชพระมาไม่ได้เรียนทางธรรมต่อเลย เรียนแต่ทางโลกอย่างเดียว วันบวชก็ยังมีผู้หญิงสาวรุ่น ๆ ไม่ทราบเป็นใคร แต่ดูท่าทีจะคุ้นเคยกันมากผิดปกติอยู่ ศรัทธาชักจะถอย

ถามว่า ที่ดิฉันคิดอย่างนี้ ไม่ทราบว่าเสียเงินไปแล้วจะได้บุญหรือได้บาปกันแน่ ?

ตอบว่า การบวชตนเองบุญก็ได้ หากเราทำดี การให้ลูกหลานของเราบวชก็ได้บุญรองลงมา ตัวเรานั้นได้บุญตอนที่บริจาคลูกหลานและถวายบริขาร ปลูกฝังให้ลูกหลานเป็นญาติในพระศาสนา ตนเองก็ได้บุญมากรองลงมาจากการบวชตัวเอง ส่วนลูกหลานเขาบวชแล้ว ถ้าเขาทำดี เขาก็ได้ของเขาเอง เราเป็นเจ้าภาพก็พลอยอนุโมทนา ก็จะได้บุญเพิ่มขึ้นอีกเท่านั้น ถ้าเขาบวชแล้วทำไม่ดี ก็ถือเสียว่าไม่ใช่เรื่องของเรา วางอุเบกขาสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม จะรับเอาบาปของเขามาใส่ใจทำอะไรกัน

ถ้าเป็นเจ้าภาพบวชคนอื่น ซึ่งมิใช่ลูกหลานของเรา ขอให้คุณอัจฉราคิดดูหลาย ๆ เที่ยว ว่าจะสมใจนึกง่าย ๆ ไหม ? จะได้

บุญมาก ๆ เหมือนกับบวชลูกหลานไหม ? จะเหมือนกับบวชตัวเองไหม ?

ยิ่งคนทุกวันนี้ ยากที่จะหาคนบวชด้วยศรัทธา ไม่ค่อยมีคนบวชมาเพื่อศึกษาเพื่อจะละกิเลส ต่ออายุพระศาสนา มีแต่ว่าบวชไปบวชมา เอ๊ะ กิเลสชักมากกว่าเก่า พูดไปแล้วชักจะเดือดร้อนถึงผู้เขียนไปด้วย คุณอัจฉราอย่าเพิ่งถอยศรัทธาจากอาตมาเสียล่ะ ประเดี๋ยวไม่ได้อ่านของดี

ความจริงวิชาที่เรียนเป็นของกลาง ๆ ไม่เป็นบุญหรือไม่เป็นบาป แต่จะเป็นบุญหรือบาปได้ ก็เพราะผู้เรียนมีเจตนาผิดไปเอง แล้วก็จะละทิ้งกิจวัตรของพระเณร กิริยามารยาทเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ชักเริ่มพูดแปลก ๆ ทำแปลก ๆ คิดแปลก ๆ ชักชอบจะติดต่อกับคนภายนอก ซึ่งไม่น่าจะเป็นทางก้าวหน้าของการบวชเลย

เรียนวิชาชีพในเพศพระ ควรจะได้ตั้งใจช่วยเหลือพระ-ศาสนาทั้งบวชอยู่และลาสิกขาไปแล้ว เป็นการใช้หนี้กรรม ใช้หนี้สงฆ์ในวัดที่เราเคยอาศัย จะได้ไม่มีบาปติดตัวไปหากินไม่ขึ้นเก็บเงินไม่อยู่ ชาวโลกเขาก็ไม่ตำหนิว่า เรามาแอบแฝงเรียนวิชาชีพ เอาเปรียบสังคม

ฉะนั้น ที่คุณถามว่า ดิฉันเสียเงินไปแล้วจะได้บุญหรือได้บาป ?

ตอบว่า ถ้าจบสิ่งของต่อพระว่า พุทฺธํ วนฺทามิ ธมฺมํ วนฺทามิ สงฺฆํ วนฺทามิ ข้าพเจ้าขอไหว้พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสังฆเจ้า หรือ พุทฺธํ ปูเชมิ ฯลฯ ข้าพเจ้าบูชาพระพุทธเจ้า เป็นต้น แล้วเช่นนี้ ห้ามกลับใจ บุญก็จะได้แรงมาก ไม่ต้องหวนกลับไปนึกถึงผู้รับอีกว่า ถือว่าเราถวายทาน ทำดีบูชาแด่ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้ว ได้บุญมากแล้ว ส่วนผู้บวชเขาทำไม่ดีเอง ก็ต้องถือว่าเขาเองจะต้องชดใช้กรรมของเขาเอง

ถ้าบูชาพระแล้ว หรือจบพระแล้ว กลับใจก็กลายเป็นบาปมากได้เช่นกัน ถึงเราจะไม่จบบูชาพระอะไรเลย ศรัทธาอาจจะถอยง่ายกว่า และเมื่อถอยมาก็จะกลายเป็นบาปมากได้เช่นกัน

ผู้เขียนคิดว่า ถ้าเราเป็นพระเป็นเณรตั้งใจถูกไว้แต่แรก เรียนธรรมะให้ดีก่อน เจริญพระกรรมฐานให้พอละกิเลสได้บ้าง เรียนทางโลกประกอบทีหลัง ต่อมาเมื่อหมดบุญทางพระก็ควรหาโอกาสตอบแทนพระศาสนา ซึ่งตนมีความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง การประพฤติตัวก็ต้องทำใจให้คล้าย ๆ กับมีนิสัยพระติดค้างอยู่บ้าง จะได้เป็นตัวอย่างในทางดี เป็นการเผยแพร่พระศาสนาไปในตัว เป็นการใช้หนี้กรรม ใช้หนี้สงฆ์ไปในตัวด้วย

ถ้าทำใจอย่างพระได้ เรียนอะไรก็เรียน แล้วทำดีเถิด ยังดีกว่าคนไม่เรียน แล้วทำชั่วเสียหาย ก่อนจะชมหรือตำหนิใครก็ควรจะนึกไว้ว่าเขาดีจริงหรือผิดจริงไหม มากหรือน้อยแค่ไหน เขากับเรายังพอ ๆ กันหรือไม่ ?

พระ ป. ญาณโสภโณ

๑๙ สิงหาคม ๒๕๒๖

๑๘. ทำไมจึงเอาหนังสือธรรมะไปรองนั่ง ในห้องน้ำ

. ณ คฤหาสถ์หลังใหญ่ หญิงสาวแต่เธอมีครอบครัวแล้ว มีบุตรแล้ว เวลาไปซักผ้าในห้องน้ำ เธอจะมีม้ารองนั่งและเอาหนังสือธรรมะ เช่นวารสารคนพ้นโลกไปวางบนม้าและรองนั่งเป็นประจำ ข้อความในหนังสือก็ไม่ใช่ธรรมดา รูปภาพโดยมากก็เป็นภาพพระดีเด่นทางปฏิบัติมาพอควรเกือบทุกรูปหรือหลายรูปก็ว่าได้

มีคนเตือนว่าทำไมเธอทำอย่างนั้น นั่นเป็นบาปไม่ใช่หรือ ? เธอพึ่งเฉยไม่เชื่อ และแสดงอาการไม่พอใจ ไม่ยี่หระ ไม่แคร์ในคำเตือนเลยแม้แต่น้อย อยู่มาอีกไม่นานนัก ญาติ ๆ ผู้ใหญ่ของเธอบังเอิญเสียไปพอดี อย่างไม่น่าคาดคิด (ดูเหมือนถูกอุบัติเหตุ)

เธอเศร้าซึมไปมาก และหลายปีต่อมา เธอคงนึกได้เริ่มจะกลับใจกลับตัวเป็นคนดี สนใจทำบุญกุศล จิตใจสงบดีมากขึ้นไม่พูดมากเกินไป สามีก็เอางานการดีขึ้น ไม่หนีเที่ยวเหมือนก่อน ๆ

นี่เป็นเพียงประสบการณ์ห่าง ๆ ซึ่งได้ทราบมาคร่าว ๆ ขอตั้งคำถามมาถามแทนผู้อ่านว่า ทำไมเธอทำเช่นนั้น และเป็นไปได้ไหมว่า กรรมนั้นหนักพอควร จึงเป็นผลสะท้อนให้ญาติผู้ใหญ่ของเธอต้องตายไป ?

ตอบแทนผู้อ่านว่า คนโง่ หากไม่วิบัติ ไม่มีหายนะ ไม่มีทุกข์มาถึง ชอบคิดว่าตัวเองฉลาดเสมอ การกระทำของเธออาจจะเป็นนิมิตบอกเหตุว่า จะมีอะไรเกิดขึ้น เธอไม่มีความรู้ทางศาสนาเลย ทั้ง ๆ ที่ญาติ ๆ ก็แนะนำอยู่เสมอ เธอชอบดื้อแต่ความจริงคงเป็นกรรมของผู้ตายตามมาทันเอง และมารเลยถือโอกาสนี้ปิดบังตาคนใกล้ชิดให้ทำผิดมาก ๆ เสียเลยไม่มีโอกาสได้ช่วยเหลือให้ผู้ตายทำบุญได้ทันการ ทั้ง ๆ ที่ความจริงผู้รู้อยู่ใกล้ ๆ เธอมี แต่ท่านเกิดวางอุเบกขาเสียแล้ว ถ้าคนใกล้ชิดมีบุญ รู้ทันช่วยเตือนผู้ตายให้ได้สติได้ทำบุญไว้มาก ๆ ซึ่งอาจจะยังไม่ถึงคราวตายจริงให้รอดพ้นไปได้อีกระยะหนึ่ง

ผิดพลาดพลั้งไป ขออภัยเจ้าของเรื่อง กุศลที่ได้จากการเขียนนี้ขออุทิศให้แก่ญาติผู้ตายของเธอ และแผ่ให้ตัวเธอด้วย ขอจงพอใจอนุโมทนาเถิด อย่าดื้อดึงในการบุญอีกต่อไป

พระ ป. ญาณโสภโณ

๗ กันยายน ๒๕๒๖

๑๙. เทศน์แจงในงานศพจะได้บุญและมีอานิสงส์อย่างไร ทำไมคนทั่วไปจึงนิยมนิมนต์พระมาเทศน์

ในงานศพแต่ละงาน โดยเฉพาะคนมีเงินตาย แต่ละท่านมักจะนิมนต์พระมาเทศน์แจง ๓ ธรรมาสน์ นิมนต์พระมาจากที่ไกล ๆ มาเป็นพระอันดับ ๒๕ รูป บางงาน ๕๐๐ รูป ก็มี

จึงอยากทราบว่าเทศน์แล้วจะได้บุญและมีอานิสงส์มากอย่างไร ?

ตอบว่า เจ้าภาพเขามีเงิน เขามีศรัทธา อยากจะทำให้สมกับที่มีเงิน ไม่ให้ใครเขาตำหนิได้ว่าพ่อแม่ตายทั้งที มีเงินเสียเปล่า ๆ ไม่เห็นทำบุญอะไร (ก่อนตายไม่ต้องพูด) จึงนิมนต์พระมาช่วยปลุกศรัทธา ปิดข้อครหานินทาว่าตระหนี่ไม่เอาใจใส่พ่อแม่ เป็นการประกาศเกียรติคุณความดีของพ่อแม่เป็นครั้งสุดท้ายครั้งเดียวไปด้วย

เท่าที่ว่ามาเล็กน้อยนี้ ที่เป็นส่วนดีก็มี ส่วนเสียก็ปนมาด้วย แต่คำว่า "เทศน์แจง" นั้นหมายความว่า เป็นการจำลองงานสำคัญจากยุคหลังที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๓ เดือน พระศาสนาเริ่มจะมีศัตรูมาทำลาย จึงต้องมีการทำสังคายนา หรือเทศน์แจง เพื่อให้พระศาสนาอยู่รอดต่อมาถึงทุกวันนี้

แต่ที่นิมนต์พระมาเทศน์แจงทุกวันนี้ ก็ทำพอเป็นเพียงพิธีเท่านั้น ไม่ตรงเป้าหมายนักเพราะพระท่านเทศน์ ๓ องค์ ยอเจ้าภาพกันพักใหญ่ มีเนื้อธรรมะตรงกลางนิดเดียว ซึ่งไม่ชัดไม่ถูกต้องดีนัก ลงท้ายให้พรยาว ๆ แล้วก็เอวัง เจ้าภาพไม่ค่อยได้ฟังมัวแต่ยุ่งรับแขก ค่าใช้จ่ายกัณฑ์เทศน์สูงมากถวายพระอันดับ ซึ่งได้มานั่งทรมานหลายชั่วโมงถวายมากพอควร บางรายก็ถวายไม่มาก จิตใจเจ้าภาพไม่นิ่งเป็นกุศล แล้วจะเอาอะไรมาอุทิศให้ผู้ตาย แล้วบุญและอานิสงส์อะไรจะมามากได้

คิดว่าน่าจะทำกุศลอย่างอื่น ๆ ที่หมดเงินน้อย ๆ ได้บุญมาก ๆ จะได้บุญและได้อานิสงส์มากกว่าจะเป็นผลดีทั้งผู้ยังอยู่และผู้ตายแล้วอีกด้วย

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๐. สามีทำตัวเป็นทาสของภรรยา เพราะกรรมอะไร

ชุมนุมชนกลุ่มย่อยสนทนากันถึงสามี–ภรรยาคู่หนึ่ง ซึ่งในชีวิตประจำวัน สามีผู้นี้จะมีนิสัยกลัวภรรยาจริง ๆ ภรรยาใช้สามีต่างทาส บังคับสามีให้อยู่ในอุ้งมือของตนทุก ๆ กรณี เช่น ....

– เวลาไปไหนมาไหนต้องบอกเวลา และต้องมาให้ตรงเวลา

– เวลาใช้เงินต้องจำกัด ต้องบันทึกไว้หมดว่าได้เท่าไรจ่ายเท่าไร โอเว่อร์ไทม์ได้เท่าไร

– ได้เงินมาต้องเอามาให้ภรรยาเก็บทั้งหมด เวลาสามีต้องการใช้จึงจะขอได้ตามสมควร เกินอัตรามากไม่ได้

– เวลาคิดจะทำบุญ ต้องขอภรรยา บางทีก็ได้ บางทีก็ขอไม่ได้

– ถูกบังคับให้เลี้ยงเด็ก ๆ แทนมารดา

– บิดา มารดาของสามีป่วย เขา (สามี) คงเกรงใจจึงไม่สนใจรักษา แต่เป็นบิดา มารดาของภรรยาป่วยเขาจะรีบไปรักษาให้

– ญาติของสามีมาขอพึ่งอะไรไม่ได้เลย

– จะไปนั่งกรรมฐานสงบจิตบ้างก็ไม่ได้ แต่เวลาภรรยาชวนสามีไปเที่ยวตามบาร์ตามสโมสรได้ ไม่ว่ากระไร

– ภรรยาเคยยักยอกเงินเรี่ยไรเอาไปใช้ส่วนตัวจำนวนหนึ่งไม่ทราบว่าเท่าไร

เท่าที่สรุปมาอย่างยาวนี้ อยากทราบว่าใครเป็นคนทำบาปหรือสามีเคยมีเวรกรรมอะไรกันมาแต่ชาติปางใด

ตอบแทนเพื่อนชุมนุม และคนที่ทำตัวเป็นทาสของภรรยาทุก ๆ คนว่า.......

เรื่องนี้ต้องมีเหตุแน่ แต่ไม่ทราบว่าอะไร ครั้นจะเดาก็คงไม่ถูก แต่ที่ต้องนำมาเล่าสู่กันฟังว่าคนอย่างนี้ในโลกนี้ก็ยังมีด้วย ภรรยาเขาช่างทำบาปเอาเปรียบสามีทุก ๆ อย่าง บังคับไปในทางต่ำทุกอย่าง ถ้าเธอไม่กลับตัว ทายได้ว่าชาตินี้จะไม่มีทางก้าวหน้าแน่นอน ตายแล้วก็จะต้องไม่มีทางได้เกิดในสวรรค์ แต่จะไปเกิดที่ไหนขอให้คิดเอาเอง

ส่วนสามีที่อ่อนข้อมากเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะบาปเก่า ๆ หรือเคยเป็นลูกหนี้เก่า หรือถูกความติดใจในรส........ จนไม่กล้าขัดใจ หรือถูกทำเสน่ห์ยาสกปรกอะไรนั้นที่เขาเล่า ๆ กัน เป็นต้น

สรุปแล้ว สามีแบบนี้ น่าจะเรียกว่าตัวเมีย เอ๊ย ภรรยา หรือทาสมากกว่า ถ้าใครไปพบเข้า ก็ขอให้ปรารถนาว่าเกิดชาติใดภพใด ขออย่าได้เจอกันอีกเลย หรือไม่ก็ปรารถนาว่าขออย่ามีภรรยาทุก ๆ ชาติไปเลย อยู่คนเดียวนะดีแล้ว สบายมาก

คิดว่าสักวันหนึ่งข้างหน้า คุณผู้ชายทาสนี้ เมื่อหมดกรรมหรือเจ้าของเสน่ห์ตายแล้ว ทุกข์ก็จะคลายออกเอง คงจะมีหวังเป็นอิสระได้บ้างไม่มากก็น้อย หากสนใจและพยายามคงจะต้องมีหวังพ้นแน่........ ถ้าไม่ขวนขวายละบาป ทำบุญให้ถูกวิธีก็ไม่มีทางพ้นได้ง่าย ๆ

ผู้อ่าน ๆ แล้ว อย่าไปคิดว่าผู้เขียนไปเอาเรื่องของท่านเองมาเขียนเสียละบาปไม่รู้ด้วยนะ ถ้าท่านผิดจริง ๆ ขอให้เลิกทำเสียเถิดยังไม่สายเกินแก้ เขาว่ากันว่า ภรรยาที่ดี ต้องกราบสามีที่ดีวันละ ๓ ครั้งก่อนนอน เป็นมงคล

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๖

๒๑. มีคนฝากของมาถวายบำรุงวัด แต่มีคนนำเอาไปใช้ส่วนตัวเสีย จะมีโทษอย่างไร

คุณนายอมรา ผาสุกนิรันดร์ (นามสมมุติ) ถามว่าดิฉันเคยฝากของมาถวายบำรุงวัด แต่มีพระนำเอาไปใช้ส่วนตัวเสีย อยากทราบว่าเจ้าภาพจะได้บุญไหม ผู้นำเอาไปใช้จะมีบาปมีโทษอย่างไร ?

ตอบว่า ผู้ถวายตั้งใจถูก ไม่คิดสงสัยในของที่เราทำบุญแล้วตัดใจได้จริง ก็ได้บุญมากตามปกติ ถ้าเกิดลังเล เกรงจะถูกยักยอกก็เป็นบาปหรือได้บุญน้อยไป

ส่วนพระผู้นำเอาไปใช้ส่วนตัว ซึ่งถ้าเป็นมติสงฆ์ยกให้ท่านนำเอาไปใช้คนเดียวได้แล้วและตรงกับที่เจ้าภาพประสงค์ไว้ว่า สุดแต่สงฆ์จะเห็นสมควรเอาไปใช้เป็นประโยชน์ร่วมกัน หรืออาจลงมติเอาเงินไปรักษาพระป่วย หรือบางทีอาจมอบให้ผู้มีคุณธรรมสูง ๆ ใช้ เช่น ผ้ากฐิน ก็คงไม่มีโทษบาปอะไร แต่ถ้าไปหยิบมาใช้เองโดยพลการ เข้าใจว่าจะมีโทษมีบาปบ้างตามสมควร แต่ไม่สามารถจะชี้ได้ว่าพระหรือเณรหรือฆราวาสท่านนั้น ๆ จะมีบาป มีโทษ มีอาบัติอะไรขนาดไหนได้

ขอให้ท่านผู้รับมาโปรดทำให้เปิดเผย เช่นประกาศชื่อเจ้าภาพ และพระ–เณร ให้ทราบว่าได้มาอย่างไร จะไว้ใช้กองกลาง หรือมีมติแจกต่อไป อย่าทำให้คลุมเคลือ อย่าทำให้พระเณรในวัดหรือญาติโยมสงสัยเลย เพราะจะทำให้ผู้เข้าใจผิดต่อผู้บริสุทธิ์นั้น เป็นบาปมหันต์

พระ ป. ญาณโสภโณ

๕ กันยายน ๒๕๒๖

๒๒. พระบวชแล้วสบายจริงหรือ ?

ญาติโยมหรือพระภิกษุสามเณรหลายท่าน ชอบตั้งปัญหาถามพระว่า ท่านบวชแล้วสบายดีหรือ ?

ตอบว่า จุดมุ่งหมายของการบวชไม่ใช่บวชมาเพื่อสบายซึ่งชาวโลกเขาต้องการแต่มุ่งบวชเพื่อหาทุกข์ในตัวเราให้พบ หาเหตุของทุกข์เป็นต้น มากกว่า ใครบวชแล้วพบทุกข์มากเท่าไรพบสาเหตุแห่งทุกข์มากเท่าไร ถือว่าการบวชของพระเราได้ผลมากเท่านั้น

เมื่อพบทุกข์ พบสาเหตุให้เกิดทุกข์แล้ว การปฏิบัติถูกก็จะเกิดขึ้น ดับทุกข์ได้บ้างก็จะมีความสุขสบายเกิดขึ้นแบบธรรมะไม่ใช่รื่นเริงบันเทิงใจแบบชาวโลก

ส่วนมากผู้ถามไม่ได้ถามอย่างนั้น จะถามปัญหาพระมุ่งถึงสุขกายสุขใจธรรมดานี่เอง จะเห็นได้ว่าก่อนบวชผอมโซอดอยากแต่พอบวชแล้วมีลาภ มียศ มีสรรเสริญ มีสุข แล้วแลดูอ้วนท้วนแข็งแรงดี อย่างนี้ก็ไม่มีทางเห็นทุกข์ มีแต่ว่าจะยิ่งถูกโลภะ โทสะและโมหะปกปิดทุกข์ไว้และนำเฉียดแดนนรกเข้าไปทุกที

บวชมาแล้วทุกรูปต้องขวนขวายหาทางศึกษา–ปฏิบัติไม่ให้มีการหยุดยั้ง ให้สุดกำลังสามารถของแต่ละบุคคล อยู่เฉยๆ หรือติดสุขไม่ได้ ต้องถือคติว่า "การหาทุกข์ในทางถูกได้ เป็นกำไรของชีวิต"

ฉะนั้น ถ้าพระถูกถาม ต้องทราบว่าเขาถามผิด ๆ แต่โดยมรรยาท พระอาจตอบว่าพออยู่ได้ไม่ควรตอบเป็นธรรมะจากใจจริงมากไป หรือตอบแบบมุสา แต่ในใจของพระจะต้องรู้เองว่าพระเรา ๆ นี่ สุขแบบรวยลาภ ยศ สรรเสริญ สุขโดยไม่ทำงาน หรือสุขเพราะพบทางปฏิบัติธรรมะกันแน่ เราไม่จำเป็นต้องอวดใคร คนมีปัญญาเขามองออกเอง

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๓. เอากระดูกมาไว้ในสถานที่ปฏิบัติพระกรรมฐาน

ถามคุณเปรม ไม่ใช่ติณสูลานนท์ ว่า ถ้าจะเอากระดูกญาติโยมมาไว้บนศาลาธรรมสันติ หรือสถานที่ปฏิบัติกรรมฐานอื่น ๆ คุณคิดเห็นอย่างไร ?

คุณเปรมนามสมมุติตอบว่า ไม่เห็นด้วย เพราะสถานที่ปฏิบัติธรรมะมุ่งความสงบไม่ใช่มุ่งลาภหรือปัจจัย 4 เขาจะเข้าใจผิดและถูกรบกวนในโอกาสต่อไป

และมีอีกหลายท่านเล่าประสบการณ์ว่า ส่วนมาก พระที่ปฏิบัติจิตยังไม่ดีพอ มักจะกลัวผีหรือบางทีก็ถูกหลอกจริง ๆ ก็มี ฉะนั้น ถ้าจะเอากระดูกไปไว้วัดก็อย่าเอาไปไว้ที่กุฏิพระเลย ที่ฐานพระก็ไม่น่าเอาไว้ ควรแยกออกต่างหากเลยเช่น กำแพงโบสถ์เป็นต้น เพื่อมิให้เป็นโทษเป็นบาปแก่ผู้อยู่แก่วิญญาณซึ่งอาจจะมาอยู่ หรือแก่เจ้าภาพ ซึ่งไม่น่าจะพลอยได้บาปในทางอ้อมเลย เวลาปฏิบัติจิตสงบเล็กน้อยนี่ บางทีก็มีเรื่องแปลกๆ เกิดกลัวขึ้นมาเฉย ๆ คุมใจไม่อยู่ ยิ่งอยู่กุฏิห่างกันในป่าคนเดียวเช่นนั้น ดูจะน่ากลัวสำหรับผู้มีบารมีน้อยมาก

จึงขอความเห็นใจจากเจ้าภาพ ขออย่าเอากระดูกหรือซากศพไปไว้ในกุฏิพระกรรมฐานเลย ควรเอาไว้ตามกำแพงวัด จะเป็นประโยชน์มากกว่า และถาวรด้วย

ถึงได้ฐานพระพุทธรูปก็ไม่น่าจะเอาไว้ เพราะจะทำให้คนกราบไหว้ผิดพระ แต่กลับไปไหว้บุคคลธรรมดาไป จะเกิดบาปแก่ผู้ไหว้ ผู้รับไหว้ และผู้นำกระดูกบรรจุไว้ให้เขาไหว้ด้วย

พระ ป. ญาณโสภโณ

๖ กันยาน ๒๕๒๖

๒๔. บุญแทนเล่าประสบการณ์เป็นเชิงปัญหา

เมื่อ ๑๘ ธ.ค. ๒๕ มีโอกาสได้สนทนากับนักศึกษาพระอภิธรรมระดับจบชั้นมหาเอกมีนิสัยชอบปฏิบัติ–สอน–และศึกษาเพิ่มเติมเสมอ ๆ

อดีตเคยมีศรัทธาจึงหนีผู้ชายบวช ซึ่งผู้ชายนี้เคยอุปถัมภ์มาตั้งแต่ก่อนบวชจนกระทั่งได้บวชเข้ามาแล้ว คุณบุญแทนเล่า แล้วก็ถามว่าเราไม่ยอมสึกไปแต่งงานกับเขาจะมีโทษอย่างไร ?

ตอบว่า การบวชเป็นการตัดความวนเวียนขึ้นเวียนลง ตัดเส้นทางแห่งความเป็นสามี–ภรรยากัน ถ้าตัดได้จริงก็เป็นบุญ จะโทษว่าเราหนีก็ไม่ถูกนัก เขาเกิดมารักเราเอง เราไม่ได้บอกว่าเธอจงส่งเงินฉันนะ แล้วจะสึกไปแต่งงานกับเธอวันไหน เดือนไหน ปีอะไร

ถ้าเราไม่ได้สัญญาไว้ ใจจริงเราก็ไม่รักเขา เราไม่มีเจตนาหลอกลวงให้เขามารักเรา เพื่อต้องการของกินของใช้เรื่องนี้ก็ไม่มีบาป

ถึงอาจจะมีบาปเจือบ้าง แต่เราบวชสำเร็จพระอรหันต์หรือบรรลุธรรมะเบื้องสูงไปก่อน ก็เป็นอันหนีพ้นกรรมไปได้ ถ้ายังไม่สำเร็จก็มีหวังต้องมารับใช้กรรมไม่วันใดก็วันหนึ่ง หรืออาจตามไปถึงชาติต่อ ๆ ไปอีก ไม่อาจประมาณเวลาได้

และพระถามต่อไปว่า "ที่ฉันถูกตัดไส้–รังไข่ทิ้งไม่ทราบเคยทำบาปอะไรไว้ ?"

คุณบุญแทนนึกขึ้นได้ตอบมาเองว่า "คงเป็นเพราะเคยผ่าท้องปลามาเป็น เวลา ๑๐ ปี บัดนี้เธอถูกผ่าอย่างทรมานตั้งหลายหน ทำให้ชีวิตการบวชเรียนเริ่มมีอุปสรรค บำเพ็ญความดีได้ไม่เต็มที่"

นี่แหละ ใครยังชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิตผู้อื่น ขอให้จำไว้ถึงร่างกายไม่ดี แต่ได้เคยฝึกจิตไว้ดีแล้วก็สามารถสร้างความดีได้ตลอดทุกลมหายใจ หรือชั่วชีวิตนี้ จะไม่มีทางหยุดสร้างทางกุศลเลย จึงจะมีทางหนีผลบาปให้ไกลออกไปได้มาก (ยกเว้นสำเร็จพระอรหันต์ จะไม่สร้างกุศลกรรมท่านจะสร้างกิริยาหมายถึงทำบุญแล้ว ไม่มีผลอีกต่อไป)

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๕. เชื่อของหรือเชื่อบุคคลหรือเชื่อความดี

หลายท่านมาเยี่ยมที่วัดแล้วชอบถามว่า ท่านอาจารย์ไม่เห็นแจกเครื่องลางของขลังอย่างวัดอื่น ๆ เขาบ้าง ?

ตอบว่า ไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถที่จะทำตัวเองให้ขลังได้ หมายถึงว่า ศ.ส.ป. หรือศีล–สมาธิ–ปัญญา ของผู้เขียนยังไม่ดีพอ จึงยังไม่สามารถจะเสกตัวเองให้ขลัง ศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาได้ แล้วจะมีปัญญาทำก้อนหิน อิฐ ปูนทราย ทองเหลือง ทองแดง ทองคำให้ขลังขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้ามีดีจริง ท้าพิสูจน์ได้ ไม่หวังผลแก่ตัวเองทางผิด ไม่หวังแม้แต่ลาภเข้าวัดตนเอง ถ้ามีลาภเกิดขึ้นก็เกิดเองจากศรัทธาของปวงชน ไม่เจตนาให้ใครมาหลงเรา เจตนาจะสอนเขาอย่างแท้จริง เราละกิเลสได้ดีแล้ว ก็ควรสอนให้เขาละกิเลสด้วยโดยอาศัยวัตถุมงคลเป็นสื่อ เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงธรรมะได้โดยง่าย

สรุปแล้ว ผู้เขียนของท่านผู้อ่านยังมีดีไม่พอที่จะทำเช่นนั้น เกรงว่าจะมีโทษมีบาปแก่ตัวเอง ขอเปิดโอกาสให้คนอื่นท่านขลังกันไปก่อน แต่ท่านจะขลังจริงหรือไม่ รับรองกันไม่ได้ พิสูจน์ด้วยปัญญาภาวนาของผู้อ่านเอง

พระ ป. ญาณโสภโณ

๕ กันยายน ๒๕๒๖

๒๖. ตั้งแต่รู้จักท่านอาจารย์มา ลูก–เมีย–เพื่อน ๆ จะพากันหนีไปบวชหมด

ท่านผู้หนึ่งแสดงอารมณ์ไม่ดี เป็นเชิงต่อว่าพระว่าตั้งแต่รู้จักกับอาจารย์มา ลูก–เมีย–เพื่อน ๆ จะพากันหนีไปบวชหมด น่าโมโหจริง ๆ บางทีอุตส่าห์ไปหาปลามาได้ เมียก็ลักเอาไปปล่อยเสียอีก

การที่คุณโยมพูดเช่นนี้ ลองถามท่านผู้อ่านดูว่าเขาพูดผิดหรือถูก จะมีโทษอย่างไร ?

ตอบว่า เรื่องทำนองนี้เป็นเรื่องเก่าแก่เคยมีมาแต่สมัยพุทธกาลแล้ว เพราะพระพุทธเจ้าและพระสารีบุตรเป็นต้น ท่านไปแสดงธรรมปลูกศรัทธาให้คนเป็นจำนวนมากออกบวชตามบางตระกูลบวชกันหมด เลิกล้มกิจการ เลิกใช้นามสกุลกันเลยก็มี

แต่คนทุกวันนี้ เราอย่าคิดว่าเขาจะบวชง่าย ๆ นะ ศรัทธาเขาไม่ใช่เกิดง่ายนะ ปลูกศรัทธาเขาไว้ก่อนเถิด สักวันหนึ่งข้างหน้า เขาอาจจะถูกใครหักอก หรือไปหักอกใครเขาจนถูกยิงเป้า ลูกเมียย้ายสำมะโนประชากรไปสังกัดในยมโลก หรือป่วยไข้รักษาไม่หาย ถูกโจรปล้นบ้าน ถูกคนคดโกงกิจการ ไฟไหม้บ้านแฟนมีชู้ เป็นต้น นั่นแหละจึงจะรู้สึกว่า การบวชนี้ดี รู้อย่างนี้

บวชในพระศาสนา ปฏิบัติธรรมแต่เล็ก ๆ ก็จะไม่มีเรื่องเสียหายร้ายแรงอย่างนี้ แต่นี่มันสายไปเสียแล้ว

เพราะตามปกติคนดี ๆ เห็นทุกข์ล่วงหน้า รีบหาทางแก้ไขได้ผลดีกว่า ถ้ารอให้ป่วยเป็นโรคหนักจนจำชื่อตัวเองก็ไม่ได้แล้วจึงจะจับมาบวช พระขอร้องว่าอย่าเลย ส่วนมากไม่ค่อยได้ผลหรอก อันตรายมาก พระอาจารย์ชวนบวชแล้วไม่บวชเลยถูกยิงตายไปเสียหลายท่านแล้ว พระชวนบวชน่ะดีแล้ว ดีกว่าชวนไปทำบาปหรือชวนไปทางไร้สาระ เช่น สะเดาะเคราะห์ ดูหมอ รดน้ำมนต์ เล่นหวย

พระพุทธองค์ตรัสว่า "สาธุ โข ปพฺพชฺชา บวชดีนักแล" ท่านเป็นชาวพุทธ อย่าคัดค้าน ไม่มีใครเขาบวชกันง่าย ๆ นักหรอก

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๖

๒๗. ขายของทำไมจะไม่โกหก

หมวยเอาเงินมาบำรุงค่ายา–ตู้ยา เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๖ เข้าทำนองถวายเป็นสังฆทานแล้ว ตั้งจิตอุทิศกุศลไปให้เตี่ย มาวัดซอบถามธรรมะ เช่น ถามว่า เวลาขายของจะทำอย่างไรจึงจะไม่โกหก เช่นบอกว่าของนี้ซื้อมา ๓๕ บาท ขายเพียงเท่าทุนก็แล้วกัน คนชอบๆ กัน แบ่งกันไปใช้ แต่ที่จริงแล้ว ซื้อมาราว ๒๕–๓๐ บาทเท่านั้นเอง ความจริงได้กำไรน้อยไป แต่ยังจะพูดเอาบุญคุณเสียอีกด้วย ?

ตอบว่า คนทั่วไปเขาชอบโกหก แต่ใครมาโกหกเขาจับได้แล้วเขาก็เกลียดเหมือนกัน จะทำให้เราค้าขายไม่ดี เพราะในวงการแม่ค้าด้วยกันนั้น คนรู้ทันเรามีบ้าง เขาอาจจะแกล้งประโคมข่าวให้คนรู้ก็ได้ ผลกรรมของการโกหก อาจจะส่งผลให้แม่ค้าขายไม่ดีได้ อาจเลิกล้มกิจการเป็นต้นได้

เราจะขายของกับคนโง่หรือคนฉลาดดี จริงอยู่คนโง่มีมาก แต่เขาก็เชื่อคนฉลาดพูด เมื่อมีคนฉลาดมาซื้อของเรา และนำไปบอกกล่าวโฆษณาช่วยว่าแม่ค้าคนนี้ดีมาก ของเราก็จะขายดีขึ้นมาเอง บุญที่เราตรงไปตรงมาแบบมีศิลปะ มีวาทศิลป์ มีเหตุผลพูดให้เขาเข้าใจ หรือไม่ก็นิ่งเสียของซื้อของขายมีร้านเดียวเมื่อไร

ลองให้เขาไปซื้อร้านอื่นดูบ้าง ขายของดี ของถูก พูดเพราะ แม่ค้าสาวสวยใจบุญ ทำไมจะขายไม่ได้ ตรงกันข้ามถ้าไปโกหก หรือโกงต่อผู้ทรงศีลทรงธรรมเข้า ชีวิตแม่ค้าก็จะมีอันตรายแน่ ๆ

ธรรมดาราคาของในตลาด เราไปรับเขามาก็ราคาถูกอยู่แล้ว ยิ่งไปขายในถิ่นกันดาร ราคาอาจจะต้องแพงกว่าเล็กน้อย เขาจะขึ้นรถไปซื้อเองก็ช่างปะไร

อย่าพูดแบบขอไปทีเท่านั้น วันข้างหน้ายังมีอีก อย่าคิดคัดค้านคำสอนของพระพุทธเจ้าที่มีศีลแล้วได้โภคทรัพย์ หรือทำดีได้ดีเลย ลองคิดดูว่าคนโกหกเขา โกงเขามา ที่ว่าร่ำรวยนั้นผลที่สุดเป็นอย่างไร พอพ่อแม่ตายแล้วสมบัติก็หมด บางทียังไม่ทันตายถูกรัฐบาลยึด-เวนคืน-ไฟไหม้-โจรปล้น - ลูกติดยาผลาญหมด เป็นมะเร็งตาย ถูกโกง ถูกรถชน ถูกไข้โป้งฯลฯ มีอะไรเหลือไหม เมื่อรู้ว่ากรรมจะให้ผลระยะยาวหรือสั้นในชาตินี้เช่นนี้ จะโกงเขาโกหกเขากินทำไมกัน อธิษฐานขอคุณพระช่วยขอคุณครูอาจารย์ผู้ทรงคุณบิดามารดา และความสุจริตจงช่วยดลบันดาลให้เราทำดี พูดดี คิดดี ของขายดี (ยกเว้นแต่ตัวเองอย่าเพิ่งขายรอบวชชีก่อนก็พอ) มีเงินใช้ ไร้โรคาพาให้สุขสมบูรณ์เถิด

สรุปความว่า เรื่องขายของไม่โกหกนี่ จะต้องศึกษาให้สำเร็จให้จงได้ ลองทำให้เป็นตัวอย่างของชาวพุทธสักเจ้าหนึ่ง ดูทีหรือว่าจะร่ำรวยจริงหรือไม่ ข้าวไทย-ข้าวโพดไทย-แป้งมันไทย จังหวัดไหนเอ่ย ทำเสียชื่อ พลอยคนไทยทั้งชาติเสียเครดิต ของขายไม่ออกจนถึงทุกวันนี้

เรื่องนี้ขึ้นอยู่ที่แม่ค้ามีหัวมีปัญญาออกแบบค้าขาย ทันกับเหตุการณ์ ถูกความต้องการถูกใจคนซื้อมากกว่า ไม่ใช่อยู่ที่โกหก (มีโอกาสขอให้ดูอานิสงส์ศีลที่เคยแจกไปอีกครั้ง)

พระ ป. ญาณโสภโณ

๘ กันยายน ๒๕๒๖

๒๘. พระมีศีลบริสุทธิ์ทำไมจึงขาดเมตตา

นักบวชหลายท่านทั้งชายและหญิงชอบตั้งปัญหาถามว่า เอ....พระวัดนี้.. ตำบลนั้น....จังหวัดโน้น....ไหนว่าท่านมีรสนิยมทางศีลบริสุทธิ์ ถือศีลเป็นหลักในการปกครอง แต่ทำไมท่านจึงมักจะมีใจขาดเมตตา ดุว่าเก่ง ไม่ยินดีต้อนรับอาคันตุกะ ซึ่งมาเยี่ยมเยียน มาเลียนแบบ มาเพื่อชมบารมีปลูกศรัทธา มีโอกาสจะได้ปฏิบัติตามได้บ้าง

เมื่ออาคันตุกะเห็นว่าท่านยังมีเหตุผลไม่ดีจริง ยังมีกิเลสไม่ต่างกับคนอย่างเรา ๆ ซึ่งไม่เคร่งอะไรเลย จึงไม่เลื่อมใสและยังสงสัยว่าท่านบริสุทธิ์ไม่จริงกระมัง จึงขาดเมตตา ?

ตอบว่า ศีลบริสุทธิ์จะรู้ได้โดยการอยู่ร่วมกันนาน ๆ ท่านจะเคร่งจริงหรือไม่จริง งูเห็นตีนไก่ ไก่เห็นเท้างู ย่อมรู้กันเอง คนยังไม่บริสุทธิ์เรื่องศีล จะไปวัดคนบริสุทธิ์ได้ยาก

ศีลมี ๔ ตามหนังสือนวโกวาท คือ....

ปา–ปาติโมกข์สังวรศีล ศีลข้อใหญ่ ๆ ในพระปาติโมกข์ซึ่งพระสวดทุกกึ่งเดือน

อิน–อินทรีย์สังวรศีล ศีลในการปฏิบัติวิปัสสนา คือการสำรวจหรือกำหนดสติทาง ตา หู เป็นต้น

อา–อาชีวบริสุทธิศีล มีอาชีพบริสุทธิ์ ไม่หลอกลวงเขาเลี้ยงชีวิต หรือไม่ออกปากขอต่อบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา (นี่พูดเฉพาะพระ)

ปัจ–ปัจจยปัจจเวกขณศีล (ปัจจัยสันนิสิตศีล) พิจารณาปัจจัย ๔ คือฝึกปลงให้ตกว่า ใช้หรือฉันเพื่ออะไร

ศีลข้อ ๑ เป็นศีลที่อยู่วงนอกรักษาได้แต่กาย–วาจา ส่วนจิตใจยังอาจจะไม่ดีพอ

ส่วนศีล ข้อ ๒–๓–๔ เป็นศีลภายในใจ เป็นศีลทางปฏิบัติจิต ถ้าใครปฏิบัติได้สูงเท่าไร จะยิ่งมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขามากขึ้นเท่านั้น

พระบางองค์ บางขณะอาจทำจิตได้น้อย มักจะมุ่งศีลข้อ ๑ เป็นใหญ่ ถืออะไรตรง ๆ ตามตัวหนังสือ หรือตามครูบาอาจารย์รุ่นเก่า ๆ บางรูป (เกจิอาจารย์) สอน ๆ กันมายังขาดปัญญา การตัดสินใจทำ พูด คิด อาจผิดพลาดไปได้ บางทีตั้งหลายปีจึงรู้ตัวเองว่าเรานี่ผิดไปถนัดเลย น่าละอายจริง ๆ

ตามปกตินักบวชจะอยู่ร่วมกันกับนักบวชก็จำเป็นต้องมีศีลเสมอกันหรือคล้อยตามกันได้เพื่อกันสิ่งผิด ๆ ต่อถึงกัน หรือชื่อเสียงทางวัดอาจจะเสีย ท่านเจ้าสำนักบวชมานานแล้ว ท่านคงจะ

ดูคนออกว่าท่ ทางไม่ดีอะไรสักอย่าง จึงพูดปฏิเสธออกไปไม่ให้ที่อยู่ ดูเป็นการขาดเมตตา ความจริงถ้าไม่อยู่ประจำแล้ว หรืออยู่ประจำร่วมกันก็จริง ความบริสุทธิ์ก็เป็นของเฉพาะตน จะบริสุทธิ์หมดทุกองค์หมดทั้งวัดได้อย่างไร ถึงวัดที่ท่านอยู่นั้นก็ใช่ว่าจะบริสุทธิ์ทุกองค์ได้เมื่อไร บางองค์ก็แย่มาก ๆ บางองค์ก็ดีแต่ต่อหน้า ลับหลังเป็นลิง แต่ถ้าพระอาคันตุกะไม่ดีแล้วยังทำตัวแข็ง ปากแข็ง ใจแข็ง ท่านก็คงจะขาดเมตตา กรุณา มุทิตา จะใช้อุเบกขาก็ไม่มีจะใช้ เลยใช้อุเบกขาปลอมคือ โทสะ โมหะแทน

ธรรมดาอาคันตุกะผู้มาอยู่ควรจะถามถึงกฎกติกา ถึงเหตุผลของท่านก่อนว่ จะต้องให้ทำอย่างไรบ้าง ทั้งเจ้าของถิ่นและอาคันตุกะควรจะโอนเข้ามาหากันคนละครึ่งทาง เมื่อมาแล้วทำตามเขาไม่ได้ก็ควรมาหาเขา และเจ้าของถิ่น ก็ยังมีแต่เปลือกไม่มีธรรมะ ยังขาดเมตตามากไป ก็ไม่ควรดูถูกดูหมิ่นเห็นผู้อื่นเหมือนไม่ใช่คน

ขอให้เอาพระวินัย พระสูตร พระอภิธรรมมาผสมกันบ้าง เพราะบางคนได้ยินข่าวลือแล้วเลื่อมใส ตีค่าพระวัดนี้ไว้สูงเกินไป พอมาพบแล้วผิดหวัง เลยเสียคนไปเลย ถ้ายังไม่บรรลุโลกุตตรธรรมขั้นใด ถือศีลอย่างเดียว ต่อไปสักวันหนึ่งความถอยหลังตกต่ำก็ยังต้องมี ขอให้ตรวจดูทุกขณะจิตเกิด

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๙. งานศพจุดดอกไม้ไฟราคาเป็นหมื่น จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง?

เคยถามเจ้าภาพงานศพว่า จุดพลุหรือดอกไม้ไฟทำอะไร ตอนจุดทำอย่างไรบ้าง ทุกคนตอบไม่ถูก งง ได้ความว่าส่งดวงวิญญาณ เข้าทำนองตายทั้งที ต้องทำให้ดังให้ชาวโลกได้รู้ไว้บ้าง?

ตอบว่า ในแง่ของการทำบุญแล้ว การจุดพลุหรือดอกไม้-ไฟก็ทำนองเดียวกับจุดธูปเทียนบูชาพระนั่นเอง ฉะนั้น เจ้าภาพจึงไปจุดธูปบูชาพระ แล้วอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตายก่อน แล้วเจ้า-หน้าที่จึงเริ่มจุดดอกไม้เพลิง

การบูชาพระแบบนี้เปลืองมากหน่อย ดังหนวกหูมากด้วย บางคนเป็นโรคหัวใจเลยพลอยได้เผาอีกคน ประโยชน์มีน้อย แต่เจ้าของงานรู้สึกจะพอใจ ทำให้แลดูครึ้มใจดี มีเงินก็เอามาแบ่งกันใช้บ้าง ไม่เป็นไรเมื่อเสียค่าดอกไม้ไฟราคาเป็นหมื่นแล้ว แต่อย่าไปถวายพระมาติกาองค์ละ ๑๐ บาทก็แล้วกัน น่าอายเขาตายเลย

ถ้าจะเปลี่ยนจากดอกไม้ไฟเป็นของที่พระ–เณรหรือชาวบ้านได้ใช้แบบที่ถาวร เช่นต่อไฟเข้าวัด ติดตั้งเสาไฟไว้กลางวัด สร้างห้องน้ำ สร้างโคมไฟ สร้างหนังสือธรรมะเป็นต้น น่าจะมีสาระดีกว่าดอกไม้ไฟ จุดแล้วทิ้งไปเลย คล้าย ๆ กับชาวจีนเอาบ้านกระดาษไปเผาไฟคงจะได้แต่ขี้เถ้าหรือเปล่าไม่ทราบได้

พระ ป. ญาณโสภโณ

๘ กันยายน ๒๕๒๖

๓๐. ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัย

พณิชยการธนบุรี กลุ่ม ๒๐๗

(๑) ถามว่าคนที่เป็นร่างทรง เป็นคนมีกรรมใช่หรือไม่?

ตอบว่า สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น หรือเขาอาจจะใจบุญบริจาคร่างให้คนอื่นเป็นทาสรับใช้ให้คนอื่นทำดี หรือบางทีก็คนอื่นมาอาศัยร่างทำบาปก็มี เป็นเหตุให้เจ้าของร่างพลอยทำบาปและรับผลบาปร่วมไปด้วย

สรุปแล้วเป็นผลกรรมในอดีตก็มี ร่างเขาคิดทำบาปกรรมเองในปัจจุบันก็มี ร่างเขาเจตนาดีบริจาคร่างให้คนอื่นผ่านร่างตัวเองทำดีต่อโลก หรือคนอื่นอาจจะมาทำความชั่วอาศัยกินหรือใช้เครื่องสังเวยก็มี

เรื่องนี้ พระไม่ค่อยเข้าใจ ผิดพลาดไปขออภัยท่านผู้อ่านและท่านผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ด้วย

(๒) ถามว่าคนที่นับถือศาสนาอื่น ทำไมเวลาต่ออายุต้องใช้พระพุทธรูป จะเป็นการเอาศาสนาพุทธเข้ามาเกี่ยวข้อง ?

ตอบว่า ยังไม่ค่อยเข้าใจปัญหาดีนัก จึงขอตอบเทียบเคียงตามที่เคยทราบมา

ศาสนาบางศาสนาคล้าย ๆ กับศาสนาพุทธมาก เช่น ศาสนาพราหมณ์ในสมัยที่พระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ คำสอนของ

พราหมณ์ที่ถือมาถูกต้องแล้ว พระพุทธองค์ก็ทรงอนุโลมตาม ทรงตามเขาไปเพียงพิธีกรรม แต่วัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น ศาสนาพราหมณ์มีการบูชาพระด้วยไฟ โดยหวังลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ซึ่งเป็นต้นเหตุของไฟ อันจะกลับมาไหม้เจ้าของเอง

ของพระพุทธเจ้าอนุโลมให้ชาวพุทธบูชาพระด้วยดอกไม้ธูปเทียนได้ แต่ต้องเป็นการเชิดชูคนดี เป็นบุญ เป็นการชำระดวงจิตให้สะอาดเยือกเย็น เป็นการปรารถนาดับเพลิงกิเลส

ตรงกันข้ามศาสนาอื่น ๆ เขาก็พยายามจะเอาคำสอนของเราไปผสมเพื่อผลทางจิตวิทยา หรือต้องการกลืนคำสอนหรือลวงตาตบตาชาวพุทธให้หลงเขา แต่เนื้อแท้แล้วไม่ใช่วัตถุประสงค์อย่างเดียวกันก็ได้

แต่ถ้าคนนับถือศาสนาอื่นมาต่ออายุกับพระอาจารย์พุทธ ซึ่งเป็นวิธีไหนไม่ทราบอาจถูก หรือผิดก็มี อย่างนี้ก็เป็นธรรมดาที่เขาต้องคล้อยตาม หากได้ผลดีจริง เขาก็สามารถเอาชีวิตไว้ก่อนชั่วคราว หรืออาจเลิกถือศาสนาเดิมไปเลย

เรื่องนี้ ชาวพุทธบางท่านไม่มั่นใจในศาสนาตัวเอง ไปปฏิบัติตามศาสนาอื่น ๆ เกิดได้ผลดีก็มี ไม่ได้ผลดีก็มาก ได้แต่เงินใช้จากศาสนาเขา เลยจำเป็นต้องนับถือก็มี

ศาสนาอื่นเช่นศาสนาพราหมณ์ เขาถือว่า พระพุทธเจ้าเป็นอวตารของเขาก็มี จะสังเกตเห็นในโบสถ์พราหมณ์บางแห่งมีพระพุทธรูปตั้งอยู่ด้วยแต่อยู่ต่ำกว่า

ถึงพิธีกรรมทางพุทธหลายอย่างในปัจจุบันนี้ต้องไปเชิญพราหมณ์มาทำพิธีให้ เรื่องศาสนาใกล้ ๆ กัน พิธีกรรมและคำสอนอาจจะปนกันผิด ๆ ก็มี ปนกันแล้วใช้ได้ผลดีก็มี

ใครจะถือศาสนาอะไรก็แล้วแต่ ถ้าเขามีปัญญาพึ่งตัวเองได้ รู้อริยสัจ ๔ ได้ ทำลายกิเลสทำลายตัวตน เข้าถึงพระนิพพานได้ เขาจะว่าเป็นศาสนาอะไรก็ตามใจเถิด จะว่าโกงหรือไม่โกง สภาวะข้อเท็จจริงก็เป็นผู้รู้ธรรมะ รู้ธรรมชาติอย่างแท้จริงเลิกยึดถือสิ่งผิด ๆ ไปแล้วนั่นเอง

(๓) ถามว่า คำพูดที่ว่า "ขอเขามาเกิด" ไม่ทราบว่า "เขา" หมายถึงใคร ?

ตอบว่า เขาเป็นสรรพนาม เป็นเพียงคำสมมุติไม่ใช่หมายถึงสภาวะข้อเท็จจริงโดยตรง

ชีวิตของสัตว์ทุกรูปทุกนาม พระพุทธองค์ตรัสเป็นกึ่ง ๆ สภาวะกึ่ง ๆ สมมุติว่า "กมฺมุนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลกทุกหมู่เหล่าย่อมเป็นไปตามอำนาจกรรม"

ความเกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิดของสรรพสัตว์ขึ้นอยู่กับกฎแห่งกรรม แต่กรรมนี้จะบันดาลให้สัตว์ไปเกิดในที่ต่าง ๆ ซึ่งก็ถูกสมมุติเรียกไปต่าง ๆ กัน และสมมุตินั้น ถูกกับสภาวะก็มี เป็นเพียงอุปาทานยึดถือผิด ๆ มาก็มี

· ยกตัวอย่างสมมุติผิด ๆ เช่นคำว่า อมโร แปลว่าผู้ไม่ตาย เป็นชื่อเรียกเทวดา ซึ่งเทวดาไม่ว่าชั้นไหนก็ต้องตายคล้ายๆ มนุษย์ เพียงแต่จะช้าหรือเร็วกว่ากัน หรือทุกข์มากทุกข์น้อยกว่ากันเท่านั้น

สมมุติถูก เช่นพระพุทธเจ้า แปลว่ารู้อริยสัจ ๔ รู้จริงๆ สมกับชื่อ ไม่เหมือนกับพระทุกวันนี้ ชื่อสมณศักดิ์กับความประพฤติของท่าน ไม่เหมาะสมกันเลย อาจพูดว่าตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริงก็ได้ ใครไปยึดถือว่าเป็นจริง ก็เป็นบาปทั้งเจ้าของชื่อและผู้เรียกใช้

ตามปกติมนุษย์เรามีสังกัด สมมุติว่าลูกสังกัดอยู่กับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ไปไหนต้องบอกลาขอไป ถ้ารู้ว่าจะตายเมื่อไหร่ และจะไปเกิดที่ไหน เมื่อไร ก็คงบอกลาเช่นกัน

พระอรหันต์ผู้มีฤทธิ์ สามารถรู้วันมรณภาพก็จะบอกลาพระพุทธเจ้าและเพื่อน ๆ เป็นวาระสุดท้าย หรือเรียกว่าลาตาย

พระผุสดี มเหสีพระอินทร์ก่อนจะจุติลงมาเกิดเป็นพุทธ-มารดาก็ต้องบอกลาและขอพรจากพระอินทร์ ซึ่งเป็นพระสวามีและผู้ปกครองในสวรรค์ชั้นดาวดึงสา

สัตว์นรกก็ต้องสังกัดกับพญายม เวลามาเกิดก็ต้องได้รับอนุญาตจากท่านก่อนเป็นต้น

มนุษย์ผู้ทำกรรมไม่ดีไว้มาก แต่อยากจะไปเกิดในที่ดีก่อนก็ทำความดีมาก ๆ ให้ดี เหนือกว่า อธิษฐานขอให้กรรมดีช่วยให้ได้ไปเกิดในที่ดีให้บรรลุถึงความดีสูงสุดก่อน แล้วกรรมชั่วจึงให้ผลก็ไม่ว่า เรียกแบบสมมุติขอเขามาเกิดไม่รอให้เป็นไปตามอำนาจของกรรมตามปกติ

ฉะนั้น คำว่า "ขอเขามาเกิด" ก็คือถ้าว่าตามสมมุติก็คือขอบุคคลที่เป็นผู้ปกครองดวงวิญญาณอยู่ ถ้าว่ากันตามกฎแห่ง-กรรมหรือตามสภาวะก็คือการอธิษฐานขอบุญช่วย ให้กรรมชั่วพักการให้ผลชั่วคราว มาเกิดในทางดีก่อน อาจจะเป็นอย่างนี้ก็ได้ ที่ตอบมานี้ ไม่ขอรับรองว่าจะถูก 100% ขอผู้รู้โปรดแนะนำด้วย

(๔) ถามว่า "ถ้าเมื่อชาติก่อน เรามีสัญญาอะไรกับใครไว้แล้วเราผิดสัญญา ชาตินี้เราจะไม่มีคู่จริงหรือไม่ ?

ตอบว่า คำว่า "สัญญา" หมายถึงตกลงนัดหมายกันไว้จะว่าแต่ชาติก่อนเลย เพียงแต่ชาตินี้นัดใครไปดูหนัง บางคนยังไม่มาตามนัดก็มี ยิ่งนัดหมายข้ามภพข้ามชาติด้วยแล้ว ยิ่งจะมีทางฉีกสัญญาได้ง่าย ๆ เพราะเมื่อคำสัญญานั้นไม่มีสมาธิแน่วแน่จริงสัจจะย่อมขาดได้

แต่บางคนไม่ตั้งใจว่าจะเลิกสัญญา หรือผิดสัญญากับใคร แต่บางทีก็มีเหตุสุดวิสัย เช่น ไม่สามารถหนีบิดามารดา ออกจากบ้านได้เป็นต้น

ในท่วงทำนองคำถามนี้ ดูเหมือนจะถามถึงเรื่องสัญญากันไว้ว่าจะเป็นคู่ครองกันตลอดไปทุก ๆ ชาติ

ความปรารถนาหรือสัญญาเช่นนี้มีข้อผูกมัดมาก ถ้าสัญญาแล้ว เนื้อคู่เขาไปตกนรกตนเองอยู่ในมนุษย์ เราก็มีคู่ไม่ได้ หรือว่าไม่มีใครมายุ่งตอแยด้วยเลย ไม่มีทางมีได้จริง ๆ

แต่บางคู่ สัญญากันไว้ชาติเดียว สัญญาและเลิกสัญญาตั้งหลายครั้งหลายคน ใจไม่มั่นเสียสัจจะ เลิกสัญญาอยู่เรื่อย ๆ คนอย่างนี้ เรียกว่าใจโลเล คบยาก

พระโพธิสัตว์ คือผู้ที่จะตรัสรู้เป็นพุทธเจ้า ในระหว่างที่ยังไม่บรรลุธรรมชั้นสูง ก็ยังปรารถนามีคู่สร้างบารมีอยู่ ซึ่งอาจ

ไม่ระบุว่าเป็นใคร ขอเป็นคู่สร้างบารมีก็แล้วกัน ซึ่งดีกว่าจะปรารถนาคู่ทุกข์ คู่ยาก คู่เวร คู่กรรม หรือคู่กามเท่านั้น

และการปรารถนาคู่สร้างบารมีนี้ก็ต้องมีบารมีดีพอ ๆ กันด้วย ไม่ทำชั่วเสียหาย อันเป็นเหตุล่วงเกินกันด้วย กายกรรม วจีกรรม มโนกรรมแต่อย่างใด ถ้าล่วงเกินก็จะไม่มีโอกาสได้เจอกันทุกชาติ อาจคลาดกันไปบ้าง หรืออาจเลิกกันไปเลย เพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอ่อนมากไป

เคยพบว่า พระพุทธเจ้าตรัสไว้ถึงเหตุที่จะทำให้สามีภรรยามาเกิดเป็นสามีภรรยาซ้ำคู่กันอีกหลายข้อ

สรุปตามรูปคำถาม ถ้าผิดสัญญาเรื่องทั่วไป ไม่มีผลเสียทางคู่ครอง ถ้าผิดสัญญาเรื่องคู่ครอง ตัวเองอาจได้รับผลกรรม เช่นตัวเองจะมีไม่ได้ หรือมีได้แต่ไม่ดี ไม่มีสุข หรือชาติหน้าตนเองอาจต้องไปเป็นทาสภรรยา เป็นภรรยาแบบทาส เป็นการชดใช้กรรม เท็จจริงไม่ทราบ บางท่านพูดไว้เป็นความเห็นส่วนตัว เช่นหญิงหรือชายไปหลอกเอาของกินของใช้จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาแล้วตนเองก็ไม่ยอมทำตามสัญญา อันนี้คงต้องไปเป็นภรรยาทาส หรือสามีทาสของเขาในโอกาสต่อไป บางคนกรรมหนัก อาจจะส่งผลให้เห็นชัด ๆ ในชาตินี้เลย

(๕) ถามว่าเวลาไหว้พระ จำเป็นต้องจุดเทียนด้วยหรือไม่?

ตอบว่า คำถามนี้ ถามเพียงไหว้ หมายถึงเพียงอาการนั่งลง ยกมือขึ้นกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์เป็นการเคารพอย่างสูง หรือวันทาไหว้โดยใช้มือทั้งสองประณมแล้วจดระหว่างคิ้วทั้งสอง แล้วน้อมศีรษะลงเล็กน้อยตามควร หรืออัญชลี ยกมือขึ้นพนมไว้ระหว่างอกคล้ายเทพพนมมือ

นี่ เรียกว่าไหว้หรือกราบ เป็นวิธีทำบุญข้อ ๑ ในจำนวน ๑๐ ข้อ ข้อนี้เรียกว่าอปจายนะมัย แปลว่าบุญเกิดขึ้นได้หรือสำเร็จได้จากการอ่อนน้อมถ่อมตน ต่อผู้ใหญ่กว่าตนด้วยคุณวุฒิ วัยวุฒิ ถ้าทำใจถูก อ่อนน้อมถูกที่ ถูกกาล ถูกบุคคลเป็นธรรมชาติแล้วก็เป็นมงคลแก่ตน เป็นบุญเป็นกุศล จะมีผลดีเกิดขึ้นแก่ชีวิตอีกหลายด้านทั้งทางโลกทางธรรม

ส่วนที่ถามว่าจำเป็นต้องจุดธูปเทียนด้วยหรือไม่ เป็นบุญคนละข้อกัน เราทำเพิ่มอีกก็ได้บุญอีกข้อหนึ่งต่างหาก เราไม่มีเวลาหรือมีสถานที่ไม่เหมาะ ไม่มีธูปเทียน เรายังไม่สะดวกก็ไม่ต้องจุดธูปเทียน เพราะบางทีอาจจะเป็นอันตรายอีกด้วย

ที่เขาให้จุดธูปเทียน เพราะว่าจิตของชาวพุทธรุ่นเยาว์ยังทำสมาธิจิตไม่มั่นคง ยังไม่มีปัญญาระดับภาวนา ท่านจะแนะให้

ทำอามิสบูชาไว้ตามที่พอจะขวนขวายได้ ถ้าหาไม่ได้หรือไม่มีก็ไม่ต้องใช้ โดยเปลี่ยนเป็นใช้มือสิบนิ้ว ใช้ชีวิตร่างกายจิตใจ หรือใช้กุศลที่ทำในวันนี้ เช่นใส่บาตร กตัญญูต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์ บูชาแด่คุณพระศรีรัตนตรัย เป็นต้น .

หรือบางท่านภาวนาได้ผลดีบ้างแล้ว ก็อธิษฐานกุศลที่ภาวนานั้นน้อมบูชาพระได้เช่นกัน และได้บุญมาก เป็นการยกระดับจิตตนเองให้สูงได้เร็วกว่าปกติ

---

๓๑. นักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
กลุ่ม ๒๒๑ ถามปัญหาธรรมะ

(๑) ถามว่า สตรีเดินไปโดนจีวรพระโดยไม่ตั้งใจจะบาปหรือไม่ ?

ตอบว่า ไม่ตั้งใจไม่เป็นบาป หรือไปถูกจีวรที่ไม่ใช่บริขารพระ เช่นผ้าเขาขายตามร้าน เราไปซื้อมาก็จับต้องได้ไม่มีโทษไม่มีบาป แต่ขอร้องอย่าใช้ผ้าเหลืองมาห่มแทนพระ โกนผมออกบิณฑบาตแข่งกับพระตอนเช้า ๆ เสียก็แล้วกัน ใครทำเข้าคงได้ออกข่าว น.ส.พ.

จีวรพระที่เป็นบริขารส่วนตัวท่าน สุภาพสตรีไม่ควรถูกต้องโดยเจตนา หากจำเป็นจริง ๆ ต้องขออนุญาตก่อน เพราะหากเราเป็นสตรีแสดงอาการสนิทสนมกับพระมากเกินไปคนทั่วไปเขาก็มองในแง่ไม่ค่อยดี โดยเฉพาะพระทุกวันนี้ท่านก็เย็บผ้าเองไม่ค่อยได้แล้ว ต้องไปวานชาวบ้านหรือให้เด็กไปจ้างตามร้านเย็บให้ สุภาพสตรีที่เป็นช่างเย็บแบบนี้ ถูกจีวรพระก็ไม่บาปอะไรหรือว่าพระของเรายังคงบกพร่องในเรื่องนี้ ต้องไปจ้าง ไปวานสตรีเย็บจีวร เย็บเองไม่ได้ จึงหนีกิเลสกันไม่พ้น

(๒) ถามว่า ทำไมเวลาใส่บาตร จึงห้ามสตรีโดนบาตร-พระ ?

ตอบว่า คงจะห้ามเพราะความเคารพพระด้วยประการหนึ่ง ถึงเวลาปกติท่านวางไว้ก็ห้ามญาติโยมจับก่อนได้รับอนุญาต เพราะบางทีท่านก็มีอาหารอยู่ในบาตรอีก ท่านวางไว้ใครถูกต้องของท่านๆ ก็ให้ประเคนหรือถวายใหม่

แต่ตอนรับบาตรที่ไม่ให้ถูกต้อง เพราะบาตรท่านอาจหลุดมือ หรือเกรงว่าสตรีอาจจะเข้าใกล้ชิดกับพระจนน่าเกลียด หรือบางทีลมหายใจไปรดท่าน ไม่ดี

คำตอบนอกนั้นก็คล้าย ๆ จีวร ทั้งบาตรและจีวรพระซึ่งใช้แล้ว โดยมากท่านลาสิกขาแล้ว ท่านยังไม่ถอนอธิษฐานเจ้าภาพบางท่านก็ทำบุญอธิษฐานอะไรไว้สูงส่ง ชาวบ้านทั่วไปจึงไม่ควรเอาไปไว้บ้าน หรือเอาไปใช้ หรือเอาไปเช็ดเท้า อย่าเอาของอะไรไปแลกหรือซื้อขายของชนิดนี้มา ถ้าของใหม่ ๆ ไม่ได้ทำพิธี ซึ่งซื้อมาจากร้านขายโดยตรงคงไม่ผิดอะไร เพียงแต่ชาวบ้านอย่าถือบาตรไปบิณฑบาตรรับทานเสียเองเท่านั้น ถ้าพระใช้ฆราวาสไปรับมาแทนในบางหมู่บ้าน คงไม่เป็นบาปอะไร

(๓) ถามว่า พระที่มีรูปสีกา โทรทัศน์ วีดีโอเทป ไว้ในห้องหรือในกุฏิของท่าน ๆ จะผิดศีลอะไรหรือไม่ ?

ตอบว่า รูปสีกา เป็นโยมมารดาของท่าน ๆ นำมาไว้เป็นที่ระลึกก็ดี ไม่มีบาป ไม่มีโทษอะไร ถ้าเป็นรูปสีกาในปฏิทิน ถ้าโป๊เปล่า น่าเกลียด สำหรับฆราวาสยังรังเกียจ พระก็ไม่ควรเอามาติด ถ้าจะถือตามสูตรที่พระพุทธเจ้าสอนพระอานนท์ได้ยิ่งดี ความว่า....

— สตรี พระไม่เห็นได้เป็นการดี

— สตรี ถ้าจำเป็นต้องเห็นก็ไม่พูดได้เป็นการดี

— สตรี ถ้าจำเป็นต้องพูดก็ต้องให้มีสติ

และในทางพระวินัย ซึ่งท่านแสดงไว้ในวินัยมุขเล่ม ๒ หลักสูตรนักธรรมโทว่า รูปสตรีเป็นวัตถุอนามาส พระจับต้องไม่ได้เป็นอาบัติทุกกฎ

หรือพระท่านจะคิดว่าปลงตกแล้วไม่เป็นไร หรือมีรูปสีกาไว้ปลงเกศา โลมา เป็นต้น ถ้าปลงตกง่าย ๆ คงจะไม่เป็นโทษอะไร แต่จะควรหรือไม่ควรนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ว่าโดยข้อเท็จจริงแล้ว พระ–เณร ในกรุงเทพฯ หรือในที่เจริญไม่จำเป็นต้องไปดูรูปภาพปฏิทินหรือรูปอื่นใด รูปสตรี

สวย ๆ สด ๆ ก็ไปหาพระตามวัด หรือเดินผ่านวัด หรือพระออกจากวัดก็พบเห็นอยู่มากแล้ว ถ้าพระไม่สำรวมจิตไว้ให้ดี ก็จะต้องทุกข์ใจวันละหลาย ๆ ครั้ง ต่อไปนี้พระมีกิเลสอย่างเรา ๆ ต้องเอาผ้าคลุมศีรษะไว้ ถึงจะบวชได้นาน มารไม่รบกวน

โทรทัศน์ วีดีโอเทป อันนี้พระท่านคงจะมีไว้ทัศนศึกษา เพราะว่านอกวัด ท่านออกไปศึกษาแบบโรงหนัง โรงละครไม่ได้ ท่านคงมีไว้พึ่งเทศน์ ดูละครธรรมะ มีไว้ชักมาติกาบังสุกุล ให้เห็นว่าทั้งคนดูคนแสดง แม้แต่โทรทัศน์อีกไม่ช้าต่างก็ตายหรือผุพังตาม ๆ กันไป อย่างนี้ถ้าปลงตกก็น่าอนุโมทนาสาธุ

พระเณรบางท่านเคร่งครัดไม่เคยดูเลย การฝึกจิตก็ได้ผลดีเร็ว ถ้าทำจิตได้ดีจริง ๆ แล้ว ดูอะไรก็ไม่ติด ปลงตกหมด แต่ถ้าเรียนอะไรก็ยังไม่ได้ ฝึกจิตก็ยังไม่เก่ง ขืนไปดูก็จะเสียพระเสียคน เสียทุกอย่างได้เร็วมาก แต่ถ้าไม่ดูไว้บ้างเวลาหมดบุญสึกออกไป หรือย้ายวัดไปอยู่ในกรุงเทพ ฯ คงจะหลงสีแสงเกินกว่าปกติ และที่สุดก็เสียคนอีกเช่นกัน

วัดแต่ละวัด พระแต่ละองค์ ล้วนมีอาชีพมาติกาบังสุกุลทีละ ๕ บาท ๑๐ บาท เก็บเอาไว้ตั้งหลาย ๆ ปี นึกว่าจะเอาไว้ซื้ออุปกรณ์การศึกษา หนังสือเรียน เทปธรรมะ หรือบทเรียน

กลับนำมาซื้อโทรทัศน์ วีดีโอเทป ซึ่งชาวบ้านทั่วไป รวมทั้งญาติโยมบ้านเดิมของพระรูปนั้น ๆ ด้วย ยังไม่มีจะใช้กันเลย บ้านข้างวัดหากินตัวเป็นเกลียว แทบจะขาดใจตายคางานยังต้องเช่าบ้านเขาอยู่ ต้องเจียดเงินมาใส่บาตรทำบุญถวายทาน แต่พระท่านทำไมไม่เห็นใจโยมบ้าง ทำไมเอาเงินมาซื้อบริขารที่ราคาแพง ๆ กว่าโยมเสียล่ะ อย่างนี้ก็ไม่ใช่เพื่อนร่วมตายของโยมนะสิน่าจะเอาเงินมาซื้อเทปธรรมะแจกโยมใส่บาตรจะดีมาก

อนึ่ง วีดีโอเทป ถ้าไม่ใช่ภาพลามกอะไรจริง ๆ พระเณรดูเพื่อศึกษาจริง ๆ เป็นการชั่วคราว คิดว่าปล่อยท่านเถิด บางวัดได้ยินข่าวไม่ค่อยจะดี ของดไม่พูด

ถ้าพระ–เณร คิดว่าจะมาศึกษาหาความดี อย่ามัวหลงดูมากไปเลย ต้องเสียเงิน เสียเวลา ต้องรับแขก ญาติบ่อย ๆ ไม่สงบ ไม่สมกับอาราม เสียการเรียน เสียการปฏิบัติ เสียกำลังใจครูส่วนมากท่องอะไรก็ไม่ได้ ท่านเณรน้อยกระทั่งพระแก่ ๆ คอยจะชวนกันทิ้งกิจสำคัญของชีวิต ไปดูเขาเล่นโกหกให้ดูเสียแล้วเรากลับไปบ้านเดิมจะเอาอะไรไปบอกญาติโยมว่า บวชมาหลายปีได้อะไรมาบ้าง นี่แหละมารเขาแสดงบทให้เราดู เราไม่ฝึกปลงไว้ก็จะต้องเสียใจฉะนี้แล

สรุปแล้ว พระมีบริขารพิเศษดังกล่าวนี้ไว้ดู มีประโยชน์บ้าง แต่ค่อนข้างจะเสียประโยชน์มาก เพราะผู้ใช้ย่อมคุมใจไม่อยู่ ไม่สงบ เป็นการเอาเปรียบญาติโยม เสียงไม่สงบจากการดูมวย ดูกีฬา ประกวดนางงาม และเวลามีรายการสำคัญพระ–เณร จะทิ้งกิจส่วนตัวมาทัศนศึกษากันมาก น่าละอายเวลาญาติโยมมาเยี่ยมวัดในวันเช่นนั้น ครูสอนและเจ้าอาวาสบางท่านหมดกำลังใจ บางทีดูไม่ออกว่าคนไหนเป็นครูบาอาจารย์หรือพระ-เณร–เด็กวัด–โยมชายหรือหญิงมั่วกันไปหมด ดูไม่ออกเลยว่าที่นี่เป็นวัด

พระพุทธองค์ตรัสลักษณะตัดสินธรรมวินัยไว้ ๘ อย่างคือ

– ธรรมหรือสิ่งของที่มีไว้เพื่อความกำหนัดย้อมใจ
– มีไว้ก่อทุกข์
– มีไว้สะสมกองกิเลส
– มีไว้ก่อให้เกิดความอยากใหญ่
– มีไว้ทำให้ไม่รู้จักสันโดษ
– มีไว้เป็นการคลุกคลีด้วยหมู่คณะ
– มีไว้แล้วก่อให้เกิดความเกียจคร้าน

– มีไว้เพื่อให้เลี้ยงยาก ๘ ข้อนี้ ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ไม่ใช่คำสอนของพระศาสดา ของให้หนีห่างได้ยิ่งดี

ย่อว่า กำหนัด–ประกอบทุกข์–สะสม–อยากใหญ่–ไม่สันโดษ–คลุกคลี–เกียจคร้าน เลี้ยงยาก (จากนวโกวาท)

ถูกหรือผิดขอให้ผู้อ่าน ผู้ถาม คิดเอาเอง เมื่อยังเป็น-ปุถุชนอยู่ รู้ผิด–รู้ถูกแล้ว หมั่นขัดเกลาไปเรื่อยๆ อย่าไปขัดคนอื่น ถึงว่าจะพลาดไปบ้าง อีกไม่ช้าไม่นาน ชีวิตของชาวพุทธทั้งที่บวชและไม่บวชคงจะดีขึ้น

(๔) ถามว่า การทำบุญแต่ลืมกรวดน้ำ มากรวดวันรุ่งขึ้นหรือไม่ได้กรวดเลยมีผลดีหรือเสียอย่างไร ?

ตอบว่า การทำบุญเป็นการชำระใจให้สะอาด มีผลทำให้เราเป็นสุขกาย สุขใจ เป็นบุญของเราส่วนหนึ่ง ถ้าเราแบ่งให้คนอื่นด้วย เราก็จะได้บุญเพิ่มขึ้นอีกข้อหนึ่ง เราได้สุขแบ่งสุขให้คนอื่น เราทำบุญแบ่งบุญให้คนอื่นให้เขาร่วมทำด้วยเป็นความดี

วิธีการแผ่ส่วนกุศลหรือส่วนบุญ อาจจะใช้ได้หลายวิธี เช่น อาจใช้น้ำเทพร้อมกับตั้งจิตอธิษฐานแผ่ หรืออุทิศให้แก่.... หรือสมาธิดีๆ ก็เพียงนึกในใจแผ่....ก็ถึงได้ หรืออาจต้องรอพระ

ให้พร สมาธิพระจะได้มาผสมกับเราช่วยกันแผ่ก็ได้ หรือจะนั่งสมาธิแล้วเชิญให้เขามารับกุศลในวันรุ่งขึ้น ถึงเวลาแล้วนั่งสมาธิแล้วจึงถวายทาน แผ่อีกทีก็ยิ่งดี หรือสมาธิดีจะรวมกุศลตั้งหลายๆ วันมารวมกัน แล้วแผ่หรืออุทิศให้ก็ได้

แต่คนโดยทั่วไป สมาธิไม่ค่อยดี น่าจะใช้น้ำ ถ้าพอหาได้ ถ้าไม่มีก็ทำใจให้สงบแล้วแผ่ อย่าเอาไว้ค้างคืนหลายวันเลย เพราะบุญของเราก็จะหมดพลังลงได้ ไม่มีอะไรจะแผ่ให้ใคร ผู้รับที่รอคอยตั้งนาน ๆ อาจผิดหวัง เสียผลได้เหมือนกัน ดีไม่ดีวิญญาณอาจไม่พอใจ จะเกิดบาปแก่ผู้อุทิศและผู้รับ

อนึ่ง ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ เราก็ควรแผ่ให้ท่านด้วย เช่น บิดามารดา ควรแผ่ในใจ หรือเห็นว่า ท่านเข้าใจดี จะไม่โกรธ ควรจะบอกแบ่งส่วนบุญให้ท่านด้วยปาก ถ้าท่านอนุโมทนาก็ยังมีผลดีได้ แต่บางท่านว่าบอกล่วงหน้าให้ท่านร่วมทำบุญหรืออนุโมทนาด้วยกันก็จะยิ่งดีกว่า

(๕) ถามว่า ทำไมคนเราเกิดมาจึงต้องมีการทำบุญใส่-บาตร ?

ตอบว่า ชีวิตเลือดเนื้อ และวิญญาณของคนเรานี้เกิดได้มาและอยู่ได้ มีลาภ มียศ มีสุข มีสรรเสริญได้ก็เพราะแรงกรรมดีของตน ซึ่งเคยทำไว้ในอดีตชาติบ้าง ชาตินี้บ้าง

และก็มีอยู่หลายส่วนของชีวิต ซึ่งคนเราได้มาจากทาน การให้วัตถุสิ่งของ เช่นบางท่านบริจาคอาหาร พระพุทธองค์ตรัสว่า เป็นเหตุให้ได้กำลังกาย (อนฺนโท พลโท โหติ)

. เมื่อเราทราบว่า ต้นเหตุของเรามาจากบุญหลายข้อ เช่น ทาน การให้เป็นต้นแล้ว ดังนั้นจึงไม่ควรลืมเหตุเดิม ควรจะต่อเติมทำบุญไว้ ชีวิตของเราจึงจะไม่หมดเชื้อแรงบุญ ไม่รู้จักเหี่ยวแห้งโดยง่าย ทั้งจะมีสุขและผลดีต่อไปในวันหน้า ปีหน้า ชาติหน้าต่อ ๆ ไป การให้ทานจะเป็นเหตุหรือเป็นชนวนของการสร้างความดีอีกหลายอย่าง เช่นพระโพธิสัตว์เริ่มสร้างบารมีใหม่ๆ ก็เริ่มต้นที่การทำทาน

(๖) ถามว่า ทำไมต้องใส่บาตรถวายพระหรือนักบวช-ด้วย ?

ตอบว่า เพราะนักบวชในศาสนาพุทธ ไม่มีการครองเรือน ไม่มีอาชีพ ไม่มีการกักตุนอาหาร เป็นต้น มีแต่บิณฑบาตเลี้ยงชีพอย่างเดียว แล้วก็ทำกิจวัตรของพระ เพื่อชำระมลทินทางใจตามความสามารถของตน ๆ ผู้ที่ศึกษาดี ปฏิบัติชอบ แล้วก็เผยแพร่ธรรมะไปถึงประชาชนคนใจบุญ และเขากำลังลังเลไม่ทราบว่าจะทำบุญอะไรดีไม่ทราบจะนับถือศาสนาอะไรดีต่อไปนั้น ให้เขารู้และทำบุญถูก วิธี เป็นการต่ออายุพระศาสนาให้ยาว

นาน เป็นแสงสว่างส่องทางให้ชาวโลกหายมืดบอดต่อ ๆ กันไป

ฉะนั้น ชาวพุทธผู้ยังไม่ได้บวช จึงนิยมใส่บาตรพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ผู้ศึกษาดี ปฏิบัติชอบ เราเป็นชาวบ้านธรรมดา จะได้พลอยต่ออายุพระศาสนากับท่านด้วย พระดีเป็นผู้นำ ฆราวาสที่ดีก็วิ่งตามเป็นบุญทั้งสองฝ่าย หากมีโอกาส เราเองอาจจะได้บวชบ้าง คนทั่วไปก็จะอุดหนุนให้เราไม่ต้องกังวลเรื่องปัจจัย ทำกิจพระศาสนาได้โดยสะดวก

พระผู้ใหญ่ผู้น้อยหลายรูป ท่านได้อาหารหรือปัจจัย ๔ มา ท่านก็นำมาใส่บาตร แจกพระ แจกเณร และแม่ชีในวัด แจกเด็กวัดบ้าง หรือบางทีก็สงเคราะห์ประชาชนที่ยากไร้ก็มี

อนึ่ง ชีวิตฆราวาสทั่วไป อาจไม่มีเวลาจะใส่บาตรถวายพระ จะทำอย่างอื่น เช่น บูชาข้าวพระบ้าง ให้ข้าวของปัจจัย ๔ แก่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ หรือทำกุศลอย่างอื่น ๆ ก็ได้ ขอให้ศึกษาต่อไป

(๗) ถามว่า ผีในโลกมีจริงหรือไม่ ?

ตอบว่า ไม่เคยเห็น และไม่น่าจะตอบว่ามี เพราะผีที่คนทั่วไปเรียกนั้น ความจริงก็ไม่มีศัพท์เรียกในพระไตรปิฎก เพราะเท่าที่ทราบมา เช่น....

– คนหลอกคน ต้มคนเก่ง เขาก็เรียกคนผี ๆ

– ศพคือร่างกายของคนที่ตายแล้ว ก็เรียกว่าผี

– ไม่มีอะไรเลย เราก็อุปาทานว่าผี

– วิญญาณของสัตว์บางประเภทในภูมิต่ำ ๆ มาขอส่วนบุญ เราก็เหมาว่าผี

– คนไปลักของวัด ไปเจอเทวดารักษาวัดเข้า ก็หาว่าเป็นผี

– เราทำสมาธิ ถูกเทวดา หรือมารลองดี หรือเตือนสติให้ เราก็หาว่าเป็นผี

สรุปแล้ว ผีโดยตรงไม่มี ผีที่ร้ายที่สุด คือกิเลสของเราเองชอบไปหลอกตัวเอง ชอบหลอกคนอื่นให้หลงด้วยคารม แล้วตายใจต้องผูกคอตายกันไปเสียมากแล้ว ระวังแต่จะมาถึงเราเองเมื่อไรเถอะ

(๘) ถามว่า ความดีและความชั่วใช้อะไรเป็นเครื่องวัด?

ตอบว่า ตามแนวพระวินัย เราวัดกันที่ความมีศีล ๕ บริสุทธิ์ไหม ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ บริสุทธิ์มาก–น้อยแค่ไหน มีมายาไหม ต่อหน้า→ลับหลังตรงกันไหม มือถือสาก–ปากถือศีลไหม ต้องเคร่งจริงใจ เคร่งไว้นาน ๆ ตามสมควร และต้อง

ไม่เอาความเคร่งของตัวเป็นเกรดสูงไว้ข่มคนอื่น เป็นการเบียด-เบียนหรืออย่างเคร่งไว้หาลาภ ฯ จะรู้ว่ามีใครมีศีลจริงต้องอยู่ร่วมกันนาน ๆ แล้วเราก็จะรู้ว่าเขาเป็นคนดีในสายตาของเรา และต้องอยู่ในสายตาของบัณฑิตรับรองด้วย

ตามแนวพระสูตร ส่วนมากเราจะวัดกันที่ผลงานเช่น ค้าขายแม่ค้าซื่อตรงต่ออาชีพไหม คนซื้อซื่อตรงต่อคนขายไหม เป็น-นักเรียนไปเพียรรักผิดโอกาสไหม มีความเคารพตามคำสั่งสอนของครูดีหรือไม่ ครูสอนเอาใจใส่นักเรียนดีหรือไม่ โดดร่มเก่งไหม ด่าเก่งไหม ดื่มสุราอวดนักเรียนไหม เป็นคนกตัญญูดีไหม เป็นต้น

โดยมากจะวัดกันที่หน้าที่ หากแสดงเป็นตัวอะไร เขาสามารถแสดงให้สมบทบาท ดีตามธรรมชาติ ไม่ใช่มายาแล้วเราก็เชื่อกันว่าเป็นคนดี และต้องเป็นคนดีที่บัณฑิตรับรองอีกเช่นกัน ไม่ใช่วัดกันที่ปริญญา ต้องวัดกันที่ความรู้ดี ทำหน้าที่ดีและผลงานดี

ตามแนวพระอภิธรรม การวัดกันที่ศีลก็ไม่แน่นัก บางท่านอาจมีมายาเก่งมาก การวัดที่หน้าที่ทำดีถูกต้องได้มากและนานวัน แต่บางขณะจิตเขาอาจคิดไม่ดี ซึ่งไม่มีใครสามารถล่วงรู้เลย ฉะนั้น ทางพระอภิธรรม ท่านจึงให้วัดกันที่ขณะจิต เช่น .....

ปญฺฑิตา ธมฺมา ความจริงที่เป็นเหตุให้เรียกว่า คนเป็นบัณฑิต หรือคนดี ได้แก่ กุศลจิต ๒๑ ดวง เจตสิกอีก ๓๘ ดวง ดวงใดดวงหนึ่งของเขามีอยู่หรือไม่ ?

พาลา ธมฺมา ความจริงที่เป็นเหตุให้คนเรียกว่า พาล หรือคนไม่ดี ได้แก่ อกุศลจิต ๑๒ ดวง เจตสิก ๒๗ ดวง ดวงใดดวงหนึ่งของเขามีอยู่หรือไม่ ?

อันนี้ละเอียดมาก ต้องเจริญภาวนาในพระกรรมฐานจนเข้าใจตัวเองดีแล้ว จึงจะเข้าใจคนอื่นเป็นขณะ ๆ ได้ ครูสอนที่สอนเด็กมาจนชำนาญ อาจจะพอรู้ความเปลี่ยนทางจิตใจของลูกศิษย์ได้ดีมาก หากไม่เอาความรู้ไปใช้ทางอกุศลเสียก่อน

(๙) ถามว่า ทำไมคนธรรมดาสามัญจึงต้องถือศีล ๕ ?

ตอบว่า เพราะศีล ๕ เป็นพื้นฐานของคน ซึ่งจะเปลี่ยนชื่อเรียกใหม่ว่า มนุสสะ หรือมนุษยะ หรือมนุษย์ ซึ่งแปลว่า ผู้มีใจสูง

ในโลกนี้ ◎ ถ้ามีคนล่วงศีลข้อ ๑ อยู่ใกล้ ๆ เรา ตัวเราจะปลอดภัยไหม

◎ ถ้ามีคนชอบลักขโมยมาอยู่ใกล้ ๆ เรา ตัวเราจะรู้สึกอย่างไร

◎ ถ้ามีคนเจ้าชู้มาอยู่ใกล้ ๆ ภรรยาเรา หรือสามีเรา หรือลูกสาวของเรา ตัวเราจะรู้สึกอย่างไร

◎ ถ้ามีคนโกหก พูดอะไรเชื่อไม่ได้ แบบลิ้นไม่มีกระดูกมาอยู่ใกล้ ๆ เรา ตัวเขาตัวเราและการงานจะเป็นที่เชื่อถือไหม เราจะรู้สึกอย่างไร

◎ ถ้ามีคนติดยาเสพติดร้ายแรงมาอยู่ใกล้ๆ เรา ตัวเราและทุก ๆ คนที่อยู่ใกล้จะไว้ใจเขาไหม ว่าเขาจะไม่ฆ่าเรา จะไม่ลักทรัพย์เรา จะไม่ล่วงเกินลูกเมียเรา จะไม่โกหกเรา จะไม่พากันเมาเละเทะ เสียงานเสียการไปทุกอย่าง

ศีลนี้เป็นเยี่ยม เป็นพื้นฐานของสมาธิและปัญญา หรือธรรมะเบื้องสูงได้ ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ทางธรรมะ หากศิษย์คนใดศีลไม่บริสุทธิ์ บางทีท่านก็จะไม่สอนธรรมะเบื้องสูงให้ เพราะนอกจากธรรมะจะไม่เกิดแล้ว ศิษย์อาจจะหาทางฆ่าอาจารย์ก็ได้

พระพุทธองค์ตรัสว่า "สีลํ โลเก อนุตฺตรํ ศีลเป็นเยี่ยมในโลก"

เป็นสตรีไม่มีศีลก็สิ้นสวย บุรุษด้วยไม่มีศีลก็สิ้นศรี
อันภิกษุขาดศีลก็สิ้นดี ข้าราชการศีลไม่มีก็หยาบคาย ฯ

(๑๐) ถามว่า พระภิกษุ สามเณร จะเรียนหนังสือธรรมะได้สูงสุด คือชั้นอะไร ?

ตอบว่า พระภิกษุ สามเณร ในพระพุทธศาสนาจริง ๆ แล้ว การศึกษาท่านกว้างไกล โดยมากท่านเรียนกันไม่จบ เคยพบว่าพระพุทธเจ้าท่านอุปมาคำสอนของพระองค์ว่าเหมือนกับใบไม้ในป่าใหญ่ พระองค์จะเอามาสอนให้พระสาวกเป็นเพียงหยิบมือเดียว และที่สอนให้เพียงหยิบมือนั้นก็ไม่มี พระสาวกรูปใดรู้เท่าพระพุทธองค์เลย

แต่หลักสูตรของคณะสงฆ์ไทยเราปัจจุบันนี้ ไม่ได้เรียนมากมายอะไรนัก เรียนพอเป็นกระสายเท่านั้น โดยแบ่งเป็น ๓ แผนก คือ.....

แผนกนักธรรมชั้นตรี – ชั้นโท – ชั้นเอก เริ่มสอบออกประกาศนียบัตรมาตั้งแต่ราว พ.ศ. ๒๔๕๖ (ถ้าจำไม่ผิด) สมัย ร. ๕ เป็นการย่อพระไตรปิฎกมาเรียนผสมกับอรรถกถา ฎีกา และอัตตโนมัติ

แผนกบาลี แปลคัมภีร์ต่าง ๆ ซึ่งโดยมากแปลระดับอรรถกถา ฎีกา ได้ทราบว่ามีการสอบมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยพระเจ้าทรงธรรม และสอบเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งมี

ข้อสอบแปลปากเปล่าต่อหน้าพระที่นั่ง จนกระทั่งมีแปลเป็นข้อเขียน ราวสมัย ร. ๕ หลักสูตรสูงสุดเปรียญ ๙ ประโยค (หรือ ป.ธ. ๙)

แผนกพระอภิธรรม เป็นของเอกชนจัดทำกันขึ้น ยังไม่ใช่ของคณะสงฆ์ไทยโดยตรง โดยมีวัดระฆังฯ และวัดมหาธาตุฯ ซึ่งมีพระพิมลธรรม เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ส่งทูตไปนิมนต์พระพม่ามาดำเนินการสอน และได้จัดหลักสูตรขึ้นเองมีเรียนถึง ๙ ชั้น คือ จูฬตรี–โท–เอก มัชฌิมะตรี–โท–เอก มหาตรี–โท–เอก มีปริญญาบัตร มีพัดแสดงความรู้ จัดมาแล้วราวๆ ๓๐ ปี

ปัจจุบันนี้หลักสูตรนักธรรมและบาลี เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง และได้ทราบว่าเทียบวุฒิทางโลกไว้ให้ไม่มากนัก

ส่วนพระอภิธรรม เรียนทางปรัชญาชั้นสูงของพระพุทธเจ้า เป็นหลักสูตรที่กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถหาผู้รู้มารับรองวุฒิ หรืออาจจะไม่มีคนทำงานจริงก็ได้

หลักสูตรของคณะสงฆ์ไทย ซึ่งเปิดสอนทั้งทางโลกและทางธรรม มีการประสาธน์ปริญญาได้ ได้แก่มหามกุฏราชวิทยาลัย (ม.ม.ร.) และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ม.จ.ร.) สถาปนา

ขึ้นในสมัย ร. ๕ กระทรวงศึกษาธิการยังไม่รับรองปริญญาบัตร เพราะเหตุผลของพระผู้ใหญ่อย่างไรไม่ทราบชัด หรือถูกใครกดเอาไว้ไม่ทราบ ที่ศาสนาอื่นเขามาตั้งทีหลังเราเมื่อวานซืน แต่กลับมีสิทธิ์รับปริญญาของกระทรวงได้ ฉะนั้น เรื่องนี้สงสัยว่าจะมีการเมืองอะไรแฝงอยู่ ซึ่งข้อเท็จจริงน่าจะมีมากกว่านี้

แต่ทั้ง ม.ม.ร. และ ม.จ.ร. ถ้าไปศึกษาต่อต่างประเทศ ทำปริญญาโทกลับมาเมืองไทยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการรับรองได้

สรุปแล้ว หลักสูตรทุกแผนก คือ นักธรรม เปรียญธรรม พระอภิธรรม ม.ม.ร. ม.จ.ร. ทั้งหมดที่มีอยู่ในเมืองไทยนี้ ไม่จบพระไตรปิฎกหรือเรียนได้ไม่สูงสุดเลย นอกจากจะค้นคว้าด้วยตนเองเท่านั้น

ใครจะศึกษาวิชาอันใด ถ้าศึกษาอยู่ในเขตของศีล–สมาธิ–ปัญญา รู้แล้วรักษาตัวรอดได้ หลุดพ้นไปจากบาปได้พอควร ไม่ว่ามากหรือน้อย ขออย่าดูถูกของน้อย ของครึ ของต่ำ ขอให้ถือผลคือตัวละหลุดพ้น เป็นการจบหลักสูตรสูงสุดในพระพุทธศาสนาเถิด

พระขอฝากพระศาสนาอันล้ำค่าไว้แก่นักศึกษาทุกๆ วิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัย ขอให้ช่วยกันเอาวิชาทางพระพุทธศาสนาทั้ง

ทฤษฎี และปฏิบัติ เข้าไปบรรจุในหลักสูตร และชีวิตประจำวัน มีธรรมะอยู่ในใจให้จงได้ ขอขอบคุณและอนุโมทนาล่วงหน้า

(๑๑) ถามว่า การนั่งสมาธิ ทำให้คนเรามีความจำดีขึ้น แม่นยำมาก จริงหรือไม่?

ตอบว่า ความจำแม่นยำ ไม่ใช่เรื่องดีเสมอไป ถ้าจำเรื่องไม่ดีไว้ได้มาก ก็จะทำให้จิตเสีย การทรงตัวหรือเสียดุลย์มีผลเสียต่อชีวิตมาก

สมาธิทำจิตให้มั่นในทางผิด ๆ เช่นยิงปืนฆ่าคนได้แม่น อันนี้เรียกว่า มิจฉาสมาธิ ตั้งใจมั่นในทางผิด จะเป็นเหตุให้จำสิ่งไม่ดีที่ทำนี้ไว้ได้นาน บางทีมานึกได้จวน ๆ จะตายน่าหวาดเสียว ทรมานใจ เขาจะตายอย่างทุรนทุราย ความชั่วที่เขาทำไว้มากนั้น ทำให้เขาลืมความดีที่ทำไว้เสียสิ้น

สมาธิทำจิตให้มั่นคงในทางถูก เช่น ฟังอาจารย์สอนตั้งตัวตรง ไม่พูด ไม่คุยกันเอง ไม่ส่งเสียงอึกทึก ฟังด้วยความเคารพในวิชาการ และครูผู้มีพระคุณ ซึ่งศิษย์อาจคิดว่าอาจารย์สอนหรือครูสอนเป็นองค์แทนของพระพุทธเจ้า ฉะนั้น อย่างนี้เป็นสัมมาสมาธิ เป็นการตั้งใจมั่นในทางถูก จะทำให้จำแม่น จำได้

นาน และตรงกันข้าม จะทำให้ลืมสิ่งชั่วร้ายซึ่งตนเคยทำไว้ได้เกือบหมดสิ้น (สมาธิชั้นสูงจะลืมความชั่วหมดจริง ๆ ตามสมควรแก่กำลัง ....)

สรุปแล้วสมาธิในทางถูกจะมีประโยชน์ต่อการเรียนหนังสือต่อกวรเรียนมหาวิทยาลัยแห่งชีวิตจริงของเราเอง ปริญญาที่ได้ของเราเองไม่มีใครรับรอง เป็นปริญญาที่ทางพระพุทธศาสนารับรองไว้ โดยใจความว่าทำดี ทำถูกทุกขณะจิต ชีวิตจะได้ดีมีสุข จะก้าวหน้าไม่พลั้งพลาดแน่นอน หากถูกกรรมเก่าไล่ตามมา นาวาชีวิตของเราคงไม่ล่มลง คงจะรับรู้และแก้ไขในทางถูกได้ทันการ ด้วยญาณวิถีของตนเอง

(๑๒) ถามว่า การทำบุญในชาตินี้ จะได้รับผลตอบแทนเมื่อตายแล้วจริงหรือไม่ ?

ตอบว่า คนทั่ว ๆ ไป ชอบคิดว่าทำบุญอย่างนี้แล้วจะได้อะไรบ้าง ให้ผลเร็ว ๆ มาก ๆ ได้ไหม แต่เวลาทำบาปไม่ชอบถามว่า ทำอย่างนี้แล้วจะได้อะไรบ้าง ถ้าไม่ให้ผลเลยหรือให้น้อย ๆ และช้า ๆ หน่อยได้ไหม

ความจริงบุญที่ทำไว้ไม่ต้องถึงชาติหน้า จะให้ผลในชาตินี้เอง เพียงแต่ว่าจะชัดหรือไม่ หรือตนเองอาจสังเกตไม่ได้ว่านี่เป็นผลของการทำบุญอะไร ซึ่งตนทำไว้ก็ได้

ความดีที่ทำขณะนี้ก็ให้ผลขณะนี้ ซึ่งเป็นปกติอยู่แล้ว และจะให้ผลต่อไปขณะหน้า ชั่วโมงหน้าเป็นต้นจนกระทั่งชาติหน้า ๆ ไกลออกไปไม่มีกำหนด สุดแต่แรงบุญจะส่งไปถึง

(๑๓) ถามว่า การทำบุญแล้ว ไม่กรวดน้ำ ต่อไปภายหน้าจะไม่มีน้ำดื่มจริงหรือไม่ ?

ตอบว่า การตรวจน้ำหรือกรวดน้ำ ไม่ได้ให้น้ำเป็นทาน จึงไม่เกี่ยวกัน เป็นบุญคนละข้อ คนที่จัดน้ำไว้รับแขกหรือถวายพระ หรือสร้างถังน้ำไว้ให้เด็ก ๆ รับทานอย่างนี้จึงจะไม่อดน้ำนี่โดยตรง

แต่การแผ่ส่วนกุศลให้คนอื่น ไม่ว่าจะใช้น้ำตรวจหรือมีสมาธิจิตดี จะตรวจแบบไม่มีน้ำก็ตาม แต่น้ำใจเมตตาของผู้ตรวจซึ่งแผ่ออกไปนั่นเอง เป็นน้ำที่มีอานุภาพล้ำลึก ชุ่มเย็น ถูกต้องคำสอนและจะถึงผู้รับได้มากหลายแสนเท่านักและชั่วชีวิตการเกิดของผู้แผ่ จะไม่มีคำว่า "อดน้ำ" เลย มาเถิดมาแผ่เมตตา แผ่ส่วนกุศลแก่ผู้อื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกันโดยเป็นญาติ หรือผู้มีพระคุณและกว้างไกลออกไปโดยไม่มีประมาณ โลกนี้จะได้มีสุข ตัวของผู้แผ่เองจะได้พบธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาลอันใกล้นี้....

๓๒. กั้นม่านหน้าพระพุทธรูปทำไม

ถามพระวัดท่ามะโอ อ. เมือง จ. ลำปาง ซึ่งเป็นสำนักเรียนภาษาบาลีแบบเก่า ได้ทราบว่าสอนเข้มงวดกว่าการเรียนมูลกัจจายน์ของไทยในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น ๆ ข้าพเจ้าไปเห็นเขามีห้องพระพุทธรูปมีกระจกปิด มีผ้าม่านสีเหลืองรูดมาปิดไว้อย่างสวยงาม จึงถามพระว่าเอาผ้าม่านไปปิดพระพุทธรูปไว้ทำอะไร ?

พระท่านตอบว่า บนหอสวดมนต์นี้ใช้กิจการหลายอย่าง เช่นประชุมอบรม ทำงาน เรียนหนังสือ สอนหนังสือ ทำบุญบางทีก็เป็นที่ต้อนรับอาคันตุกะเป็นต้น

บางกรณี อาจจะต้องเปลื้องผ้าห่มออกเพื่อทำงาน หรือต้องพลั้งเผลอแสดงกิริยาอาการไม่เรียบร้อย (กายวิการ) ต่อหน้าพระพุทธรูป จะเป็นการขาดความเคารพต่อพระพุทธเจ้า ฉะนั้นท่านอาจารย์อูธรรมานันทะ (เป็นพระเชื้อสายพม่า) เจ้าอาวาสจึงออกแบบห้องพระโดยทำม่านปิดเอาไว้เสียเลยจะเปิดตอนที่มีธุระใช้ ต้องกราบต้องไหว้เท่านั้น

ข้อความนี้อาจบันทึกผิดพลาดไป ขอกราบประทานอภัยท่านอาจารย์ และขออภัยคณะพระภิกษุสามเณรวัดท่ามะโอด้วย

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นศิษย์วัดท่ามะโอ ที่ได้ให้ความรู้ทางภาษาบาลีโดยตรงบ้าง โดยอ้อมบ้าง ขอให้ทุกท่านและผู้อุปถัมภ์วัดท่ามะโอ จงเจริญด้วยธรรมะคือความดีของพระพุทธเจ้าเป็นนิตย์เทอญ

พระ ป. ญาณโสภโณ

๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๖

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.
481/139 จรัลสนิทวงศ์ 37 บางกอกน้อย กทม. 10700
โทร.4114975. นายบุญส่ง รูปงาม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา.